

Ven. Members of the Sangha, Ven. Theras

Valued Upasaka, valued Upasika

This is a Work Edition!

1.Edition 01.01.2017

Do not share it further except for editing and working purposes within the transcription project on sangham.net.

Only for personal use.

If you find any mistake or like to join the merits please feel invited to join here:

<http://sangham.net/index.php/board,85.0.html>

or Upasika Norum on sangham.net

Anumodana!

សូមថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះសង្ឃ,
ជំរាបសួរឧបាសក និងឧបាសិកាទាំងអស់

នេះគឺជាសេចក្តីព្រាងច្បាប់ការបោះពុម្ពផ្សាយ!

1.Edition 01.01.2017

សូមកុំចែករំលែកបន្ថែមទៀត ប្រសិនបើមិនមែនសម្រាប់ការកែសម្រួលនៅ sangham.net និងកិច្ចការ
នេះ។

សូមគិតថាលោកអ្នកត្រូវបានអញ្ជើញដើម្បីចូលរួមបុណ្យកុសលនេះ និងសូមប្រាប់ពួកយើងអំពីកំហុស
និងប្រើវេទិកានេះ : <http://sangham.net/index.php/board,85.0.html>

ឬប្រាប់ឧបាសិកា Norum នៅលើ sangham.net

សូមអនុមោទនា!

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

ចតុត្ថកាគ

ភាគ៣២

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ។

ធាតុសំយុត្ត

នានត្តវគ្គ

[១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ នូវធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នានោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អ តថាគតនឹងសំដែង។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា នៃព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។

[២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុមានសភាព ផ្សេងគ្នា ដូចម្តេច។ ចក្ខុធាតុ រូបធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ សោតធាតុ សទ្ធជាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ ឃានធាតុ គន្ធជាតុ ឃានវិញ្ញាណធាតុ ជិវ្ហាធាតុ រសធាតុ ជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ កាយធាតុ ផោដ្ឋព្វធាតុ កាយវិញ្ញាណធាតុ មនោធាតុ ធម្មធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា។ ចប់សូត្រទី១។

[៣] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុ មានសភាពផ្សេងគ្នា។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច។ ចក្ខុធាតុ សោតធាតុ ឃានធាតុ ជិវ្ហាធាតុ កាយធាតុ មនោធាតុ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុ មានសភាពផ្សេងគ្នា។

[៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុ មានសភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុសម្ព័ស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ ចក្ខុធាតុ ព្រោះអាស្រ័យសោតធាតុ... ព្រោះអាស្រ័យឃានធាតុ... ព្រោះអាស្រ័យជិវ្ហាធាតុ...

ព្រោះអាស្រ័យកាយធាតុ... មនោសម្ផ័ស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យមនោធាតុ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ផស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុ មានសភាពផ្សេងគ្នា
យ៉ាងនេះឯង។ ចប់សូត្រទី២។

[៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ...
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុ
មានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យផស្សៈ
មានសភាពផ្សេងគ្នាទេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច។
ចក្ខុធាតុ។ មនោធាតុ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា។

[៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យផស្សៈ
មានសភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុសម្ផ័ស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
ចក្ខុធាតុ មិនមែនចក្ខុធាតុកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យចក្ខុសម្ផ័ស្សទេ។ មនោសម្ផ័ស្ស
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យមនោធាតុ មិនមែនមនោធាតុ កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យមនោសម្ផ័ស្ស
ទេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុ មាន
សភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យផស្សៈមានសភាព
ផ្សេងគ្នា យ៉ាងនេះឯង។ ចប់សូត្រទី៣។

[៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ...
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុ
មានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យផស្សៈ មានសភាព
ផ្សេងគ្នា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច។ ចក្ខុធាតុ។ មនោ
ធាតុ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា។

[៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យផស្សៈ មាន

សភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុសម្ផស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
ចក្ខុធាតុ វេទនា ដែលកើតអំពីចក្ខុសម្ផស្ស ក៏កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យចក្ខុសម្ផស្ស។ បើ
សម្ផស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យមនោធាតុ វេទនាដែលកើតអំពីមនោសម្ផស្ស ក៏កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យមនោសម្ផស្ស។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យធាតុ មានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
ផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា យ៉ាងនេះឯង។ ចប់សូត្រទី៤។

[៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ...
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុ
មានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យផស្សៈ មានសភាព
ផ្សេងគ្នា មិនមែនផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យវេទនាមានសភាព
ផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យផស្សៈ មានសភាព
ផ្សេងគ្នាទេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច? ចក្ខុធាតុ។ បើ
មនោធាតុ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា។

[១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យផស្សៈ
មានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យវេទនា
មានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យផស្សៈ
មានសភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុសម្ផស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
ចក្ខុធាតុ វេទនាដែលកើតអំពីចក្ខុសម្ផស្ស ក៏កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យចក្ខុសម្ផស្ស មិនមែនចក្ខុ
សម្ផស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យវេទនា ដែលកើតអំពីចក្ខុសម្ផស្ស មិនមែនចក្ខុធាតុកើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យចក្ខុសម្ផស្សទេ។ បើ មនោសម្ផស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យមនោធាតុ
វេទនាដែលកើតអំពីមនោសម្ផស្ស ក៏កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យមនោសម្ផស្ស មិនមែន
មនោសម្ផស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យវេទនា ដែលកើតអំពីមនោសម្ផស្ស មិនមែនមនោធាតុ

កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យមនោសម្ផស្សទេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុ មានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យផស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះ
អាស្រ័យវេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះ
អាស្រ័យផស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា យ៉ាងនេះឯង។ ចប់សូត្រទី៥។

[១១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ...
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែងនូវធាតុ មានសភាពផ្សេងគ្នា ដល់អ្នក
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ នូវធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នានោះ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះ
ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច។ រូបធាតុ សទ្ធជាតុ គន្ធជាតុ រសធាតុ ផោដ្ឋព្វធាតុ
ធម្មធាតុ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា។ ចប់សូត្រទី៦។

[១២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ...
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា សង្កប្បៈ (សេចក្តីត្រិះរិះ) មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា ឆន្ទៈ (សេចក្តីពេញចិត្ត) មានសភាពផ្សេងគ្នា
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសង្កប្បៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា បរិឡាហៈ (សេចក្តីក្រហល់ក្រហាយ)
មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យឆន្ទៈមានសភាពផ្សេងគ្នា បរិយេសនា
(ការស្វែងរក) មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិឡាហៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច។ រូបធាតុ។ បេ។ ធម្មធាតុ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា។

[១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា សង្កប្បៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា ឆន្ទៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
សង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា បរិឡាហៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យឆន្ទៈ

មានសភាពផ្សេងគ្នា បរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិឡាហៈមាន
សភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបសញ្ញាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យរូបធាតុ
រូបសង្កប្បៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងរូប) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យរូបសញ្ញា រូបឆន្ទៈ
(សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងរូប) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យរូបសង្កប្បៈ រូបបរិឡាហៈ (សេចក្តី
ក្រហល់ក្រហាយក្នុងរូប) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យរូបឆន្ទៈ រូបបរិយេសនា (ការស្វែងរករូប)
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យរូបបរិឡាហៈ។ បេ។ ធម្មសញ្ញាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មធាតុ
ធម្មសង្កប្បៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងធម៌) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសញ្ញា ធម្មច្នន្ទៈ
(សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងធម៌) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសង្កប្បៈ ធម្មបរិឡាហៈ (សេចក្តី
ក្រហល់ក្រហាយក្នុងធម៌) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មច្នន្ទៈ ធម្មបរិយេសនា (ការស្វែងរកធម៌)
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មបរិឡាហៈ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា សង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា ឆន្ទៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
សង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា បរិឡាហៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យឆន្ទៈ
មានសភាពផ្សេងគ្នា បរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិឡាហៈមាន
សភាពផ្សេងគ្នា យ៉ាងនេះឯង។ ចប់សូត្រទី៧។

[១២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ...
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា... កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា។ បេ។
បរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា... មិនមែនបរិឡាហៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះ
អាស្រ័យបរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនឆន្ទៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះ
អាស្រ័យបរិឡាហៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនសង្កប្បៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យឆន្ទៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនសញ្ញា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យសង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង

ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញា មានសភាពផ្សេងគ្នាទេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុមានសភាព
ផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច។ រូបធាតុ។ បេ។ ធម្មធាតុ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុ មាន
សភាពផ្សេងគ្នា។

[១៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសញ្ញា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា... កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា។ បេ។
បរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា... មិនមែនបរិឡាហៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះ
អាស្រ័យបរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនឆន្ទៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះ
អាស្រ័យបរិឡាហៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនសង្កប្បៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យឆន្ទៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនសញ្ញា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យសង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញា មានសភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបសញ្ញា
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យរូបធាតុ។ បេ។ ធម្មសញ្ញាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មធាតុ...
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសញ្ញា។ បេ។ ធម្មបរិយេសនា... មិនមែនធម្មបរិឡាហៈ កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យធម្មបរិយេសនា មិនមែនធម្មឆន្ទៈ កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មបរិឡាហៈ
មិនមែនធម្មសង្កប្បៈ កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មឆន្ទៈ មិនមែនធម្មសញ្ញា កើតឡើង ព្រោះ
អាស្រ័យធម្មសង្កប្បៈ មិនមែនធម្មធាតុ កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសញ្ញាទេ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា...
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា។ បេ។ បរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា...
មិនមែនកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា។ បេ។ សញ្ញា មានសភាព
ផ្សេងគ្នា... មិនមែនធាតុ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញា មានសភាព
ផ្សេងគ្នា យ៉ាងនេះឯង។ ចប់សូត្រទី៨។

[១៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសារវត្តី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ...
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ

ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា សង្កប្បៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា ផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
សង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យផស្សៈ
មានសភាពផ្សេងគ្នា ឆន្ទៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យវេទនា មានសភាព
ផ្សេងគ្នា បរិឡាហៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យឆន្ទៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា
បរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិឡាហៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា
លាភ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុ មានសភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច។ រូបធាតុ។ បេ។ ធម្មធាតុ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុ មានសភាពផ្សេងគ្នា។

[១៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសញ្ញា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា។ បេ។ កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា
បេ។ លាភ មានសភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបសញ្ញាកើតឡើង ព្រោះ
អាស្រ័យរូបធាតុ រូបសង្កប្បៈកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យរូបសញ្ញា រូបសម្ម័ស្សកើតឡើង ព្រោះ
អាស្រ័យរូបសង្កប្បៈ វេទនាដែលកើតអំពីរូបសម្ម័ស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យរូបសម្ម័ស្ស រូប
ឆន្ទៈកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យវេទនា ដែលកើតអំពីរូបសម្ម័ស្ស រូបបរិឡាហៈកើតឡើង ព្រោះ
អាស្រ័យរូបឆន្ទៈ រូបបរិយេសនាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យរូបបរិឡាហៈ រូបលាភកើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យរូបបរិយេសនា។ បេ។ ធម្មសញ្ញាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មធាតុ ធម្មសង្កប្បៈ
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសញ្ញា ធម្មសម្ម័ស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសង្កប្បៈ វេទនា
ដែលកើតអំពីធម្មសម្ម័ស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសម្ម័ស្ស ធម្មឆន្ទៈកើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យវេទនា កើតអំពីធម្មសម្ម័ស្ស ធម្មបរិឡាហៈកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មឆន្ទៈ
ធម្មបរិយេសនាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មបរិឡាហៈ ធម្មលាភកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្ម
បរិយេសនា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុ
មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា។ បេ។ លាភ

មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា យ៉ាងនេះឯង។
ចប់សូត្រទី៧។

[១៨] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ...
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា សង្កប្បៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា លាភមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យផស្សៈ...
វេទនា... ឆន្ទៈ... បរិឡាហៈ... បរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនបរិយេសនា មាន
សភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យលាភ មានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនបរិឡាហៈ មាន
សភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនឆន្ទៈ មាន
សភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិឡាហៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនា... ផស្សៈ...
សង្កប្បៈ... សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា... មិនមែនធាតុ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញា មានសភាពផ្សេងគ្នាទេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុ មានសភាព
ផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច។ រូបធាតុ។ រូបធាតុ។ ធម្មធាតុ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុ
មានសភាពផ្សេងគ្នា។

[១៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសញ្ញា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា សង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញា មាន
សភាពផ្សេងគ្នា ផស្សៈ... វេទនា... ឆន្ទៈ... បរិឡាហៈ... បរិយេសនា... លាភ មានសភាព
ផ្សេងគ្នា មិនមែនបរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យលាភមានសភាព
ផ្សេងគ្នា បរិឡាហៈ... ឆន្ទៈ... វេទនា... ផស្សៈ... មានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនសញ្ញាមានសភាព
ផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាព
ផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ រូបសញ្ញា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យរូបធាតុ។ រូបធាតុ។ ធម្មសញ្ញាកើតឡើង ព្រោះ
អាស្រ័យធម្មធាតុ... កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសញ្ញា។ រូបធាតុ។ ធម្មបរិយេសនា... ធម្មលាភ

កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មបរិយេសនា មិនមែនធម្មបរិយេសនា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
ធម្មលាភ មិនមែនធម្មបរិឡាហៈ កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មបរិយេសនា មិនមែនធម្មច្នូន្តៈ
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មបរិឡាហៈ មិនមែនវេទនា ដែលកើតអំពីធម្មសម្ផស្ស កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យធម្មច្នូន្តៈ មិនមែនធម្មសម្ផស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យវេទនា កើតអំពីធម្ម
សម្ផស្ស មិនមែនធម្មសង្កប្បៈ កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសម្ផស្ស មិនមែនធម្មសញ្ញា
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសង្កប្បៈ មិនមែនធម្មធាតុកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសញ្ញាទេ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុមានសភាព
ផ្សេងគ្នា សង្កប្បៈ មានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា
ផស្សៈ... វេទនា... ច្នូន្តៈ... បរិឡាហៈ... បរិយេសនា... លាភ មានសភាពផ្សេងគ្នា... មិនមែន
បរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យលាភមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែន
បរិឡាហៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិយេសនាមានសភាពផ្សេងគ្នា
មិនមែនច្នូន្តៈមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិឡាហៈមានសភាពផ្សេងគ្នា
មិនមែនវេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យច្នូន្តៈមានសភាពផ្សេងគ្នា
មិនមែនផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យវេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា
មិនមែនសង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា
មិនមែនសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសង្កប្បៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា
មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា
យ៉ាងនេះឯង។ ចប់សូត្រទី១០។

ចប់ នានត្តវគ្គ ទី១។

ឧទ្ទាននៃនានត្តវគ្គនោះគឺ

សំដែងអំពីធាតុ១ អំពីសម្ផស្ស១ អំពីធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនអាស្រ័យនូវ
ផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា ជាដើម១ អំពីវេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា អាស្រ័យនូវផស្សៈ
មានសភាពផ្សេងគ្នា មានពីរលើក នេះហៅថា បញ្ចកៈខាងក្នុង អំពីធាតុ១ អំពីសញ្ញា១ អំពីបរិ

ឡាហៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនអាស្រ័យនូវបរិយេសនាមានសភាពផ្សេងគ្នា ជាដើម១ អំពី
ផស្សៈមានពីរលើក នេះហៅថា បញ្ចកៈខាងក្រៅ។

សត្តធាតុវគ្គ

[២០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ...
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធាតុទាំងឡាយនេះ មាន៧ប្រការ។ ធាតុទាំង៧ប្រការ តើ
ដូចម្តេចខ្លះ? អាភាធាតុ១ សុភាធាតុ១ អាកាសានញ្ញាយតនធាតុ១ វិញ្ញាណញ្ញាយតនធាតុ១
អាកិញ្ញញ្ញាយតនធាតុ១ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនធាតុ១ សញ្ញាវេទយិតនិរោធាធាតុ១។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯង ធាតុ៧ប្រការ។ កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
ភិក្ខុមួយរូប ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធាតុដែលហៅថា
អាភាធាតុក្តី សុភាធាតុក្តី អាកាសានញ្ញាយតនធាតុក្តី វិញ្ញាណញ្ញាយតនធាតុក្តី អាកិ
ញ្ញញ្ញាយតនធាតុក្តី នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនធាតុក្តី សញ្ញាវេទយិតនិរោធាធាតុក្តី បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តើធាតុទាំងនេះ ប្រាកដឡើង ព្រោះអាស្រ័យអ្វី។

[២១] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ធាតុដែលហៅថា អាភាធាតុ (រស្មី ឬពន្លឺ)នេះ
ប្រាកដឡើង ព្រោះអាស្រ័យឯងធាតុ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធាតុដែលហៅថា សុភាធាតុនេះ ប្រាកដឡើង
ព្រោះអាស្រ័យអសុភ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធាតុដែលហៅថា អាកាសានញ្ញាយតនធាតុនេះ ប្រាកដឡើង
ព្រោះអាស្រ័យរូប។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធាតុដែលហៅថា វិញ្ញាណញ្ញាយតនធាតុនេះ ប្រាកដឡើង
ព្រោះអាស្រ័យអាកាសានញ្ញាយតនៈ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធាតុដែលហៅថា អាកិញ្ញញ្ញាយតនធាតុនេះ
ប្រាកដឡើង ព្រោះអាស្រ័យវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធាតុដែលហៅថា នេវសញ្ញានា
សញ្ញាយតនធាតុនេះ ប្រាកដឡើង ព្រោះអាស្រ័យអាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធាតុដែល
ហៅថា សញ្ញាវេទយិតនិរោធាធាតុនេះ ប្រាកដឡើង ព្រោះអាស្រ័យនិរោធា។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំ
ទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធាតុដែលហៅថា អាភាធាតុក្តី សុភាធាតុក្តី អាកាសានញ្ញាយតន
ធាតុក្តី វិញ្ញាណញ្ញាយតនធាតុក្តី អាកិញ្ញញ្ញាយតនធាតុក្តី នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនធាតុក្តី

សញ្ញាវេទយិតនិរោធជាតុក្កិ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ជាតុទាំងនេះ ឈ្មោះថា ជាសមាបត្តិអ្វី ដែល បុគ្គលគប្បីដល់។

[២២] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ ជាតុដែលហៅថា អាភាជាតុក្កិ សុភាជាតុក្កិ អាភាសានញ្ញាយតនជាតុក្កិ វិញ្ញាណញ្ញាយតនជាតុក្កិ អាកិញ្ញញ្ញាយតនជាតុក្កិ ជាតុទាំងនេះ ឈ្មោះថា សញ្ញាសមាបត្តិ ដែលបុគ្គលគប្បីដល់។ ម្នាលភិក្ខុ ជាតុដែលហៅថា នេវសញ្ញានា សញ្ញាយតនជាតុនេះ ឈ្មោះថា សង្ខារវសេសសមាបត្តិ ដែលបុគ្គលគប្បីដល់។ ម្នាលភិក្ខុ ជាតុ ដែលហៅថា សញ្ញាវេទយិតនិរោធជាតុនេះ ឈ្មោះថា និរោធសមាបត្តិ ដែលបុគ្គលគប្បីដល់។ ចប់សូត្រទី១។

[២៣] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមវិតក្កៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងកាម) ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើងបាន មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ ព្យាបាទវិតក្កៈ (សេចក្តី ត្រិះរិះក្នុងការព្យាបាទ) ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើងបាន មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ វិហីសាវិតក្កៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការបៀតបៀន) ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើងបាន មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ។

[២៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកាមវិតក្កៈ ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែន ជាមិនមានហេតុ ព្យាបាទវិតក្កៈ ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមានហេតុ វិហីសាវិតក្កៈ ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ក្នុងកាម) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យកាមជាតុ កាមសង្កប្បៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងកាម) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យកាមសញ្ញា កាមច្នន្ទៈ (សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាម) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យកាមសង្កប្បៈ កាមបរិឡាហៈ (សេចក្តី ក្រហល់ក្រហាយក្នុងកាម) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យកាមច្នន្ទៈ កាមបរិយេសនា (ការស្វែងរក កាម) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យកាមបរិឡាហៈ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុប្ផជួន អ្នកមិនចេះដឹង កាលស្វែងរកនូវកាមបរិយេសនា រមែងប្រតិបត្តិខុស ដោយឋានទាំង៣គឺ កាយ វាចា ចិត្ត។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ក្នុងព្យាបាទ) កើតឡើង ព្រោះ
 អាស្រ័យព្យាបាទធាតុ ព្យាបាទសង្កប្បៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការព្យាបាទ)... ព្យាបាទច្នូន្ទៈ
 (សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងការព្យាបាទ)... ព្យាបាទបរិឡាហៈ (សេចក្តីក្រហល់ក្រហាយព្រោះការ
 ព្យាបាទ)... ព្យាបាទបរិយេសនា (ការស្វែងរកព្យាបាទ)។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុប្ផជួន អ្នក
 មិនចេះដឹង កាលស្វែងរកនូវព្យាបាទបរិយេសនា រមែងប្រតិបត្តិខុស ដោយឋានទាំង៣គឺ កាយ
 វាចា ចិត្ត។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិហឹសាសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ក្នុងការបៀតបៀន) កើតឡើង
 ព្រោះអាស្រ័យវិហឹសាធាតុ វិហឹសាសង្កប្បៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការបៀតបៀន)... វិហឹសាឆន្ទៈ
 (សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងការបៀតបៀន)... វិហឹសាបរិឡាហៈ (សេចក្តីក្រហល់ក្រហាយព្រោះការ
 បៀតបៀន)... វិហឹសាបរិយេសនា (ការស្វែងរកនូវការបៀតបៀន)។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុប្ផជួន អ្នកមិនចេះដឹង កាលស្វែងរកនូវវិហឹសាបរិយេសនា រមែងប្រតិបត្តិខុស ដោយឋានទាំង
 ៣គឺ កាយ វាចា ចិត្ត។

[២៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបុរសដាក់គប់ស្មៅ ដែលភ្លើងកំពុងឆេះ ទៅក្នុង
 ព្រៃស្មៅដ៏ស្ងួត បើបុរសនោះ មិនលត់ភ្លើងនោះ ឲ្យរលត់ដោយដៃទាំងឡាយផង ដោយ
 ជើងទាំងឡាយផង ឲ្យឆាប់ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលអាស្រ័យនៅដោយស្មៅ
 និងឈើ មុខជាដល់នូវសេចក្តីមិនចំរើន និងការវិនាស ដោយប្រការដូច្នោះឯង មានឧបមា
 ដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ណាមួយ មិនលះបង់ មិនបន្ទាបបង់
 មិនធ្វើឲ្យវិនាស មិនឲ្យដល់នូវការមិនមាននូវអកុសលសញ្ញា ដែលកើតឡើង មិនរាបសា
 យ៉ាងឆាប់ទេ សមណព្រាហ្មណ៍នោះ នៅជាទុក្ខ ប្រកបដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់
 ប្រកបដោយសេចក្តីតានតឹង ប្រកបដោយសេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន លុះ
 បែកធ្លាយរាងកាយ ខាងនាយអំពីមរណៈទៅ ទុក្ខតិរមែងប្រាកដ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង។

[២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេក្ខម្មវិតក្កៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការចេញចាកកាម) ប្រកប
 ដោយហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ អព្យាបាទវិតក្កៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការ
 មិនព្យាបាទ) ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ អវិហឹសាវិតក្កៈ

(សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការមិនបៀតបៀន) ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែន
ជាមិនមានហេតុទេ។

[២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះនេក្ខម្មវិតក្កៈ ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែន
ជាមិនមានហេតុទេ អព្យាបាទវិតក្កៈ ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែន
ជាមិនមានហេតុទេ អវិហឹសាវិតក្កៈ ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមានហេតុ
ទេ តើដូចម្តេច? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេក្ខម្មសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ក្នុងការចេញចាកកាម)
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យនេក្ខម្មធាតុ នេក្ខម្មសង្កប្បៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការចេញចាកកាម)
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យនេក្ខម្មសញ្ញា នេក្ខម្មច្នន្ទៈ (សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងការចេញចាកកាម)
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យនេក្ខម្មសង្កប្បៈ នេក្ខម្មបរិឡាហៈ (សេចក្តីក្រហល់ក្រហាយ
ក្នុងការចេញចាកកាម) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យនេក្ខម្មច្នន្ទៈ នេក្ខម្មបរិយេសនា
(ការស្វែងរកនូវការចេញចាកកាម) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យនេក្ខម្មបរិឡាហៈ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក អ្នកចេះដឹង កាលស្វែងរកនេក្ខម្មបរិយេសនា តែងប្រតិបត្តិត្រូវ ដោយ
ឋានទាំង៣យ៉ាង គឺកាយ វាចា ចិត្ត។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អព្យាបាទសញ្ញា កើតឡើង ព្រោះ
អាស្រ័យអព្យាបាទធាតុ។ អព្យាបាទសង្កប្បៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការមិនព្យាបាទ)... អព្យា
បាទច្នន្ទៈ (សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងការមិនព្យាបាទ)... អព្យាបាទបរិឡាហៈ (សេចក្តីក្រហល់ក្រហាយ
ក្នុងការមិនព្យាបាទ)... អព្យាបាទបរិយេសនា (ការស្វែងរកក្នុងការមិនព្យាបាទ)។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក អ្នកចេះដឹង កាលស្វែងរកអព្យាបាទបរិយេសនា តែងប្រតិបត្តិត្រូវ
ដោយឋានទាំង៣យ៉ាង គឺកាយ វាចា ចិត្ត។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិហឹសាសញ្ញា កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យអវិហឹសាធាតុ អវិហឹសាសង្កប្បៈ កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យអវិហឹសាសញ្ញា អ
វិហឹសាចន្ទៈ កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យអវិហឹសាសង្កប្បៈ អវិហឹសាបរិឡាហៈ កើតឡើង ព្រោះ
អាស្រ័យអវិហឹសាចន្ទៈ អវិហឹសាបរិយេសនា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យអវិហឹសាបរិឡាហៈ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក អ្នកចេះដឹង កាលស្វែងរកអវិហឹសាបរិយេសនា តែងប្រតិបត្តិ
ត្រូវ ដោយឋានទាំង៣ គឺកាយ វាចា ចិត្ត។

[២៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបុរសដាក់គប់ស្មៅ ដែលភ្លើងកំពុងឆេះ ក្នុង
ព្រៃស្មៅដ៏ស្ងួត គប្បីលត់គប់ស្មៅនោះ ដោយដៃទាំងឡាយផង ដោយជើងទាំងឡាយផង
ជាធាប ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯពួកសត្វ ដែលអាស្រ័យនៅដោយស្មៅ និងឈើ ក៏មិនដល់នូវ
សេចក្តីមិនចំរើន និងការវិនាស ដោយប្រការដូច្នោះឯង មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍ណាមួយ លះបង់ បន្ទោបង់ ធ្វើឲ្យវិនាស ធ្វើឲ្យដល់នូវការ
មិនមាន នូវអកុសលសញ្ញា ដែលកើតឡើង មិនរាបសា យ៉ាងធាប សមណព្រាហ្មណ៍នោះ
រមែងនៅជាសុខ មិនមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនមានសេចក្តីតានតឹង មិនមានសេចក្តី
ក្តៅក្រហាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន លុះបែកធ្លាយរាងកាយ ខាងនាយអំពីមរណៈទៅ សុគតិរមែង
ប្រាកដ ក៏មានឧបមេយ្យ ដូច្នោះឯង។ ចប់សូត្រទី២។

[២៩] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងមហាប្រាសាទដែលធ្វើដោយឥដ្ឋ
ក្នុងស្រុករបស់ព្រះញាតិ (ទាំងពីរពួក)។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹង
ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធជីកាព្រះមានព្រះភាគថា
ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា ទិដ្ឋិ វិតក្កៈ
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុ។

[៣០] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះកច្ចានៈមានអាយុ ក៏
ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទិដ្ឋិ គឺសេចក្តីយល់ឃើញណា
ក្នុងបុគ្គលមិនមែនជាសម្មាសម្ពុទ្ធ ថាជាសម្មាសម្ពុទ្ធ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះទិដ្ឋិនេះ
ប្រាកដឡើង ព្រោះអាស្រ័យអ្វី។

[៣១] ម្ចាស់កច្ចានៈ ធាតុដែលធំនុះ គឺអវិជ្ជាធាតុ។ ម្ចាស់កច្ចានៈ សញ្ញាដ៏ថោកទាប ទិដ្ឋិ
ដ៏ថោកទាប វិតក្កៈថោកទាប ចេតនាដ៏ថោកទាប សេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ថោកទាប សេចក្តីតាំង
ចិត្តដ៏ថោកទាប បុគ្គលដ៏ថោកទាប វាចាដ៏ថោកទាប កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុដ៏ថោកទាប
តថាគតពោលថា បុគ្គលនោះ តែងប្រាប់ សំដែង ត្រដាង តំកល់ទុក បើក វែកញែក ធ្វើឲ្យរាក់
នូវអំពើដ៏ថោកទាប កំណើតរបស់បុគ្គលនោះ ក៏ថោកទាបដែរ។ ម្ចាស់កច្ចានៈ

សញ្ញាជាកណ្តាល ទិដ្ឋិជាកណ្តាល វិតក្កៈជាកណ្តាល ចេតនាជាកណ្តាល សេចក្តីប្រាថ្នាជា
កណ្តាល សេចក្តីតាំងចិត្តជាកណ្តាល បុគ្គលជាកណ្តាល វាចាជាកណ្តាល កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យធាតុជាកណ្តាល តថាគតពោលថា បុគ្គលនោះ រមែងប្រាប់ សំដែង ត្រដាង
តំកល់ទុក បើក វែកញែក ធ្វើឲ្យរាក់ នូវអំពើជាកណ្តាល កំណើតរបស់បុគ្គលនោះ ក៏ជា
កណ្តាលដែរ។ ម្នាលកប្បាសៈ សញ្ញាដ៏ឧត្តម ទិដ្ឋិដ៏ឧត្តម វិតក្កៈដ៏ឧត្តម ចេតនាដ៏ឧត្តម
សេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ឧត្តម សេចក្តីតាំងចិត្តដ៏ឧត្តម បុគ្គលដ៏ឧត្តម វាចាដ៏ឧត្តម កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យធាតុដ៏ឧត្តម តថាគតពោលថា បុគ្គលនោះ តែងប្រាប់ ត្រដាង តំកល់ទុក បើក
វែកញែក ធ្វើឲ្យរាក់ នូវអំពើដ៏ឧត្តម កំណើតរបស់បុគ្គលនោះ ក៏ឧត្តមដែរ។ ចប់សូត្រទី៣។

[៣២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ
.... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា **ស្មើគ្នា ប្រហែលគ្នា**
ប្រជុំគ្នា ជួបគ្នា ចូលចិត្តនឹងគ្នា។ ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ត្រូវគ្នា
សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា
សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអតីតកាល
សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា
ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអនាគតកាល
សត្វទាំងឡាយ នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប
នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ
នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ជាមួយពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុង
បច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វទាំងឡាយ ក៏ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺ ពួកជន
មានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប
ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ។ ចប់សូត្រទី

[៣៣] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្បែរភ្នំគិរីជ្រកដៃ ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ។ ក្នុង
សម័យនោះឯង ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ កំពុងចង្រ្រមក្នុងទីជិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយ
នឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ កំពុងចង្រ្រមក្នុងទីជិត
ព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ កំពុងចង្រ្រម
ក្នុងទីជិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ព្រះអនុរុទ្ធមានអាយុ
កំពុងចង្រ្រម ក្នុងទីជិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ព្រះបុណ្ណមន្តានីបុត្ត
មានអាយុ កំពុងចង្រ្រម ក្នុងទីជិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ព្រះខ
បាលីមានអាយុ កំពុងចង្រ្រម ក្នុងទីជិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប
ព្រះអានន្ទមានអាយុ កំពុងចង្រ្រម ក្នុងទីជិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើន
រូប ទេវទត្ត កំពុងចង្រ្រម ក្នុងទីជិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបដែរ។

[៣៤] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយ ឃើញសារីបុត្ត កំពុងចង្រ្រម ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុច្រើនរូប ដែរឬ? ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងអស់នុ៎ះ ជាអ្នកមានបញ្ញា
ច្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឃើញមហាមោគ្គល្លាន កំពុងចង្រ្រម ជាមួយនឹងពួក
ភិក្ខុច្រើនរូប ដែរឬ? ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងអស់នុ៎ះ ជាអ្នកមាន
ឫទ្ធិច្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឃើញមហាកស្សប កំពុងចង្រ្រម ជាមួយនឹងពួក
ភិក្ខុច្រើនរូប ដែរឬ? ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងអស់នុ៎ះ ជាធុតវាទ
(អ្នកពោលពាក្យកំចាត់បង់កិលេស) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឃើញអនុរុទ្ធ
កំពុងចង្រ្រម ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុច្រើនរូប ដែរឬ? ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុទាំងអស់នុ៎ះ ជាអ្នកបានទិព្វចក្ខុ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឃើញបុណ្ណមន្តានីបុត្ត
កំពុងចង្រ្រម ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុច្រើនរូប ដែរឬ? ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុទាំងអស់នុ៎ះ ជាធម្មកថិក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឃើញខបាលី កំពុងចង្រ្រម
ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុច្រើនរូប ដែរឬ? ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងអស់នុ៎ះ

ជាវិនយធរ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឃើញអានន្ទ កំពុងចង្រ្រម ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុ ច្រើនរូប ដែរឬ? ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងអស់នុ៎ះ ជាពហុស្សុត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឃើញទេវទត្ត កំពុងចង្រ្រម ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុច្រើនរូប ដែរឬ? ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងអស់នុ៎ះ ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នា លាមក។

[៣៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា **ស្មើគ្នា ប្រហែលគ្នា។**

ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជន មានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជន មានអធ្យាស្រ័យល្អ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអតីតកាល សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជន មានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជន មានអធ្យាស្រ័យល្អ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអនាគតកាល សត្វទាំងឡាយ នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ជាមួយនឹង ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺ ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ។ ចប់សូត្រទី៥។

[៣៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជន មានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប។ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអតីតកាល សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជន មានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប។ ម្ចាស់

ភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអនាគតកាល សត្វទាំងឡាយ នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យ ថោកទាប។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វទាំងឡាយ តែងត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺ ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប រមែងត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប។

[៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាមក ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយលាមក មូត្រ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយមូត្រ ទឹកមាត់ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយទឹកមាត់ ខ្វះ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយខ្វះ ឈាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយឈាម យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺ ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប តែងត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជន មានអធ្យាស្រ័យថោកទាប សូម្បីក្នុងអតីតកាល... សូម្បីក្នុងអនាគតកាល... សូម្បីក្នុង បច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជន មានអធ្យាស្រ័យថោកទាប តែងត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប យ៉ាងនោះឯង។

[៣៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជន មានអធ្យាស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអតីតកាល សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអនាគត កាល សត្វទាំងឡាយ នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុង បច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ តែងត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ។

[៣៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកដោះស្រស់ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយទឹកដោះស្រស់ ប្រេង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយប្រេង ទឹកដោះរាវ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយទឹកដោះរាវ ទឹកឃ្មុំ ត្រូវគ្នា សមគ្នា

ដោយទឹកឃ្មុំ ទឹកអំពៅ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយទឹកអំពៅ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ សូម្បីក្នុងអតីតកាល... សូម្បីក្នុងអនាគតកាល... សូម្បី
ក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ
ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ក៏យ៉ាងនោះឯង។

[២០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះហើយ លុះព្រះសុគត ជាសាស្តា ទ្រង់
ត្រាស់ពាក្យនេះហើយ ក៏ទ្រង់ត្រាស់គាថានេះ តទៅទៀតថា

ព្រៃគឺកិលេសដុះឡើង ព្រោះការច្រឡកច្រឡំ ព្រៃគឺកិលេសដាច់ទៅ ព្រោះការ
មិនច្រឡកច្រឡំ បុគ្គលឡើងឈើទាប មុខជាលិចចុះក្នុងអន្លង់ធំ យ៉ាងណាមិញ បុគ្គល
អាស្រ័យនឹងជនខ្ជិលច្រអូស ទោះបីចិញ្ចឹមជីវិតដោយស្រួល ក៏រមែងលិចចុះទៅ
យ៉ាងនោះឯង ហេតុដូច្នោះ បុគ្គលគប្បីរៀនសូត្រចាកបុគ្គលខ្ជិលច្រអូស មានសេចក្តី
ព្យាយាមថែកទាបនោះចេញ គប្បីនៅជាមួយនឹងជនជាបណ្ឌិត អ្នកស្ងប់ស្ងាត់
អ្នកប្រសើរ អ្នកមានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន អ្នកមានឈាន អ្នក
ផ្តើមព្យាយាមជានិច្ច។ ចប់សូត្រទី៦។

[២១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ...
ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជន
មិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួកជនមិនខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា
សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្មាសបាប ពួកជនមិនខ្មាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
ជនមិនខ្មាចបាប ពួកជនមិនចេះដឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួកជន
ខ្ជិលច្រអូស ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្ជិលច្រអូស ពួកជនរង្វើងស្មារតី ត្រូវគ្នា សមគ្នា
ជាមួយនឹងពួកជនរង្វើងស្មារតី ពួកជនមិនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិន
មានបញ្ញា។ (ពួកជនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានសទ្ធា ពួកជនមានចិត្ត
ខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ពួកជនមានសេចក្តីខ្មាចបាប

ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានសេចក្តីខ្លាចបារ ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា
ជាមួយនឹងពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ពួកជនប្រារព្ធព្យាយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជន
ប្រារព្ធព្យាយាម ពួកជនមានស្មារតីមាំមួន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតីមាំមួន
ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា)។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បី
ក្នុងអតីតកាល សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា
សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួកជនមិនខ្មាសបារ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
ជនមិនខ្មាសបារ ពួកជនមិនខ្លាចបារ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្លាចបារ ពួកជន
មិនចេះដឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួកជនខ្ជិលច្រអូស ត្រូវគ្នា សមគ្នា
ជាមួយនឹងពួកជនខ្ជិលច្រអូស ពួកជនភ្លេចស្មារតី ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនភ្លេចស្មារតី
ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុង
អនាគតកាល សត្វទាំងឡាយ នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមិនមានសទ្ធា
នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួកជនមិនខ្មាសបារ នឹងត្រូវគ្នា
នឹងសមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្មាសបារ ពួកជនមិនខ្លាចបារ ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្លាច
បារ... ពួកជនមិនចេះដឹង ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង... ពួកជនខ្ជិលច្រអូស ជាមួយនឹងពួក
ជនខ្ជិលច្រអូស... ពួកជនវង្វេងស្មារតី ជាមួយនឹងពួកជនវង្វេងស្មារតី... ពួកជនឥតបញ្ញា
នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុង
បច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា
សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួកជនមិនខ្មាសបារ ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្មាស
បារ។ បេ។ ពួកជនមិនខ្លាចបារ ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្លាចបារ... ពួកជនមិនចេះដឹង
ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួកជនខ្ជិលច្រអូស ជាមួយនឹងពួកជនខ្ជិលច្រអូស... ពួកជន
វង្វេងស្មារតី ជាមួយនឹងពួកជនវង្វេងស្មារតី... ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
ពួកជនឥតបញ្ញា។

[២២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជន
មានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានសទ្ធា ពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា
សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ពួកជនមានសេចក្តីខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា
ជាមួយនឹងពួកជនមានសេចក្តីខ្លាចបាប ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ពួកជនប្រារព្ធព្យាយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនប្រារព្ធ
ព្យាយាម ពួកជនមានស្មារតីតម្កល់មាំ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតីតម្កល់មាំ
ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុង
អតីតកាល។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអនាគតកាល។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បី
ក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ។ បេ។ ត្រូវគ្នា សមគ្នា។ ចប់សូត្រទី៧។

[២៣] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជន
មិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួកជនមិនខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា
សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្មាសបាប ពួកជនមិនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
ជនមិនមានបញ្ញា។ ពួកជនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានសទ្ធា ពួកជនមាន
ចិត្តខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា
សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអតីតកាល
សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអនាគតកាល
សត្វទាំងឡាយ នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ដោយធាតុ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុង
បច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា
សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួកជនមិនខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
ជនមិនខ្មាសបាប ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា ពួកជន
មានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានសទ្ធា ពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា

សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
ជនមានបញ្ញា។

[៤៤] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជន
មិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួកជនមិនខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា
សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្លាចបាប ពួកជនមិនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
ជនមិនមានបញ្ញា។ ពួកជនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានសទ្ធា ពួកជនមាន
សេចក្តីខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានសេចក្តីខ្លាចបាប ពួកជនមានបញ្ញា
ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា។

[៤៥] ពួកជនមិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួកជន
មិនចេះដឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា
ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា។ ពួកជនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានសទ្ធា
ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ពួកជនមានបញ្ញា
ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា។

[៤៦] ពួកជនមិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួកជន
ខ្ជិលច្រអូស ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្ជិលច្រអូស ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា
ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា។ ពួកជនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានសទ្ធា
ពួកជនប្រារព្ធព្យាយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនប្រារព្ធព្យាយាម ពួកជនមានបញ្ញា
ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា។

[៤៧] ពួកជនមិនមានសទ្ធា តែងត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួកជន
វង្វេងស្មារតី ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនវង្វេងស្មារតី ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា
ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា។ ពួកជនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានសទ្ធា
ពួកជនមានស្មារតីតម្កល់មាំ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតីតម្កល់មាំ ពួកជនមាន
បញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា។ ចប់សូត្រទី៨។

[២៨] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជន មិនខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្មាសបាប ពួកជនមិនខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្លាចបាប ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥត បញ្ញា។ ពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ពួកជន ខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្លាចបាប ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា។

[២៩] ពួកជនមិនខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្មាសបាប ពួកជន មិនចេះដឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា។ ពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមាន ចិត្តខ្មាសបាប ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ពួក ជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា។

[៣០] ពួកជនមិនខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្មាសបាប ពួកជន ខ្ជិលច្រអូស ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្ជិលច្រអូស ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា។ ពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមាន ចិត្តខ្មាសបាប ពួកជនប្រារព្ធព្យាយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនប្រារព្ធព្យាយាម ពួក ជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា។

[៣១] ពួកជនមិនខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្មាសបាប ពួកជន វង្វេងស្មារតី ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនវង្វេងស្មារតី ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា។ ពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមាន ចិត្តខ្មាសបាប ពួកជនមានស្មារតីតម្កល់មាំ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតីតម្កល់ មាំ ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា។ ចប់សូត្រទី៤។

[៥២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសារត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមិន ខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្លាចបាប ពួកជនមិនចេះដឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា។ ពួកជនខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្លាចបាប ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក ជនមានបញ្ញា។

[៥៣] ពួកជនមិនខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្លាចបាប ពួកជន ខ្ជិលច្រអូស ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្ជិលច្រអូស ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា។ ពួកជនខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្លាចបាប ពួក ជនប្រារព្ធព្យាយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនប្រារព្ធព្យាយាម ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា។

[៥៤] ពួកជនមិនខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្លាចបាប ពួកជន វង្វេងស្មារតី ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនវង្វេងស្មារតី ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា។ ពួកជនខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្លាចបាប ពួក ជនមានស្មារតីតម្កល់មាំ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតីតម្កល់មាំ ពួកជនមាន បញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា។ ចប់សូត្រទី១០។

[៥៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសារត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជន មិនចេះដឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួកជនខ្ជិលច្រអូស ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្ជិលច្រអូស ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា។ ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ពួកជនប្រារព្ធ

ព្យាយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនប្រារព្ធព្យាយាម ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា។

[៥៦] ពួកជនមិនចេះដឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួកជន វង្វេងស្មារតី ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនវង្វេងស្មារតី ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា។ ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជន អ្នកចេះដឹងច្រើន ពួកជនមានស្មារតីតម្កល់មាំ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតី តម្កល់មាំ ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា។ ចប់សូត្រទី១១។

[៥៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវតី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជន ខ្ជិលច្រអូស ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្ជិលច្រអូស ពួកជនវង្វេងស្មារតី ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនវង្វេងស្មារតី ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា។ ពួកជនប្រារព្ធព្យាយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនប្រារព្ធព្យាយាម ពួកជនមានស្មារតី តម្កល់មាំ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតីតម្កល់មាំ ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា។ ចប់សូត្រទី១២។

(អតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះគ្រប់អន្លើ)។

ចប់ សត្តន្តបិដក ទី២។

ឧទាននៃសត្តន្តបិដកនោះគឺ

សម្តែងអំពីធាតុ៧យ៉ាង អំពីវិតក្កៈប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង អំពីព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងមហាប្រាសាទធ្វើដោយឥដ្ឋ អំពីពួកសត្វមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប អំពីការចង្អុល រម អំពីសូត្រទីប្រាំមួយ ព្រមទាំងគាថា សូត្រទីប្រាំពីរ អំពីជន៥ពួក មានជនមិនមានសទ្ធាជា មូល អំពីជន២ពួក មានជនមិនមានសេចក្តីខ្មាសបាបជាមូល អំពីជន៣ពួក មានជនមិនមាន សេចក្តីខ្មាចបាបជាមូល អំពីជន២ពួក ជាអ្នកមិនចេះដឹង អំពីជន១ពួក ជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស រូបរួមបីប្រាំដង ត្រូវជា១៥ពួក មានមកហើយ ក្នុងព្រះសូត្រនេះ។

ទសកម្មបឋមវគ្គ

[៥៨] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយត្រូវគ្នា សមគ្នា **ស្មើគ្នា ប្រហែលគ្នា ប្រជុំគ្នា ជួបគ្នា ចូលចិត្ត
នឹងគ្នា ត្រូវជើងគ្នា កាត់រកគ្នា។** ដោយធាតុជាប្រាកដ ពួកសត្វមិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹង
ពួកសត្វមិនមានសទ្ធា ពួកសត្វមិនមានសេចក្តីខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វ
មិនមានសេចក្តីខ្មាសបាប ពួកសត្វមិនមានសេចក្តីខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វ
មិនមានសេចក្តីខ្លាចបាប ពួកសត្វមិនបានតាំងចិត្តនឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វ
មិនបានតាំងចិត្តនឹង ពួកសត្វគ្មានប្រាជ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វគ្មានប្រាជ្ញា។ ពួកសត្វ
មានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានសទ្ធា ពួកសត្វមានចិត្តខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹង
ពួកសត្វមានចិត្តខ្មាសបាប ពួកសត្វមានសេចក្តីខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វ
មានសេចក្តីខ្លាចបាប ពួកសត្វមានចិត្តតាំងនឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានចិត្តតាំងនឹង
ពួកសត្វមានប្រាជ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានប្រាជ្ញា។ ចប់សូត្រទី១។

[៥៩] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុជាប្រាកដ ពួកសត្វ
មិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមិនមានសទ្ធា ពួកសត្វមិនមានសេចក្តីខ្មាសបាប
ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមិនមានសេចក្តីខ្មាសបាប ពួកសត្វមិនមានសេចក្តីខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា
សមគ្នា នឹងពួកសត្វមិនមានសេចក្តីខ្លាចបាប ពួកសត្វទ្រុស្តសីល ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វ
ទ្រុស្តសីល ពួកសត្វគ្មានប្រាជ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វគ្មានប្រាជ្ញា។ ពួកសត្វមានសទ្ធា
ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានសទ្ធា ពួកសត្វមានចិត្តខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វ
មានចិត្តខ្មាសបាប ពួកសត្វមានសេចក្តីខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានសេចក្តីខ្លាច
បាប ពួកសត្វមានសីល ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានសីល ពួកសត្វមានប្រាជ្ញា ត្រូវគ្នា
សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានប្រាជ្ញា។ ចប់សូត្រទី២។

[៦០] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន។

[៦១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុជាប្រាកដ ពួកសត្វអ្នកសម្លាប់សត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វអ្នក សម្លាប់សត្វ ពួកសត្វអ្នកលួចទ្រព្យគេ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វអ្នកលួចទ្រព្យគេ ពួកសត្វ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ពួក សត្វនិយាយពាក្យកុហក ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វនិយាយពាក្យកុហក ពួកសត្វដែល ប្រកបដោយហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកទឹកស្រវឹង គឺសុរា និងមេរ័យ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលប្រកបដោយហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកទឹកស្រវឹង គឺសុរា និង មេរ័យ។

[៦២] ពួកសត្វវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាកការ សម្លាប់សត្វ ពួកសត្វវៀរចាកការលួចទ្រព្យគេ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាកការ លួចទ្រព្យគេ ពួកសត្វវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វ ដែលវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ពួកសត្វវៀរចាកការនិយាយកុហក ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាកការនិយាយកុហក ពួកសត្វវៀរចាកហេតុជាទីតាំង នៃសេចក្តី ប្រមាទ គឺផឹកទឹកស្រវឹង គឺសុរា និងមេរ័យ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាក ហេតុជាទីតាំង នៃសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកទឹកស្រវឹង គឺសុរា និងមេរ័យ។ ចប់សូត្រទី៣។

[៦៣] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុជាប្រាកដ ពួកសត្វ អ្នកសម្លាប់សត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វអ្នកសម្លាប់សត្វ ពួកសត្វអ្នកលួចទ្រព្យគេ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វអ្នកលួចទ្រព្យគេ ពួកសត្វប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា

នឹងពួកសត្វប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ពួកសត្វនិយាយពាក្យកុហក ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹង
ពួកសត្វនិយាយពាក្យកុហក ពួកសត្វនិយាយពាក្យញុះញង់ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វ
និយាយពាក្យញុះញង់ ពួកសត្វនិយាយពាក្យទ្រគោះ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វនិយាយ
ពាក្យទ្រគោះ ពួកសត្វនិយាយពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែល
និយាយពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍។

[៦៤] ពួកសត្វវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ... វៀរចាកការលួចទ្រព្យគេ... វៀរចាកការ
ប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ... វៀរចាកការនិយាយពាក្យកុហក... វៀរចាកការ
និយាយពាក្យញុះញង់ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាកការនិយាយពាក្យញុះញង់
ពួកសត្វវៀរចាកការនិយាយពាក្យទ្រគោះ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាកការ
និយាយពាក្យទ្រគោះ ពួកសត្វវៀរចាកការនិយាយពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ត្រូវគ្នា
សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាកការនិយាយពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍។ ចប់សូត្រទី៤។

[៦៥] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុជាប្រាកដ ពួកសត្វ
អ្នកសម្លាប់សត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វអ្នកសម្លាប់សត្វ ពួកសត្វអ្នកលួចទ្រព្យគេ...
ប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ... និយាយពាក្យកុហក... និយាយពាក្យញុះញង់... និយាយ
ពាក្យទ្រគោះ... និយាយពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វ
និយាយពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ពួកសត្វមានសេចក្តីលោភច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួក
សត្វមានសេចក្តីលោភច្រើន ពួកសត្វមានចិត្តព្យាបាទ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វ
មានចិត្តព្យាបាទ ពួកសត្វជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ។

[៦៦] ពួកសត្វវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ
ពួកសត្វវៀរចាកការលួចទ្រព្យគេ... វៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ... វៀរចាកការ
និយាយពាក្យកុហក... វៀរចាកការនិយាយពាក្យញុះញង់... វៀរចាកការនិយាយ
ពាក្យទ្រគោះ... ពួកសត្វវៀរចាកការនិយាយពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹង

ពួកសត្វរៀបចំការនិយាយពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ពួកសត្វមិនមានសេចក្តីលោក
ច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមិនមានសេចក្តីលោកច្រើន ពួកសត្វមានចិត្តមិនព្យាបាទ
ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានចិត្តមិនព្យាបាទ ពួកសត្វជាសម្មាទិដ្ឋិ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹង
ពួកសត្វជាសម្មាទិដ្ឋិ។ ចប់សូត្រទី៥។

[៦៧] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុជាប្រាកដ ពួកសត្វមានទិដ្ឋិខុស
ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលមានទិដ្ឋិខុស ពួកសត្វមានសេចក្តីត្រិះរិះខុស... មានវាចាខុស...
មានការងារខុស... មានការចិញ្ចឹមជីវិតខុស... មានព្យាយាមខុស... មានសតិខុស... មានសមាធិ
ខុស ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលមានសមាធិខុស។

[៦៨] ពួកសត្វមានទិដ្ឋិត្រូវ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានទិដ្ឋិត្រូវ ពួកសត្វមានសេចក្តី
ត្រិះរិះត្រូវ... មានវាចាត្រូវ... មានការងារត្រូវ... មានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ... មានព្យាយាមត្រូវ...
មានសតិត្រូវ... ពួកសត្វមានសមាធិត្រូវ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានសមាធិត្រូវ។ ចប់សូត្រ
ទី៦។

[៦៩] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុជាប្រាកដ ពួកសត្វមានទិដ្ឋិខុស
ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានទិដ្ឋិខុស ពួកសត្វមានសេចក្តីត្រិះរិះខុស... មានវាចាខុស... មាន
ការងារខុស... មានការចិញ្ចឹមជីវិតខុស... មានព្យាយាមខុស... មានសតិខុស... ពួកសត្វមាន
សមាធិខុស ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានសមាធិខុស ពួកសត្វមានញាណខុស ត្រូវគ្នា
សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានញាណខុស ពួកសត្វមានវិមុត្តិខុស ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមាន
វិមុត្តិខុស។

[៧០] ពួកសត្វមានទិដ្ឋិត្រូវ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានទិដ្ឋិត្រូវ ពួកសត្វមានសេចក្តី
ត្រិះរិះត្រូវ... មានវាចាត្រូវ... មានការងារត្រូវ... មានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ... មានព្យាយាមត្រូវ...

មានសតិត្រូវ... មានសមាធិត្រូវ... ពួកសត្វមានញាណត្រូវ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមាន
ញាណត្រូវ ពួកសត្វមានវិមុត្តិត្រូវ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានវិមុត្តិត្រូវ។ ចប់សូត្រទី៧។
(អតីត អនាគត និងបច្ចុប្បន្ន បណ្ឌិតគប្បីធ្វើសព្វអន្លើផងចុះ)។

ឧទាននៃសូត្រទាំង៧គឺ

ការមិនបានតាំងចិត្តឲ្យនឹង ការទ្រុស្តសីល សិក្ខាបទ៥ កម្មបថ៧ លោកបានពោលហើយ
មួយអន្លើដោយកម្មបថ១០ សូត្រទី៦ និយាយពីមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ លោកបានពោលហើយ
មួយអន្លើដោយអង្គទាំង១០ ក្នុងសូត្រទី៧។

ចប់ ទសកម្មបថវគ្គ ទី៣។

ចតុទ្ធាតុវគ្គ

[៧១] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី
ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធាតុនេះមាន៤។ ធាតុ៤ តើដូចម្តេច? គឺ
បឋវីធាតុ១ អាបោធាតុ១ តេជោធាតុ១ វាយោធាតុ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធាតុមាន៤ប្រការ
នេះឯង។ ចប់សូត្រទី១។

[៧២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលមុន អំពីកាលត្រាស់ដឹង តថាគតនៅជាពោធិសត្វ
មិនទាន់បានត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បឋវីធាតុ មានអានិសង្ស
ដូចម្តេចហ្ន៎ មានទោសដូចម្តេច មានការរលាស់ចេញដូចម្តេច អាបោធាតុ មាន
អានិសង្សដូចម្តេច មានទោសដូចម្តេច មានការរលាស់ចេញដូចម្តេច តេជោធាតុ មាន
អានិសង្សដូចម្តេច មានទោសដូចម្តេច មានការរលាស់ចេញដូចម្តេច វាយោធាតុ មាន
អានិសង្សដូចម្តេច មានទោសដូចម្តេច មានការរលាស់ចេញដូចម្តេច។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា សេចក្តីសុខ និងសោមនស្សណា កើតឡើង ព្រោះ
អាស្រ័យបឋវីធាតុ នេះជា អានិសង្ស នៃបឋវីធាតុ បឋវីធាតុណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាព
ប្រែប្រួល នេះជាទោសរបស់បឋវីធាតុ ការបន្ទោបង់នូវសេចក្តីត្រេកត្រអាល ការលះបង់នូវ
សេចក្តីត្រេកត្រអាលណា ក្នុងបឋវីធាតុ នេះជាការរលាស់ចោលនូវបឋវីធាតុ។ សុខ និង

សោមនស្សណា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យអាបោជាតុ... ព្រោះអាស្រ័យតេជោជាតុ... ព្រោះ
អាស្រ័យវាយោជាតុ នេះជា អានិសង្ស នៃវាយោជាតុ វាយោជាតុណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មាន
សភាពប្រែប្រួល នេះជាទោសរបស់វាយោជាតុ ការបន្ទោបង់នូវសេចក្តីត្រេកត្រអាល ការ
លះបង់នូវសេចក្តីត្រេកត្រអាលណា ក្នុងវាយោជាតុ នេះជាការរលាស់ចោលនូវវាយោជាតុ។

[៧៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិនបានដឹងច្បាស់តាមពិតនូវអានិសង្ស ថាជា
អានិសង្សផង នូវទោស ថាជាទោសផង នូវការរលាស់ចេញ ថាជាការរលាស់ចេញផង
របស់ជាតុទាំង៤នេះ ដរាបណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិនទាន់ប្តេជ្ញាថា ជាអ្នក
ត្រាស់ដឹងនូវអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក
ក្នុងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ក្នុងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស
ដរាបនោះទេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើតថាគត ដឹងច្បាស់តាមពិតនូវអានិសង្ស
ថាជាអានិសង្សផង នូវទោស ថាជាទោសផង នូវការរលាស់ចេញ ថាជាការរលាស់ចេញផង
របស់ជាតុទាំង៤នេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបតថាគត ប្តេជ្ញាថា ជាអ្នកត្រាស់ដឹង នូវអនុត្តរស
ម្មាសម្ពោធិញ្ញាណក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ
ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ក្នុងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ក្នុងកាលនោះ។
ញ្ញាណទស្សនៈរបស់តថាគត ក៏កើតឡើងថា វិមុត្តិ គឺអរហត្តផលរបស់អាត្មាអញ មិនបាន
កក្រើក ជាតិនេះ ជាទីបំផុតហើយ ឥឡូវនេះ ភពថ្មីមិនមានឡើយ។ ចប់សូត្រទី២។

[៧៤] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតបានប្រព្រឹត្តិស្វែងរកនូវអានិសង្សនៃបឋវីជាតុ ក៏បានដឹងនូវ
អានិសង្សនៃបឋវីជាតុ អានិសង្សនៃបឋវីជាតុទាំងប៉ុន្មាន តថាគតឃើញច្បាស់ហើយ ដោយ
ប្រាជ្ញា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតបានប្រព្រឹត្តិស្វែងរក នូវទោសនៃបឋវីជាតុ ក៏បានដឹង
នូវទោសរបស់បឋវីជាតុ ទោសនៃបឋវីជាតុទាំងប៉ុន្មាន តថាគតឃើញច្បាស់ហើយ ដោយ
ប្រាជ្ញា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត បានប្រព្រឹត្តិស្វែងរក នូវការរលាស់ចេញបឋវីជាតុ ក៏បាន
ដឹងនូវការរលាស់ចេញបឋវីជាតុ ការរលាស់ចេញបឋវីជាតុទាំងប៉ុន្មាន តថាគតឃើញច្បាស់

ហើយ ដោយប្រាជ្ញា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតបានប្រព្រឹត្តិស្វែងរក នូវអានិសង្សនៃអាបេ
ធាតុ។ បេ។ នៃតេជោធាតុ... នៃវាយោធាតុ ក៏បានដឹងនូវអានិសង្សនៃវាយោធាតុ អានិសង្សនៃ
វាយោធាតុទាំងប៉ុន្មាន តថាគតឃើញច្បាស់ហើយ ដោយប្រាជ្ញា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
បានប្រព្រឹត្តិស្វែងរក នូវទោសរបស់វាយោធាតុ ក៏បានដឹងនូវទោសរបស់វាយោធាតុ ទោសរបស់
វាយោធាតុទាំងប៉ុន្មាន តថាគតឃើញច្បាស់ហើយ ដោយប្រាជ្ញា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
បានប្រព្រឹត្តិស្វែងរក នូវការរលាស់ចេញវាយោធាតុ ក៏បានដឹងនូវការរលាស់ចេញវាយោធាតុ
ការរលាស់ចេញវាយោធាតុទាំងប៉ុន្មាន តថាគតឃើញច្បាស់ហើយ ដោយប្រាជ្ញា។

[៧៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិនបានដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្ស ថាជា
អានិសង្សផង នូវទោស ថាជាទោសផង នូវការរលាស់ចេញ ថាជាការរលាស់ចេញផង
របស់ធាតុទាំង៤នេះ ដរាបណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិនទាន់ប្តេជ្ញាថា ជាអ្នកត្រាស់ដឹង
នូវអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួក
សត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ក្នុងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ដរាបនោះទេ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើតថាគត បានដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្ស ថាជា
អានិសង្សផង នូវទោស ថាជាទោសផង នូវការរលាស់ចេញ ថាជាការរលាស់ចេញផង
របស់ធាតុទាំង៤នេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបតថាគត ប្តេជ្ញាថា ជាអ្នកត្រាស់ដឹង នូវអនុត្តរស
ម្មាសម្ពោធិញ្ញាណក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ
ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ក្នុងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ក្នុងកាលនោះ។
ញ្ញាណទស្សនៈរបស់តថាគត កើតឡើងថា វិមុត្តិ គឺអរហត្តផលរបស់អាត្មាអញ មិនកក្រើក
ជាតិនេះ ជាទីបំផុត ឥឡូវនេះ ភពថ្មីមិនមានឡើយ។ ចប់សូត្រទី៣។

[៧៦] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអានិសង្សរបស់បបរីធាតុនេះមិនមានហើយ សត្វទាំងឡាយ ក៏
មិនគួរត្រេកអរនឹងបបរីធាតុនេះឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអានិសង្សរបស់
បបរីធាតុមាន បានជាពពួកសត្វតែងត្រេកអរ ចំពោះបបរីធាតុ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើទោស

របស់បឋវីធាតុនេះមិនមានហើយ ពួកសត្វ ក៏មិនគួរនឿយណាយ ចាកបឋវីធាតុនេះឡើយ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះទោសរបស់បឋវីធាតុមាន បានជាពួកសត្វនឿយណាយ ចាកបឋវី
ធាតុ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើការរលាស់ចេញបឋវីធាតុនេះ មិនមានហើយ ពួកសត្វ ក៏
មិនគួររលាស់ចេញបឋវីធាតុនោះឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះការរលាស់ចេញបឋវីធាតុ
មាន បានជាពួកសត្វរលាស់ចេញបឋវីធាតុ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអានិសង្សនៃអាបុរិយាធាតុ
នេះ មិនមានហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអានិសង្សនៃតេជោធាតុនេះ មិនមានហើយ...
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអានិសង្សនៃវាយោធាតុនេះ មិនមានហើយ ពួកសត្វ ក៏មិនគួរត្រេកអរ
ចំពោះវាយោធាតុនេះឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអានិសង្សនៃវាយោធាតុ មាន បានជា
ពួកសត្វ ត្រេកអរ ចំពោះវាយោធាតុ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើទោសនៃវាយោធាតុនេះ
មិនមានហើយ សត្វទាំងឡាយ ក៏មិនគួរនឿយណាយ ចាកវាយោធាតុនេះឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ព្រោះទោសរបស់វាយោធាតុមាន បានជាសត្វទាំងឡាយ នឿយណាយ ចាកវាយោ
ធាតុ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើការរលាស់ចេញវាយោធាតុនេះ មិនមានហើយ សត្វទាំងឡាយ
ក៏មិនគួររលាស់ចេញនូវវាយោធាតុនេះឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះការរលាស់ចេញ
នូវវាយោធាតុ មាន បានជាសត្វទាំងឡាយ រលាស់ចេញនូវវាយោធាតុ។

[៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយនេះ មិនបានដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្ស
ថាជាអានិសង្សផង នូវទោស ថាជាទោសផង នូវការរលាស់ចេញ ថាជាការរលាស់ចេញផង
របស់ធាតុទាំង៤នេះ ដរាបណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វនេះ មិនបានប្រាសចេញ មិន
បានបែរចេញ មិនបានដាក់ចេញ មានចិត្តមិនបានរមៀលចេញ ចាកលោក ព្រមទាំង
ទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ចាកពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ចាកមនុស្សជា
សម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ដរាបនោះទេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើសត្វ
ទាំងឡាយនេះ បានដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្ស ថាជាអានិសង្សផង នូវទោស
ថាជាទោសផង នូវការរលាស់ចេញ ថាជាការរលាស់ចេញផង របស់ធាតុទាំង៤នេះ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពួកសត្វនេះ រមែងប្រាសចេញ បែរចេញ មានចិត្តរមៀលចេញចាកលោក

ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ចាកពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ចាក
មនុស្សជាសម្បត្តិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ក្នុងកាលនោះ។ ចប់សូត្រទី៤។

[៧៨] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើបឋវីធាតុនេះ មានតែសេចក្តីទុក្ខដោយដាច់ខាត ត្រូវសេចក្តី
ទុក្ខធ្លាក់តាម មានសេចក្តីទុក្ខចូលមកលុកលុយ ឯសេចក្តីសុខ មិនបានចូលមកលុកលុយទេ
ពួកសត្វមិនគប្បីត្រេកអរ ក្នុងបឋវីធាតុនេះឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះបឋវី
ធាតុត្រូវសេចក្តីសុខធ្លាក់តាម មានសេចក្តីសុខចូលមកលុកលុយ ឯសេចក្តីទុក្ខ មិនបានចូលមក
លុកលុយ មានខ្លះដែរ បានជាពួកសត្វ ត្រេកអរ ក្នុងបឋវីធាតុ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអាបោ
ធាតុនេះ ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើតេជោធាតុនេះ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើវាយោធាតុនេះ
មានតែសេចក្តីទុក្ខដោយដាច់ខាត ត្រូវសេចក្តីទុក្ខធ្លាក់តាម មានសេចក្តីទុក្ខចូលមកលុកលុយ
ឯសេចក្តីសុខ មិនបានមកលុកលុយទេ ពួកសត្វមិនគប្បីត្រេកអរ ក្នុងវាយោធាតុឡើយ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះវាយោធាតុ ត្រូវសេចក្តីសុខធ្លាក់តាម មានសេចក្តីសុខចូលមកលុកលុយ
ឯសេចក្តីទុក្ខ មិនបានចូលមកលុកលុយ មានខ្លះដែរ បានជាពួកសត្វ ត្រេកអរ ក្នុងវាយោធាតុ។

[៧៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើបឋវីធាតុនេះ មានតែសេចក្តីសុខដោយដាច់ខាត
ត្រូវសេចក្តីសុខធ្លាក់តាម មានសេចក្តីសុខចូលមកលុកលុយ ឯសេចក្តីទុក្ខ មិនបានចូល
មកលុកលុយទេ ពួកសត្វក៏មិននឿយណាយ ចាកបឋវីធាតុនេះឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះបឋវីធាតុជាទុក្ខ ត្រូវសេចក្តីទុក្ខធ្លាក់តាម មានសេចក្តីទុក្ខចូលមកលុកលុយ ឯសេចក្តីសុខ
មិនបានចូលមកលុកលុយ មានខ្លះដែរ បានជាសត្វទាំងឡាយ នឿយណាយ ចាកបឋវីធាតុ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអាបោធាតុនេះ ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើតេជោធាតុនេះ... ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើវាយោធាតុនេះ មានតែសេចក្តីសុខដោយដាច់ខាត ត្រូវសេចក្តីសុខធ្លាក់តាម
មានសេចក្តីសុខចូលមកលុកលុយ ឯសេចក្តីទុក្ខ មិនបានចូលមកលុកលុយទេ សត្វទាំងឡាយ
ក៏មិននឿយណាយ ចាកវាយោធាតុនេះឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះវាយោធាតុជាទុក្ខ

ត្រូវសេចក្តីទុក្ខធ្លាក់តាម មានសេចក្តីទុក្ខចូលមកលុកលុយ ឯសេចក្តីសុខ មិនបានចូលមក
លុកលុយ មានខ្លះដែរ បានជាពួកសត្វ នឿយណាយ ចាកវាយោធាតុ។ ចប់សូត្រទី៥។

[៨០] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ឱបអរនូវបឋវីធាតុ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាឱបអរនូវសេចក្តីទុក្ខ។
បុគ្គលណា ឱបអរនូវសេចក្តីទុក្ខ តថាគត ពោលថា បុគ្គលនោះ មិនរួចចាកសេចក្តីទុក្ខឡើយ។
បុគ្គលណា ឱបអរនូវអាបោធាតុ... បុគ្គលណា ឱបអរនូវតេជោធាតុ... បុគ្គលណា ឱបអរនូវ
វាយោធាតុ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ឱបអរនូវសេចក្តីទុក្ខ។ បុគ្គលណា ឱបអរនូវសេចក្តីទុក្ខ
តថាគត ពោលថា បុគ្គលនោះ មិនរួចចាកសេចក្តីទុក្ខឡើយ។

[៨១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា មិនឱបអរនូវបឋវីធាតុ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
មិនឱបអរនូវសេចក្តីទុក្ខ។ បុគ្គលណា មិនឱបអរនូវសេចក្តីទុក្ខ តថាគត ពោលថា បុគ្គលនោះ
រួចចាកសេចក្តីទុក្ខ។ បុគ្គលណា មិនឱបអរនូវអាបោធាតុ... បុគ្គលណា មិនឱបអរនូវតេជោ
ធាតុ... បុគ្គលណា មិនឱបអរនូវវាយោធាតុ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនឱបអរនូវសេចក្តីទុក្ខ។
បុគ្គលណា មិនឱបអរនូវសេចក្តីទុក្ខ តថាគត ពោលថា បុគ្គលនោះ រួចចាកសេចក្តីទុក្ខ។
ចប់សូត្រ ទី៦។

[៨២] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ត្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង ការបិតនៅ ការវិលមក ការមានប្រាកដ នៃបឋវីធាតុណា
នុ៎ះឈ្មោះថា ការកើតឡើងនៃសេចក្តីទុក្ខ ឈ្មោះថា ការបិតនៅនៃរោគ ឈ្មោះថា ការមាន
ប្រាកដ នៃជរា និងមរណៈ។ ការកើតឡើង ការបិតនៅ ការវិលមក ការមានប្រាកដ នៃអាបោ
ធាតុ... នៃតេជោធាតុ... នៃវាយោធាតុណា នុ៎ះឈ្មោះថា ការកើតឡើងនៃសេចក្តីទុក្ខ ឈ្មោះថា
ការបិតនៅនៃរោគ ឈ្មោះថា ការមានប្រាកដ នៃជរា និងមរណៈ។

[៨៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ នៃបឋវីធាតុណា
នុ៎ះឈ្មោះថា ការរលត់នៃសេចក្តីទុក្ខ ការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ការអស់នៃជរា និងមរណៈ។ សេចក្តី
រលត់នៃអាបោធាតុណា... សេចក្តីរលត់នៃតេជោធាតុណា... សេចក្តីរលត់ សេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់

ការអស់នៃវាយោធាតុណា នុ៎ះឈ្មោះថា ការរលត់នៃសេចក្តីទុក្ខ ការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ការអស់
នៃជរា និងមរណៈ។ ចប់សូត្រ ទី៧។

[៨៤] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធាតុនេះមាន៤ប្រការ ធាតុ៤ តើអ្វីខ្លះ គឺបឋវីធាតុ១ អាបោធាតុ១
តេជោធាតុ១ វាយោធាតុ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ មិន
ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្សផង នូវទោសផង នូវការរលាស់ចេញផង នៃធាតុទាំង៤នេះ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តថាគតមិនសន្មតថាជាសមណៈ ក្នុងពួក
សមណៈ មិនសន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ទេ មួយទៀត អ្នកទាំងនោះ មិនបាន
ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ មិនបានសម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវ
ប្រយោជន៍នៃសមណភាព ឬប្រយោជន៍នៃព្រាហ្មណភាពទេ។

[៨៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែពួកសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ ដឹងច្បាស់
តាមពិត នូវអានិសង្សផង នូវទោសផង នូវការរលាស់ចេញផង នៃធាតុទាំង៤នេះ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ទើបតថាគតសន្មតថាជាសមណៈ ក្នុងពួក
សមណៈផង សន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ផង មួយទៀត អ្នកទាំងនោះ រមែងធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ សម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវប្រយោជន៍
នៃសមណភាពផង នូវប្រយោជន៍នៃព្រាហ្មណភាពទេ។ ចប់សូត្រ ទី៨។

[៨៦] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធាតុទាំងឡាយនេះ មាន៤ប្រការ ធាតុ៤តើអ្វីខ្លះ គឺបឋវីធាតុ១
អាបោធាតុ១ តេជោធាតុ១ វាយោធាតុ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍
ណានីមួយ ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវសេចក្តីកើត នូវសេចក្តីអស់ទៅ នូវអានិសង្ស នូវទោស និង
ការរលាស់ចេញ នៃធាតុទាំង៤នេះ (បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ) ដឹងច្បាស់... ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បាន
សម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង។ ចប់សូត្រទី៩។

[៨៧] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ មិនដឹងច្បាស់នូវបឋវីធាតុ មិនដឹងច្បាស់ នូវសេចក្តីកើតឡើងនៃបឋវីធាតុ មិនដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីរលត់នៃបឋវីធាតុ មិនដឹងច្បាស់នូវ បដិបទា ជាហេតុឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់នៃបឋវីធាតុ។ មិនដឹងច្បាស់នូវអាបោធាតុ។ បេ។ មិន ដឹងច្បាស់នូវតេជោធាតុ... មិនដឹងច្បាស់នូវវាយោធាតុ មិនដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីកើតឡើងនៃ វាយោធាតុ មិនដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីរលត់នៃវាយោធាតុ មិនដឹងច្បាស់នូវបដិបទា ជាហេតុ ឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់នៃវាយោធាតុ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនុ៎ះ តថាគតមិនសន្មតថាជាសមណៈ ក្នុងពួកសមណៈ មិនសន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងពួក ព្រាហ្មណ៍ទេ មួយទៀត អ្នកទាំងនោះ មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ មិនបានសម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវប្រយោជន៍នៃសមណភាព ឬប្រយោជន៍នៃ ព្រាហ្មណភាពទេ។

[៨៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ ដឹងច្បាស់នូវបឋវីធាតុ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីកើតឡើងនៃបឋវីធាតុ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីរលត់នៃបឋវីធាតុ ដឹងច្បាស់នូវ បដិបទា ជាហេតុឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់នៃបឋវីធាតុ។ ដឹងច្បាស់នូវអាបោធាតុ។ បេ។ ដឹងច្បាស់ នូវតេជោធាតុ... ដឹងច្បាស់នូវវាយោធាតុ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីកើតឡើងនៃវាយោធាតុ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីរលត់នៃវាយោធាតុ ដឹងច្បាស់នូវបដិបទា ជាហេតុឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់ នៃវាយោធាតុ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តថាគតសន្មតថាជា សមណៈ ក្នុងពួកសមណៈផង សន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ផង មួយទៀត អ្នកទាំងនោះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុង បច្ចុប្បន្ន នូវប្រយោជន៍នៃសមណភាពផង នូវប្រយោជន៍នៃព្រាហ្មណភាពផង។ ចប់សូត្រទី ១០៧

ចប់វគ្គទី៤។

ឧទ្ទាននៃចតុទ្ធាតុវគ្គនោះគឺ

និយាយពីធាតុទាំងបួន១ ក្នុងកាលមុនអំពីកាលដែលព្រះអង្គបានត្រាស់១ ព្រះអង្គ
ប្រព្រឹត្តស្វែងរកនូវអានិសង្ស នៃបឋវីធាតុជាដើម១ ព្រះអង្គត្រាស់ថា បើអានិសង្សនៃ
បឋវីធាតុនេះ មិនមានហើយ១ សេចក្តីទុក្ខនៃបឋវីធាតុជាដើម១ សេចក្តីឱបអរនូវបឋវីធាតុ
ជាដើម១ សេចក្តីកើតឡើងនៃបឋវីធាតុជាដើម១ សមណព្រាហ្មណ៍បីលើក។

ចប់ ធាតុសំយុត្ត ទី២។

អនមតត្ថសំយុត្ត

តិណកដ្ឋវគ្គ

[៨៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ ក្នុងទីនោះឯង។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាង
នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុតខាងដើម
របស់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជារនាំង មានតណ្ហាជាចំណង់ អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់
ទៅ មិនប្រាកដឡើយ **[ទីបំផុតខាងដើមនៃសង្សារ មិនប្រាកដទេ ប៉ុន្តែអង្គកថា ប្រាប់ថា សូម្បី
ទីបំផុតខាងចុង ក៏មិនប្រាកដដែរ។]**

[៨៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចបុរសកាត់ស្មៅ កំណាត់ឈើ មែកឈើ ស្លឹកឈើ ក្នុង
ជម្ងឺទ្វីបនេះ ហើយប្រមូលទុកក្នុងទីជាមួយគ្នា លុះប្រមូលទុកក្នុងទីជាមួយគ្នារួចហើយ ក៏ធ្វើ
ខ្ទប់ប្រវែងបួនធ្នាប់ៗ ហើយតំកល់ទុកថា នេះទុកជាមាតារបស់អញ នេះទុកជាមាតានៃ
មាតារបស់អញ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មាតាទាំងឡាយ របស់មាតានៃបុរសនោះ មិនអស់ឡើយ
ឯស្មៅ កំណាត់ឈើ មែកឈើ និងស្លឹកឈើ ក្នុងជម្ងឺទ្វីបនេះ គប្បីដល់នូវការអស់ទៅ ផុតទៅ
សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសង្សារនេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹង
បាន គឺទីបំផុតខាងដើម របស់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជារនាំង មានតណ្ហាជាចំណង់
អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ មិនប្រាកដឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខ សេចក្តីព្រួយ
សេចក្តីវិនាស ដែលសត្វទាំងនោះបានទទួលហើយ អស់កាលជាអង្វែង យ៉ាងនេះឯង ព្រៃខ្មោច

ក៏ចម្រើនឡើង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ គួរនឿយណាយ គួរធុញទ្រាន់ គួរជិនឆ្មួន ក្នុងសង្ខារទាំងពួង។ ចប់សូត្រទី១។

[៩១] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុតខាងដើម របស់ សត្វទាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជារនាំង មានតណ្ហាជាចំណង់ អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ មិន ប្រាកដឡើយ។

[៩២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចបុរសយកមហាប្រិចពីនេះ មកសួរជាគុណិកាឲ្យប៉ុនៗ គ្រាប់ក្របៅ ហើយតំកល់ទុកថា នេះជាបិតារបស់អញ នេះជាបិតានៃបិតារបស់អញ។ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ បិតាទាំងឡាយ របស់បិតានៃបុរសនោះ មិនអស់ឡើយ ឯមហាប្រិចពីនេះ គប្បី ដល់នូវការអស់ទៅ ផុតទៅ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសង្សារនេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុតខាងដើម របស់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជា រនាំង មានតណ្ហាជាចំណង់ អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ មិនប្រាកដឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខ សេចក្តីព្រួយ សេចក្តីវិនាស ដែលសត្វទាំងនោះបានទទួលហើយ អស់កាលជា អង្វែងយ៉ាងនេះឯង ព្រៃខ្មោចក៏ចម្រើនឡើង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ គួរនឿយណាយ គួរធុញទ្រាន់ គួរជិនឆ្មួន ក្នុងសង្ខារទាំងពួង។ ចប់សូត្រទី២។

[៩៣] ទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តីនោះថាដូចម្តេច គឺត្រង់ដែលអ្នកទាំងឡាយ អន្ទោលទៅ ត្រាច់ រង្គាត់ទៅ កន្ទក់កន្ទេញ ទូញ យំ ព្រោះជួបប្រទះនឹងរបស់ដែលមិនគាប់ចិត្ត ព្រាត់ប្រាស ចាករបស់ដែលគាប់ចិត្ត ដោយកាលអង្វែងនេះ ទឹកភ្នែកដែលហូរស្រក់ ហើយនិងទឹកក្នុង មហាសមុទ្រទាំង២ តើបណ្តាទឹកទាំងពីរនោះ ទឹកណាច្រើនជាង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ ព្រះអង្គទាំងឡាយ យល់ច្បាស់នូវធម៌ តាមដែលព្រះមានព្រះភាគ សំដែងហើយ បពិត្រ ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ កន្ទក់កន្ទេញ ទូញ

យំ ព្រោះជួបប្រទះនឹងរបស់ដែលមិនគាប់ចិត្ត ប្រាសចាករបស់ដែលគាប់ចិត្ត ដោយកាលជា
អង្វែងនេះ ទឹកភ្នែកហូរស្រក់ទៅហើយ ច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង៤ មិនច្រើនជាង
ឡើយ។

[៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
យល់ច្បាស់នូវធម៌ តាមដែលតថាគតសំដែងហើយ យ៉ាងនេះ ប្រពៃហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលដែលអ្នកទាំងឡាយ អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ កន្ទក់កន្ទេញ ទ្ធាញ យំ ព្រោះ
ជួបប្រទះនឹងរបស់ដែលមិនគាប់ចិត្ត ព្រាត់ប្រាសចាករបស់ដែលគាប់ចិត្ត ដោយកាលអង្វែង
នេះ ទឹកភ្នែកហូរស្រក់ទៅហើយ ច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង៤ មិនច្រើនជាងមែន។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្លាប់របស់មាតា អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង អស់កាលអង្វែង
កាលដែលអ្នកទាំងឡាយ ទទួលរងនូវសេចក្តីស្លាប់របស់មាតា កន្ទក់កន្ទេញ ទ្ធាញ យំ ព្រោះ
ជួបប្រទះនឹងរបស់ដែលមិនគាប់ចិត្ត ព្រាត់ប្រាសចាករបស់ដែលគាប់ចិត្ត ទឹកភ្នែកហូរស្រក់ទៅ
ច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង៤ មិនច្រើនជាងឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីស្លាប់របស់បិតា អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង អស់កាលអង្វែង... សេចក្តីស្លាប់
របស់បងប្អូនប្រុស អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង... សេចក្តីស្លាប់របស់បងប្អូនស្រី អ្នកទាំងឡាយ
បានទទួលរង... សេចក្តីស្លាប់របស់កូនប្រុស អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង... សេចក្តីស្លាប់
របស់កូនស្រី អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង... សេចក្តីវិនាសនៃញាតិ អ្នកទាំងឡាយបាន
ទទួលរង... សេចក្តីវិនាសកោតៈ អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីវិនាសព្រោះរោគ អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង អស់កាលជាអង្វែង កាលដែលអ្នក
ទាំងឡាយ ទទួលរងនូវសេចក្តីវិនាសព្រោះរោគ កន្ទក់កន្ទេញ ទ្ធាញ យំ ព្រោះជួបប្រទះនឹង
របស់ដែលមិនគាប់ចិត្ត ព្រាត់ប្រាសចាករបស់ដែលគាប់ចិត្ត ទឹកភ្នែកហូរស្រក់ទៅ ច្រើនអនេក
ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង៤ មិនច្រើនជាងឡើយ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ព្រោះសង្សារនេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន។ បើ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ គួរឆ្លើយណាយ គួរធុញទ្រាន់ គួរជិនឆ្លង់ ក្នុងសង្គារទាំងពួង
ដោយពិតៗ ចប់សូត្រទី៣។

[៩៥] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តីនោះ ថាដូចម្តេច គឺត្រង់ដែលអ្នកទាំងឡាយ អន្ទោលទៅ ត្រាច់
រង្គាត់ទៅ ដោយកាលជាអង្វែងនេះ បានផឹកទឹកដោះនៃមាតា និងទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង៤
តើបណ្តាទឹកទាំងពីរនោះ ទឹកណាច្រើនជាង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ
យល់ច្បាស់នូវធម៌ តាមដែលព្រះមានព្រះភាគ សំដែងហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាល
ដែលខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ ដោយកាលជាអង្វែងនេះ បាន
ផឹកទឹកដោះមាតាច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង៤ មិនច្រើនជាងឡើយ។

[៩៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ត្រូវហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
យល់ច្បាស់នូវធម៌ តាមដែលតថាគត សំដែងហើយ យ៉ាងនេះ ប្រពៃហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាលដែលអ្នកទាំងឡាយ អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ ដោយកាលជាអង្វែងនេះ
បានផឹកទឹកដោះរបស់មាតា ច្រើនអនេកពិត ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង៤ មិនច្រើនជាងមែន
សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសង្សារនេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹង
បាន។ បើ អ្នកទាំងឡាយ គួរជិនឆ្លង់។ ចប់សូត្រទី៤។

[៩៧] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... គ្រានោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប ចូលទៅគាល់
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ។ បើ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កប្បមានកាលវែង
ប៉ុន្មាន។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ កប្បមានកាលវែងណាស់ កប្បនោះ មិនងាយនឹងរាប់
ថា ប៉ុណ្ណោះឆ្នាំ ឬថាប៉ុណ្ណោះរយឆ្នាំ ថាប៉ុណ្ណោះពាន់ឆ្នាំ ឬថាប៉ុណ្ណោះសែនឆ្នាំ បានឡើយ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះព្រះអង្គអាចធ្វើពាក្យឧបមាបានឬទេ។

[៧៨] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាចធ្វើបាន ហើយទ្រង់ត្រាស់
តទៅទៀតថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ដូចក្នុងសុទ្ធដ៏ធំ បណ្តោយមួយយោជន៍ ទទឹងមួយយោជន៍ កំពស់
ក៏មួយយោជន៍ មិនធ្លុះ មិនមានប្រហោង ជាភ្នំតាន់ កន្លងមួយរយឆ្នាំទៅ មានបុរសយកសំពត់
កាសិក មកបោសភ្នំនោះម្តងៗ ម្ចាស់ភិក្ខុ ក្នុងសុទ្ធដ៏ធំនោះ គប្បីដល់នូវការអស់ទៅ រេចទៅ
ដោយសេចក្តីព្យាយាមនេះឆាប់ជាង ឯកប្បមិនទាន់អស់ទៅឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ កប្បមានកាលវែង
យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បណ្តាកប្បដែលមានកាលវែង យ៉ាងនេះ សូម្បីកប្បមួយក៏រាប់មិន
បាន កប្បមួយរយក៏រាប់មិនបាន កប្បមួយពាន់ក៏រាប់មិនបាន កប្បមួយសែនក៏រាប់មិនបាន
សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុ ព្រោះសង្សារនេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន។ ហេ
ម្ចាស់ភិក្ខុ ហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ គួរនឿយណាយ គួរធុញទ្រាន់ គួរជិនឆ្អុន ក្នុងសង្ខារ
ទាំងពួង។ ចប់សូត្រ ទី៥។

[៧៩] ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចូលទៅគាល់
ព្រះមានព្រះភាគ។ ហេ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលសួរ
ព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កប្បមានកាលវែងប៉ុន្មាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
កប្បមានកាលវែងណាស់ កប្បនោះ មិនងាយនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណោះឆ្នាំ។ ឬថាប៉ុណ្ណោះសែនឆ្នាំ
បានឡើយ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះព្រះអង្គអាចធ្វើពាក្យឧបមាបានឬទេ។

[១០០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាចធ្វើបាន ហើយទ្រង់ត្រាស់
តទៅទៀតថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ដូចនគរដែលព័ទ្ធដោយកំពែង បណ្តោយមួយយោជន៍ ទទឹងមួយ
យោជន៍ កំពស់មួយយោជន៍ ពេញដោយគ្រាប់ស្ពៃ ជានគរគេបិទភ្ជាប់ ដោយដុំដីស្អិត កន្លង
មួយរយឆ្នាំទៅ មានបុរសទៅរើសយកគ្រាប់ស្ពៃមួយគ្រាប់ៗ អំពីនគរនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុ
គំនរគ្រាប់ស្ពៃដ៏ធំនោះ គប្បីដល់នូវការអស់ទៅ រលីងទៅ ដោយសេចក្តីព្យាយាមនេះឆាប់ជាង
ឯកប្បមិនទាន់អស់ទៅឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ កប្បមានកាលវែង យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
បណ្តាកប្បដែលមានកាលវែង យ៉ាងនេះ សូម្បីកប្បមួយក៏រាប់មិនបាន កប្បមួយរយក៏រាប់មិន

បាន កប្បមួយពាន់ក៏រាប់មិនបាន កប្បមួយសែនក៏រាប់មិនបាន សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី
ម្ចាស់ភិក្ខុ ព្រោះសង្សារនេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន។ បេ។ គួរជិនឆ្អឹង។ ចប់សូត្រ ទី៦។

[១០១] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... គ្រានោះឯង ភិក្ខុច្រើនរូប ចូលទៅគាល់
ព្រះមានព្រះភាគ។ បេ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលសួរ
ព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កប្បដែលកន្លងរំលងទៅហើយ មាន
ចំនួនច្រើនប៉ុន្មាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កប្បដែលកន្លងរំលងទៅហើយ មានចំនួន
ច្រើនណាស់ កប្បទាំងនោះ មិនងាយនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណោះកប្ប ឬថាប៉ុណ្ណោះរយកប្ប ថាប៉ុណ្ណោះ
ពាន់កប្ប ឬថា ប៉ុណ្ណោះសែនកប្ប បានឡើយ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះព្រះអង្គអាចធ្វើពាក្យ
ឧបមាបានឬទេ។

[១០២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាចធ្វើបាន ហើយ
ទ្រង់ត្រាស់ តទៅទៀតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើសាវ័ក៤្រូប ក្នុងសាសនានេះ មាន
អាយុមួយរយឆ្នាំ រស់នៅមួយរយឆ្នាំ បើសាវ័កទាំងនោះ រព្វកបានមួយសែនកប្ប ម្នាក់ៗ
រាល់ៗថ្ងៃ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាវ័កទាំងនោះ ក៏មិនអាចនឹងរព្វកកប្បឲ្យអស់បានឡើយ។
គ្រានោះឯង សាវ័កទាំង៤្រូបស្រស់តថាគត មានអាយុមួយរយឆ្នាំ រស់នៅមួយរយឆ្នាំ កន្លងទៅមួយ
រយឆ្នាំ ម្នាក់ៗ នឹងធ្វើមរណកាលទៅ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កប្បដែលកន្លងរំលងទៅ មានចំនួន
ច្រើនយ៉ាងនេះឯង កប្បទាំងនោះ មិនងាយនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណោះកប្ប ឬថាប៉ុណ្ណោះរយកប្ប
ថាប៉ុណ្ណោះពាន់កប្ប ឬថាប៉ុណ្ណោះសែនកប្បបានឡើយ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ព្រោះសង្សារនេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន។ បេ។ គួរជិនឆ្អឹង។ ចប់សូត្រ ទី
៧។

[១០៣] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាសន្តាន
ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ។ គ្រានោះឯង ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរ
រីករាយ និងពាក្យដែលគួររព្វកហើយ ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះព្រាហ្មណ៍នោះ

អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន កប្បុរសក្នុងរំលងទៅ មានចំនួនច្រើនប៉ុន្មាន។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កប្បុរសក្នុង រំលងទៅ មានចំនួនច្រើនណាស់ កប្បុរសទាំងនោះ មិនងាយនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណោះកប្បុរស ឬថាប៉ុណ្ណោះ រយកប្បុរស ថាប៉ុណ្ណោះពាន់កប្បុរស ឬថាប៉ុណ្ណោះសែនកប្បុរសបានឡើយ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះ ព្រះអង្គអាចធ្វើពាក្យឧបមាបានឬទេ។

[១០២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អាចធ្វើបាន ហើយទ្រង់ត្រាស់ តទៅទៀតថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដូចជាចាប់ដើមតាំងពីស្ទឹងគង្គានេះកើតមានមក តែងហូរ ទៅកាន់មហាសមុទ្រក្នុងចន្លោះណា គ្រាប់ខ្សាច់ណាដែលមានក្នុងចន្លោះនោះ គ្រាប់ខ្សាច់នោះ មិនងាយនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណោះគ្រាប់ខ្សាច់ ឬថាប៉ុណ្ណោះរយគ្រាប់ខ្សាច់ ថាប៉ុណ្ណោះពាន់គ្រាប់ខ្សាច់ ឬថាប៉ុណ្ណោះសែនគ្រាប់ខ្សាច់។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កប្បុរសក្នុងរំលងទៅហើយ ច្រើនជាង គ្រាប់ខ្សាច់នោះឯង កប្បុរសនោះ មិនងាយនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណោះកប្បុរស ឬថាប៉ុណ្ណោះរយកប្បុរស ថាប៉ុណ្ណោះពាន់កប្បុរស ឬថាប៉ុណ្ណោះសែនកប្បុរស សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះសង្សារនេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុតខាងដើម របស់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជារនាំង មានតណ្ហាជាចំណង អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ មិនប្រាកដឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សេចក្តីទុក្ខ សេចក្តីព្រួយ សេចក្តីវិនាស សត្វទាំងនោះ ទទួលរងហើយ អស់ កាលជាអង្វែងយ៉ាងនេះ ព្រៃខ្មោចក៏ចម្រើនឡើង។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ គួរនឿយណាយ គួរធុញទ្រាន់ គួរជិនឆ្អិន ក្នុងសង្សារទាំងពួង។

[១០៣] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រាហ្មណ៍នោះ ក្រាបបង្គំ ទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះ គោតមដ៏ចម្រើន ច្បាស់ពេកណាស់។ បើ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គ ថាជាឧបាសក ដល់នូវសរណៈស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមតាំងពីថ្ងៃនេះតទៅ។ ចប់សូត្រ ទី៨។

[១០៤] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុតខាងដើម របស់សត្វ

ទាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជារនាំង មានតណ្ហាជាគ្រឿងប្រកបផ្សំ អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ មិនប្រាកដឡើយ។ បេ។

[១០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាដំបងដែលគេចោលទៅព្វដ៏អាកាសខាងលើ ចួន កាលក៏ធ្លាក់ចុះខាងគល់មកមុន ចួនកាលក៏ធ្លាក់ចុះត្រង់កណ្តាលមកមុន ចួន កាលក៏ធ្លាក់ចុះខាងចុងមកមុន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយដែលមានអវិជ្ជាជារនាំង មានតណ្ហាជាគ្រឿងប្រកបផ្សំ អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ ចួនកាលក៏ចេញអំពីលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ ចួនកាលក៏ចេញអំពីលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះវិញ យ៉ាងនោះឯង សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន។ បេ។ គួរជិនឆ្អិន។ ចប់សូត្រទី៤។

[១០៨] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅលើភ្នំគិរិយក្នុង ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ។ ភិក្ខុ ទាំងនោះទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន។

[១០៩] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន។ បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលបុគ្គលម្នាក់ អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ អស់មួយកប្ប រាងឆ្អឹង ពំនូកឆ្អឹង គំនរឆ្អឹងយ៉ាងធំ ប្រហែលគ្នា នឹងភ្នំវេបុល្លៈនេះ ឯង ប្រសិនបើមានបុគ្គល អ្នកជញ្ជូនយកឆ្អឹងដែលគេគរទុក ក៏មិនគប្បីអស់ទៅឡើយ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹង បាន។ បេ។ គួរជិនឆ្អិន។

[១១០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សូត្រនេះរួចហើយ លុះព្រះសុគត ជាសាស្តា ត្រាស់សូត្រនេះហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះ តទៅទៀតថា

គំនរនៃឆ្អឹងរបស់បុគ្គលម្នាក់ ចំនួនមួយកប្ប គំនរនោះប្រហែលគ្នានឹងភ្នំ ព្រះពុទ្ធ ជាមហេសី បានត្រាស់ហើយដូច្នោះ ភ្នំវេបុល្លៈនេះ លោកពោលហើយថា ធំលើសលុបជាង ភ្នំគិរិយក្នុង **ភ្នំវេបុល្លៈនេះ បិតនៅខាងជើងនៃភ្នំគិរិយក្នុង។ អដ្ឋកថា។** ទៀបក្រុងគិរិវិជ្ជៈ

(រាជគ្រឹះ) របស់អ្នកមគធៈទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលណាឃើញនូវអរិយសច្ច ដោយប្រាជ្ញាដ៏
ប្រពៃ គឺទុក្ខ១ តណ្ហាដែលញាំងទុក្ខឲ្យកើតឡើង១ ព្រះនិព្វាន ជាគ្រឿងប្រព្រឹត្តកន្លងនូវទុក្ខ១
អង្គដ៏កមត្តដ៏ប្រសើរ ជាសភាវៈឲ្យដល់នូវសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់នៃទុក្ខ១ បុគ្គលនោះ អន្ទោលទៅ
កំណត់ត្រឹម៧ជាតិ យ៉ាងយូរ រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃសេចក្តីទុក្ខ ព្រោះអស់ទៅនៃសំយោជនៈ
ទាំងពួង។ ចប់សូត្រទី១០។

ចប់ តិណកដ្ឋវគ្គ ទី១។

ឧទ្ទាននៃតិណកដ្ឋវគ្គនោះ គឺ

ទ្រង់សំដែងប្រៀបដូចស្មៅ និងកំណាត់ឈើជាដើម១ ផែនដី១ ទឹកភ្នែក១ ទឹកដោះ១ ក្នុង
គ្រាប់ស្ពៃ១ សារីក១ ស្ទឹងគង្គា១ ដំបង១ បុគ្គល១។

ទុក្ខតវគ្គ

[១១១] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី។ ក្នុងទីនោះឯង
ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹង
បាន គឺទីបំផុតខាងដើម របស់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជារនាំង មានតណ្ហាជាចំណង
អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ មិនប្រាកដឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីឃើញ
បុគ្គលកំសត់ណា មានរូបរាងអាក្រក់ អ្នកទាំងឡាយ នឹងដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្ត ក្នុងបុគ្គល
កំសត់នុះថា រូបបែបនេះ យើងទាំងឡាយ ធ្លាប់ភប់ប្រសព្វហើយ អស់កាលជាអង្វែង ដូច្នោះដែរ
សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹង
បាន។ បេ។ គួរជិនគ្គន់។ ចប់សូត្រទី១។

[១១២] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយ គប្បីឃើញបុគ្គលណា ដែលដល់នូវសេចក្តីសុខ ដល់នូវសេចក្តីសប្បាយ
អ្នកទាំងឡាយ នឹងដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្តក្នុងបុគ្គលនុះថា រូបបែបនេះ យើងទាំងឡាយ ធ្លាប់
ភប់ប្រសព្វហើយ អស់កាលជាអង្វែង ដូច្នោះដែរ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុ

ទាំងឡាយ ព្រោះសង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុតខាងដើម មិនប្រាកដ ឡើយ។ បេ។ គួរជិនឆ្មោះ។ ចប់សូត្រទី២។

[១១៣] ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ... គ្រានោះឯង បាវេយ្យកកិក្ខុ **[កិក្ខុ នៅក្នុងប្រទេសបារាវា]** ប្រមាណ៣០រូប ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិការញ្ញិកធុតង្គទាំងអស់ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិបិណ្ឌបាតិកធុតង្គទាំងអស់ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិបង្កុក្លិកធុតង្គទាំងអស់ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិ តេចីវិកធុតង្គទាំងអស់ តែនៅមានសំយោជនធម៌ទាំងអស់គ្នា នាំគ្នាចូលទៅគាល់ ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ។

[១១៤] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះតំរិះយ៉ាងនេះថា បាវេយ្យកកិក្ខុប្រមាណ ៣០រូបនេះ សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តិការញ្ញិកធុតង្គ សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តិបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ សុទ្ធតែ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិបង្កុក្លិកធុតង្គ សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តិ តេចីវិកធុតង្គ តែនៅមានសំយោជនធម៌ ទាំងអស់គ្នា បើដូច្នោះ គួរតែតថាគតសំដែងធម៌ដល់កិក្ខុទាំងនេះ ដើម្បីធ្វើចិត្តកិក្ខុទាំងនោះ ឲ្យ រួចចាកអាសវៈ ដោយមិនប្រកាន់ លើអាសនៈនេះឯង។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ នឹងកិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ។ កិក្ខុទាំងនោះ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន។

[១១៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុតខាងដើម របស់សត្វទាំងឡាយ ដែលមាន អវិជ្ជាជារនាំង មានតណ្ហាជាចំណង អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ មិនប្រាកដឡើយ។ ម្ចាស់កិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តីនោះ ថាដូចម្តេច ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែល អ្នកទាំងឡាយ អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ ត្រូវគេកាត់ក្បាល ដោយកាលជាអង្វែងនេះ ឈាមដែលហូរស្រក់ និងទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង៤ តើបណ្តាទឹកទាំងពីរនោះ ទឹកណា ច្រើនជាង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ យល់ច្បាស់នូវធម៌ តាមដែល ព្រះមានព្រះភាគ សំដែងហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ

អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ ត្រូវគេកាត់ក្បាលដោយកាលជាអង្វែងនេះ ឈាមដែល
ហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង៤ មិនច្រើនជាងឡើយ។

[១១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយយល់ច្បាស់នូវធម៌ តាមដែលតថាគត សំដែងហើយយ៉ាងនេះ ប្រពៃហើយ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាលដែលអ្នកទាំងឡាយ អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ ត្រូវគេកាត់ក្បាលដោយកាល
ជាអង្វែងនេះ ឈាមដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង៤ មិន
ច្រើនជាងមែន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលអ្នកទាំងឡាយកើតជាគោ មានសភាពជាគោ ត្រូវ
គេកាត់ក្បាលអស់កាលជាអង្វែង ឈាមដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រ
ទាំង៤ មិនច្រើនជាងឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលអ្នកទាំងឡាយ កើតជាក្របី មាន
សភាពជាក្របី ត្រូវគេកាត់ក្បាលអស់កាលជាអង្វែង ឈាមដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលអ្នកទាំងឡាយ កើតជាចៀម មានសភាពជាចៀម អស់កាល
ជាអង្វែង។ បេ។ កើតជាពពែ មានសភាពជាពពែ។ បេ។ កើតជាម្រឹគ មានសភាពជាម្រឹគ។ បេ។
កើតជាជ្រូក មានសភាពជាជ្រូក។ បេ។ កើតជាមាន់ មានសភាពជាមាន់។ បេ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាលដែលអ្នកទាំងឡាយ ត្រូវគេប្រថាប់ថាជាចោរ បៀតបៀនអ្នកស្រុក ហើយ
គេកាត់ក្បាល អស់កាលជាអង្វែង ឈាមដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលដែលអ្នកទាំងឡាយ ត្រូវគេប្រថាប់ថាជាចោរ ចាំស្នាក់ក្បែរផ្លូវ អស់កាលជាអង្វែង។ បេ។
កាលដែលអ្នកទាំងឡាយ ត្រូវគេប្រថាប់ថាជាចោរលួចប្រពន្ធគេ ហើយគេកាត់ក្បាល
ឈាមដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង៤ មិនមែនច្រើនជាងឡើយ
សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹង
បាន។ បេ។ គួរជិនឆ្នង់។

[១១៧] លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរត្រនេះចប់ហើយ ពួកភិក្ខុនោះ ជាអ្នកមាន
សេចក្តីត្រេកអរ បានត្រេកអរចំពោះភាសិតរបស់ព្រះមានព្រះភាគ។ កាលដែល

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់វេយ្យាករណ៍នេះ ចិត្តរបស់បាវេយ្យកភិក្ខុប្រមាណ៣០រូប ក៏រួច
ស្រឡះចាកអាសវៈ ដោយការមិនប្រកាន់។ ចប់សូត្រទី៣។

[១១៨] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
សត្វណាមិនធ្លាប់កើតជាមាតា សត្វនោះ គេមិនងាយរកបាន ដោយកាលជាអង្វែងនេះទេ
សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹង
បាន។ បេ។ គួរជិនឆ្អិន។ ចប់សូត្រទី៤។

(ពាក្យបំប្លែងសេចក្តីទាំងអស់យ៉ាងនេះ)។

[១១៩] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
សត្វណាមិនធ្លាប់កើតជាបិតា សត្វនោះ គេមិនងាយរកបាន។ បេ។ ចប់សូត្រទី៥។

[១២០] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
សត្វណា មិនធ្លាប់កើតជាបងប្អូនប្រុស សត្វនោះ គេមិនងាយរកបានទេ។ បេ។ ចប់សូត្រទី៦។

[១២១] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
សត្វណា មិនធ្លាប់កើតជាបងប្អូនស្រី សត្វនោះ គេមិនងាយរកបានទេ។ បេ។ ចប់សូត្រទី៧។

[១២២] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
សត្វណា មិនធ្លាប់កើតជាកូនប្រុស សត្វនោះ គេមិនងាយរកបានទេ។ បេ។ ចប់សូត្រទី៨។

[១២៣] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុតខាងដើម របស់សត្វ
ទាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជានាំ មានតណ្ហាជាចំណង អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ មិន

ប្រាកដឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វណា មិនធ្លាប់កើតជាកូនស្រី សត្វនោះ គេមិនងាយរក
បាន ដោយកាលជាអង្វែងនេះទេ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
សង្សារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុតខាងដើម របស់សត្វទាំងឡាយ ដែល
មានអវិជ្ជាជារនាំង មានតណ្ហាជាចំណង អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ មិនប្រាកដឡើយ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខ សេចក្តីព្រួយ សេចក្តីវិនាស ដែលអ្នកទាំងឡាយ បាន
ទទួលរងហើយ អស់កាលជាអង្វែងយ៉ាងនេះ ព្រៃខ្មៅចក់ចំរើនឡើង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ គួរនឿយណាយ គួរធុញទ្រាន់ គួរជិនឆ្អិន ក្នុងសង្ខារទាំងពួង។ ចប់
សូត្រទី៧។

[១២២] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅនាភ្នំគិរិយក្នុង ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ។
ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន។

[១២៣] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ
មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុតខាងដើម របស់សត្វទាំងឡាយ ដែលមាន
អវិជ្ជាជារនាំង មានតណ្ហាជាចំណង អន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ មិនប្រាកដឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងវេបុល្លនេះ មានឈ្មោះថា បាចិនវិសៈ ដូច្នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងអតីតកាល។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សទាំងឡាយ មានឈ្មោះថា តិវរៈដូច្នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងសម័យ
នោះដែរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្សតិវរៈ មានអាយុប្រមាណបួនហ្នឹងឆ្នាំ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពួកមនុស្សតិវរៈ ឡើងក្នុងបាចិនវិសៈ អស់៤ថ្ងៃ ចុះមកវិញ អស់៤ថ្ងៃ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមកកុសន្ទៈ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ បានកើតឡើងក្នុងលោក
ក្នុងសម័យនោះដែរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមកកុសន្ទៈ អរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធ មានគូសារីកឈ្មោះវិជ្ជរៈ និងសញ្ជីរៈ ជាគូដ៏ប្រសើរ ជាគូដ៏ថ្លៃថ្លា។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ មើលចុះ ឈ្មោះនោះរបស់ក្នុងនេះ ក៏អន្តរធានបាត់ទៅ មនុស្ស
ទាំងនោះ ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ទាំងព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ក៏បរិនិព្វានទៅហើយ។ ម្នាល

ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិនទៀងយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិន
បិតថេរយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិនស្រួលយ៉ាងនេះ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ គួរនឿយណាយ គួរធុញទ្រាន់ គួរជិនឆ្លង់ ក្នុងសង្ខារ
ទាំងពួង។

[១២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្នំវេបុល្លនេះ មានឈ្មោះថាវង្គត ដូច្នោះ កើតឡើង ក្នុង
អតីតកាល។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្សមានឈ្មោះថា រោហិតស្សៈ ដូច្នោះ កើតឡើង ក្នុង
សម័យនោះដែរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្សរោហិតស្សៈ មានអាយុប្រមាណបីហ្នឹងឆ្នាំ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្សរោហិតស្សៈ ឡើងភ្នំវង្គត អស់៣ថ្ងៃ ចុះមកវិញ ក៏អស់៣ថ្ងៃ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមកោនាគមនៈ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ បាន
កើតឡើងក្នុងលោក ក្នុងសម័យនោះដែរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមកោ
នាគមនៈ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ មានគូសារីកឈ្មោះភិយ្យោសៈ និងឧត្តរៈ ជាគូដ៏ប្រសើរ
ជាគូដ៏ថ្លៃថ្លា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ មើលចុះ ឈ្មោះនោះរបស់ភ្នំនេះ ក៏
អន្តរធានបាត់ទៅ មនុស្សទាំងនោះ ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ទាំងព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ក៏
បរិនិព្វានទៅហើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិនទៀងយ៉ាងនេះ។ បេ។ គួរជិន
ឆ្លង់។

[១២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្នំវេបុល្លនេះ មានឈ្មោះថា សុបស្សៈ ដូច្នោះ កើតឡើង ក្នុង
អតីតកាល។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្ស មានឈ្មោះថា សុប្បិយៈដូច្នោះ កើតឡើង ក្នុង
សម័យនោះដែរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្សសុប្បិយៈ មានអាយុប្រមាណ២ហ្នឹងឆ្នាំ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្សសុប្បិយៈ ឡើងភ្នំសុបស្សៈ អស់២ថ្ងៃ ចុះមកវិញ អស់២ថ្ងៃ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមកស្សប អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ កើតឡើងក្នុង
លោក ក្នុងសម័យនោះដែរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមកស្សប អរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ មានគូសារីកឈ្មោះតិស្សៈ និងការទ្វាជៈ ជាគូដ៏ប្រសើរ ជាគូដ៏ថ្លៃថ្លា។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ មើលចុះ ឈ្មោះនោះរបស់ភ្នំនេះ ក៏អន្តរធានបាត់ទៅ

មនុស្សទាំងនោះ ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ទាំងព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ក៏បរិនិព្វានទៅដែរ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិនទៀងយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារ
ទាំងឡាយ មិនបិតថេរយ៉ាងនេះ។ បេ។ គួរជិនឆ្មួន។

[១២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ភ្នំវេបុល្លនេះ មានឈ្មោះថា វេបុល្ល ដូច្នោះ
កើតឡើងហើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្សនេះ មានឈ្មោះថា មាគធកៈ ដូច្នោះ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្សឈ្មោះមាគធកៈ មាន
ប្រមាណនៃអាយុតិចតួចស្អប់ស្អើងឆាប់រហ័ស មនុស្សណា រស់នៅយ៉ាងយូរ មនុស្សនោះ
រស់នៅត្រឹម១០០ឆ្នាំ ឬតិចជាងក៏មាន ច្រើនជាងក៏មាន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្សឈ្មោះ
មាគធកៈ ឡើងភ្នំវេបុល្លមួយរំពេច ចុះមកវិញក៏មួយរំពេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាល
ឥឡូវនេះ ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ គឺតថាគតនេះ បានកើតឡើងក្នុងលោក។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគត មានគូសារីកឈ្មោះសារីបុត្ត និងមោគ្គល្លាន ជាគូជំប្រសើរ ជាគូជំថ្លៃថ្នា។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មុខជានឹងមានកាលដែលឈ្មោះនេះ របស់ភ្នំនេះ ត្រូវអន្តរធានបាត់ទៅ
មនុស្សទាំងនេះ ក៏នឹងធ្វើមរណកាលទៅ ឯតថាគត ក៏គង់នឹងបរិនិព្វានទៅ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិនទៀងយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិន
បិតថេរយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិនស្រួលយ៉ាងនេះ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ គួរនឿយណាយ គួរធុញទ្រាន់ គួរជិនឆ្មួន ក្នុងសង្ខារ
ទាំងពួង។

[១២៩] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរត្រនេះហើយ លុះព្រះសុគត ជាសាស្តា ទ្រង់
ត្រាស់សួរត្រនេះហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះតទៅទៀតថា

ភ្នំបាចិនរំសៈ របស់ពួកមនុស្សតិវរៈ ភ្នំវង្គតរបស់ពួកមនុស្សរោហិតស្សៈ ភ្នំសុបស្សៈ របស់
ពួកមនុស្សសុប្បិយៈ ភ្នំវេបុល្ល របស់ពួកមនុស្សមាគធកៈ សង្ខារទាំងឡាយ មិនទៀងមែនពិត
មានកិរិយាកើតឡើង និងវិនាសទៅជាធម្មតា លុះកើតឡើងហើយរលត់ទៅវិញ ការរម្ងាប់
នូវសង្ខារទាំងឡាយនោះ នាំមកនូវសេចក្តីសុខ។ ចប់សូត្រទី១០។

ចប់ ទុក្ខតវគ្គ ទី២។

ឧទ្ទាននៃទុក្ខតវគ្គនោះ គឺ

និយាយពីបុគ្គលកំសត់១ បុគ្គលដល់នូវសេចក្តីសុខ១ ភិក្ខុ៣០រូប១ បុគ្គលធ្លាប់កើត
ជាមាតា១ ជាបិតា១ ជាបងប្អូនប្រុស១ ជាបងប្អូនស្រី១ ជាកូនប្រុស១ ជាកូនស្រី១ ក្នុង
ឈ្មោះវេបុល្ល១។

ចប់ អនមតគ្គសំយុត្ត ទី៣។

កស្សបសំយុត្ត

[១៣០] ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ...
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កស្សបភិក្ខុនេះ ជាអ្នកសន្តោស ដោយចីវរតាមមាន
តាមបានផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណនៃការសន្តោស ដោយចីវរ តាមមានតាមបានផង មិន
ដល់នូវអនេសនៈ ដែលជាធម៌មិនសមគួរ ព្រោះហេតុចីវរផង មិនតក់ស្លុតព្រោះមិនបានចីវរ
ផង មិនត្រេកអរ មិនវង្វេង មិនជ្រុលជ្រប់ ព្រោះបានចីវរផង ជាអ្នកឃើញទោស ក្នុងការដល់នូវ
អនេសនៈ និងការប្រើប្រាស់ ដោយសេចក្តីចំពាក់ចិត្ត ជាប្រក្រតី ជាអ្នកមានបញ្ញាសម្រាប់វើខ្លួន
ប្រើប្រាស់ (នូវចីវរ)។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កស្សបភិក្ខុនេះ ជាអ្នកសន្តោស ដោយបិណ្ឌបាត
តាមមានតាមបានផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណ នៃសេចក្តីសន្តោស ដោយបិណ្ឌបាត តាម
មានតាមបានផង មិនដល់នូវអនេសនៈ ដែលជាធម៌មិនសមគួរ ព្រោះហេតុបិណ្ឌបាតផង មិន
តក់ស្លុត ព្រោះមិនបានបិណ្ឌបាតផង មិនត្រេកអរ មិនវង្វេង មិនជ្រុលជ្រប់ ព្រោះ
បានបិណ្ឌបាតផង ជាអ្នកឃើញទោស ជាប្រក្រតី មានបញ្ញាសម្រាប់វើខ្លួន បរិភោគ
(នូវបិណ្ឌបាត)។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កស្សបភិក្ខុនេះ ជាអ្នកសន្តោស ដោយសេនាសនៈ តាម
មានតាមបានផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណ នៃសេចក្តីសន្តោស ដោយសេនាសនៈ តាមមាន
តាមបានផង មិនដល់នូវអនេសនៈ ដែលជាធម៌មិនសមគួរ ព្រោះហេតុនៃសេនាសនៈផង មិន
តក់ស្លុត ព្រោះមិនបានសេនាសនៈផង មិនត្រេកអរ មិនវង្វេង មិនជ្រុលជ្រប់ ព្រោះបាន
សេនាសនៈផង ជាអ្នកឃើញទោស ជាប្រក្រតី មានបញ្ញាសម្រាប់វើខ្លួន ប្រើប្រាស់ (នូវ

សេនាសនៈ)។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កស្សបភិក្ខុនេះ ជាអ្នកសន្តោស ដោយគិលានប្បច្ចយ ភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមានតាមបានផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណ នៃសេចក្តីសន្តោស ដោយ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមានតាមបានផង មិនដល់នូវអនេសនៈ ដែលជាធម៌ មិនសមគួរ ព្រោះហេតុនៃគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារផង មិនតក់ស្លុត ព្រោះមិនបានគិលាន ប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារផង មិនត្រេកអរ មិនវង្វេង មិនជ្រុលជ្រប់ ព្រោះបានគិលានប្បច្ចយ ភេសជ្ជបរិក្ខារផង ជាអ្នកឃើញទោស ជាប្រក្រតី មានបញ្ញាសម្រាប់វើខ្លួន បរិភោគ (នូវគិលាន ប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ)។

[១៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា ពួកយើងនឹងជាអ្នកសន្តោស ដោយចីវរ តាមមានតាមបានផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណ នៃ សេចក្តីសន្តោស ដោយចីវរ តាមមានតាមបានផង មិនដល់នូវអនេសនៈ ដែលជាធម៌ មិនសមគួរ ព្រោះហេតុនៃចីវរផង មិនតក់ស្លុត ព្រោះមិនបានចីវរផង មិនត្រេកអរ មិនវង្វេង មិនជ្រុលជ្រប់ ព្រោះបានចីវរផង ជាអ្នកឃើញទោស ជាប្រក្រតី មានបញ្ញាសម្រាប់វើខ្លួន និងបរិភោគ (នូវចីវរ)។

(ពាក្យទាំងអស់ បណ្ឌិតត្រូវធ្វើយ៉ាងនេះចុះ)

យើងទាំងឡាយ នឹងជាអ្នកសន្តោស ដោយបិណ្ឌបាត តាមមានតាមបានផង។ ហេៗ យើង ទាំងឡាយ នឹងជាអ្នកសន្តោស ដោយសេនាសនៈ តាមមានតាមបានផង។ ហេៗ យើង ទាំងឡាយ នឹងជាអ្នកសន្តោស ដោយគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមានតាមបានផង ជា អ្នកពោលសរសើរគុណ នៃសេចក្តីសន្តោស ដោយគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមានតាម បានផង មិនដល់នូវអនេសនៈ ដែលជាធម៌មិនសមគួរ ព្រោះហេតុនៃគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជ បរិក្ខារផង ជាអ្នកមិនតក់ស្លុត ព្រោះមិនបានគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារផង មិនត្រេកអរ មិនវង្វេង មិនជ្រុលជ្រប់ ព្រោះបានគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារផង ជាអ្នកឃើញទោស ជាប្រក្រតី មានបញ្ញាសម្រាប់វើខ្លួន បរិភោគ (នូវគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ) ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងទូន្មាននូវ

អ្នកទាំងឡាយ តាមបែបកស្សបភិក្ខុ ឬតាមបែបភិក្ខុណា ដែលប្រហែលនឹងកស្សបភិក្ខុ
អ្នកទាំងឡាយ ដែលតថាគតទូន្មានហើយ ក៏ត្រូវប្រតិបត្តិតាមបែបនោះចុះ។ ចប់សូត្រទី១។

[១៣២] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ និង
ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ នៅក្នុងឥសិបតនមិត្តទាយវ័ន ទៀបក្រុងពារាណសី។ គ្រានោះឯង ព្រះ
សារីបុត្តមានអាយុ ចេញអំពីទីស្ងាត់ក្នុងវេលាថ្ងៃរសៀល ហើយចូលទៅរកព្រះមហាកស្សប
មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមហាកស្សបមានអាយុ
លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររព្វកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។

[១៣៣] លុះព្រះសារីបុត្តមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលពាក្យនេះ
នឹងព្រះមហាកស្សបមានអាយុថា ម្ចាស់កស្សបមានអាយុ ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់
ព្រះពុទ្ធដីកានេះថា បុគ្គល ដែលមិនមានសេចក្តីព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មិនមានសេចក្តី
ខ្លាចបាប មិនគួរដើម្បីត្រាស់ដឹង មិនគួរដើម្បីព្រះនិព្វាន មិនគួរដើម្បីបាននូវធម៌ដ៏ក្សេមចាក
យោគៈដ៏ប្រសើរឡើយ លុះតែបុគ្គលមានសេចក្តីព្យាយាម មានសេចក្តីខ្លាចបាប ទើបគួរដើម្បី
ត្រាស់ដឹង គួរដើម្បីព្រះនិព្វាន គួរបាននូវធម៌ដ៏ក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ម្ចាស់អាវុសោ បុគ្គល
ដែលមិនមានសេចក្តីព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មិនមានសេចក្តីខ្លាចបាប មិនគួរដើម្បីត្រាស់
ដឹង មិនគួរដើម្បីព្រះនិព្វាន មិនគួរដើម្បីបាននូវធម៌ដ៏ក្សេម ចាកយោគៈ ដ៏ប្រសើរទេ តើ
ដូចម្តេចហ្ន៎ ម្ចាស់អាវុសោ ចំណែកបុគ្គល ជាអ្នកមានសេចក្តីព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស
ជាអ្នកមានសេចក្តីខ្លាចបាប គួរដើម្បីត្រាស់ដឹង គួរដើម្បីព្រះនិព្វាន គួរដើម្បីបាន នូវធម៌ដ៏ក្សេម
ចាកយោគៈ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេចខ្លះ។

[១៣៤] ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនធ្វើសេចក្តីព្យាយាម ដុតកំដៅកិលេស
ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមក ដែលមិនទាន់កើតឡើង ដល់អាត្មាអញ កាលបើ
កើតឡើង គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដូច្នោះឡើយ មិនធ្វើសេចក្តីព្យាយាម ដុត
កំដៅកិលេស ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមក ដែលកើតឡើង ដល់អាត្មាអញ កាលបើ
អាត្មាអញ មិនបានលះបង់ទេ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដូច្នោះឡើយ មិនធ្វើ

សេចក្តីព្យាយាម ដុតកំដៅកិលេស ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ដល់
អាត្មាអញ កាលបើមិនកើតឡើង គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដូច្នោះឡើយ មិនធ្វើ
សេចក្តីព្យាយាម ដុតកំដៅកិលេស ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌ ដែលកើតឡើង ដល់
អាត្មាអញហើយ កាលបើរលត់ទៅវិញ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដូច្នោះឡើយ។
ម្នាលអារុសោ បុគ្គលជាអ្នកមិនមានសេចក្តីព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស យ៉ាងនេះឯង។

[១៣៥] ម្នាលអារុសោ ចុះបុគ្គលមិនមានសេចក្តីខ្លាចបាប តើដូចម្តេច។ ម្នាលអារុសោ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ មិនខ្លាចបាប ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមក មិនទាន់កើតឡើង ដល់
អាត្មាអញ កាលបើកើតឡើង គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ មិនខ្លាចបាប
ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមក កើតឡើង ដល់អាត្មាអញហើយ កាលបើអាត្មាអញ
មិនបានលះបង់ចេញទេ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ មិនខ្លាចបាប ដោយគិតថា
ពួកកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ដល់អាត្មាអញ កាលបើមិនទាន់កើតឡើងទេ គប្បី
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ មិនខ្លាចបាប ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌ ដែលកើតឡើង
ដល់អាត្មាអញហើយ កាលបើរលត់ទៅវិញ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍។
ម្នាលអារុសោ បុគ្គលមិនមានសេចក្តីខ្លាចបាប យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលអារុសោ បុគ្គល ជាអ្នក
មិនមានសេចក្តីព្យាយាម ដុតកំដៅកិលេស មិនមានសេចក្តីខ្លាចបាប មិនគួរដើម្បីត្រាស់ដឹង
មិនគួរដើម្បីព្រះនិព្វាន មិនគួរដើម្បីបាននូវធម៌ ដ៏ក្សេមចាកយោគៈ ដ៏ប្រសើរ យ៉ាងនេះឯង។

[១៣៦] ម្នាលអារុសោ ចុះបុគ្គល ជាអ្នកមានសេចក្តីព្យាយាម ដុតកំដៅកិលេស
តើដូចម្តេច។ ម្នាលអារុសោ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ធ្វើនូវសេចក្តីព្យាយាម ដុតកំដៅកិលេស
ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមក មិនទាន់កើតឡើង ដល់អាត្មាអញ កាលបើកើតឡើង
គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ធ្វើសេចក្តីព្យាយាម ដុតកំដៅកិលេស ដោយគិតថា
ពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមក កើតឡើង ដល់អាត្មាអញហើយ កាលបើអាត្មាអញ មិនបានលះបង់
ចេញទេ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ធ្វើសេចក្តីព្យាយាម ដុតកំដៅកិលេស
ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ដល់អាត្មាអញ កាលបើមិនទាន់កើត

ឡើង គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ធ្វើសេចក្តីព្យាយាម ដុតកំដៅកិលេស
ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌ ដែលកើតឡើង ដល់អាត្មាអញហើយ កាលបើរលត់ទៅវិញ គប្បី
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍។ ម្នាលអារុសោ បុគ្គលជាអ្នកមានសេចក្តីព្យាយាមដុតកំដៅ
កិលេស យ៉ាងនេះឯង។

[១៣៧] ម្នាលអារុសោ ចុះបុគ្គលជាអ្នកមានសេចក្តីខ្លាចបាប តើដូចម្តេច? ម្នាលអារុសោ
ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងខ្លាចបាប ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមក ដែល
មិនទាន់កើតឡើង ដល់អាត្មាអញ កាលបើកើតឡើង គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍
រមែងខ្លាចបាប ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ ដែលកើតឡើង ដល់អាត្មាអញហើយ កាលបើ
អាត្មាអញ មិនបានលះបង់ចេញទេ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ រមែងខ្លាចបាប
ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ដល់អាត្មាអញ កាលបើមិនទាន់កើត
ឡើង គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ រមែងខ្លាចបាប ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌
ដែលកើតឡើង ដល់អាត្មាអញហើយ កាលបើរលត់ទៅវិញ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
មិនជាប្រយោជន៍។ ម្នាលអារុសោ បុគ្គលជាអ្នកមានសេចក្តីខ្លាចបាប យ៉ាងនេះឯង។
ម្នាលអារុសោ បុគ្គល ជាអ្នកមានសេចក្តីព្យាយាម ដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នកមានសេចក្តីខ្លាច
បាប ទើបគួរដើម្បីត្រាស់ដឹង គួរដើម្បីព្រះនិព្វាន គួរដើម្បីបាននូវធម៌ ដ៏ក្សេមចាកយោគៈ
ដ៏ប្រសើរ យ៉ាងនេះឯង។ ចប់សូត្រ ទី២។

[១៣៨] ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ...
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មានឧបមាដូចជាព្រះចន្ទ **ក្រិក្ខុប្រព្រឹត្តខ្លួន**
ដូចជាព្រះចន្ទ ហើយចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះ គឺមិនរើសមុខថា ក្សត្រិយ៍ ឬព្រាហ្មណ៍ជាដើម
ដូចព្រះចន្ទដែលផ្សាយរស្មីមិនរើសមុខសត្វណាមួយឡើយ។ ចូរដកកាយ ដកចិត្តចេញ ធ្វើ
ដូចជាអាគន្ធកិក្ខុ មិនឃ្លើសឃ្លង់ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ហើយចូលទៅកាន់ត្រកូលចុះ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសក្រឡេកមើលនូវរណ្តៅចាស់ក្តី នូវទីដែលមិនរាបស្មើក្នុងភ្នំក្តី នូវទីដែលធ្ងន់
បានដោយលំបាកក្នុងស្ទឹងក្តី តែងដកកាយ ដកចិត្តចេញ យ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

អ្នកទាំងឡាយ មានឧបមាដូចជាព្រះចន្ទ ចូរដកកាយ ដកចិត្តចេញ ធ្វើដូចជាអាគន្ធកិក្ខុ
មិនឃើសឃ្នង ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ហើយចូលទៅកាន់ត្រកូលចុះ យ៉ាងនោះឯង។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កស្សបមានឧបមាដូចព្រះចន្ទ តែងដកកាយ ដកចិត្តចេញ ធ្វើដូចជាអាគន្ធកិក្ខុ
មិនឃើសឃ្នង ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ហើយចូលទៅកាន់ត្រកូល។

[១៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ភិក្ខុមានសភាព
ដូចម្តេច ដែលគួរចូលទៅកាន់ត្រកូលទាំងឡាយបាន។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌
ទាំងឡាយរបស់ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ សឹងមានព្រះមានព្រះភាគជាបួស មានព្រះមានព្រះភាគ ជា
អ្នកណែនាំ មានព្រះមានព្រះភាគ ជាទីពឹងអាស្រ័យ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូម
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស បំភ្លឺសេចក្តីនៃភាសិតនុ៎ះ ឲ្យទាន ពួកភិក្ខុបានស្តាប់
ព្រះមានព្រះភាគហើយ នឹងបានចងចាំទុក។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់លើក
ព្រះហស្តទៅក្នុងអាកាស ហើយធ្វើឲ្យញ័រ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បាតដែនេះ
មិនជាប់ មិនចំពាក់ មិនស្អិត លើអាកាស យ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាមួយ ចូល
ទៅកាន់ត្រកូលទាំងឡាយហើយ មានចិត្តមិនជាប់ មិនចំពាក់ មិនស្អិតក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ
ដោយគិតថា ពួកជនដែលប្រាថ្នាលាភ ចូរឲ្យបាននូវលាភចុះ ពួកជនប្រាថ្នាបុណ្យ ចូរធ្វើបុណ្យ
ចុះ យ៉ាងនោះឯង បុគ្គលជាអ្នកពេញចិត្ត មានចិត្តល្អ ដោយលាភរបស់ខ្លួន យ៉ាងណា បុគ្គល
ជាអ្នកពេញចិត្ត មានចិត្តល្អ ដោយលាភរបស់ពួកជនដទៃ យ៉ាងនោះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុបែបនេះ ទើបគួរចូលទៅកាន់ត្រកូលទាំងឡាយបាន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលកស្សប
ភិក្ខុ ចូលទៅកាន់ត្រកូលទាំងឡាយ មានចិត្តមិនជាប់ មិនចំពាក់ មិនស្អិត ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ
ដោយគិតថា ពួកជនប្រាថ្នាលាភ ចូរបានលាភចុះ ពួកជនប្រាថ្នាបុណ្យ ចូរធ្វើនូវបុណ្យចុះ ជន
ជាអ្នកពេញចិត្ត មានចិត្តល្អ ដោយលាភរបស់ខ្លួន យ៉ាងណា បុគ្គលជាអ្នកពេញចិត្ត
មានចិត្តល្អ ដោយលាភរបស់ពួកបុគ្គលដទៃ យ៉ាងនោះដែរ។

[១២០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ធម្មទេសនា របស់
ភិក្ខុបែបណា ដែលមិនបរិសុទ្ធ ធម្មទេសនា របស់ភិក្ខុបែបណា ដែលបរិសុទ្ធ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏

ចំរើន ធម៌ទាំងឡាយ របស់ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ សឹងមានព្រះមានព្រះភាគជាបួស មានព្រះមានព្រះ
ភាគ ជាអ្នកណែនាំ មានព្រះមានព្រះភាគ ជាទីពឹងអាស្រ័យ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូម
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សំដែងសេចក្តី នៃភាសិតនុ៎ះ ឲ្យទាន ពួកភិក្ខុបានស្តាប់
ព្រះមានព្រះភាគហើយ នឹងបានចងចាំទុកៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
ប្រុងស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះបន្ទូល
ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ភាសិតនេះថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណានីមួយ តាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា អើហ្ន៎ ពួកជន គប្បីស្តាប់ធម៌របស់អាត្មា
អញ លុះស្តាប់រួចហើយ ជ្រះថ្លាចំពោះធម៌ លុះជ្រះថ្លាពិតហើយ គប្បីធ្វើនូវអាការៈជ្រះថ្លា
ចំពោះអាត្មាអញទៀត ហើយក៏សំដែងធម៌ ដល់ពួកជនដទៃ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម្មទេសនារបស់ភិក្ខុបែបនេះ ឈ្មោះថា មិនបរិសុទ្ធទេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែភិក្ខុណា
តាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា ព្រះធម៌ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ជាធម៌
ដែលអ្នកប្រាជ្ញ គប្បីឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ឲ្យផល មិនរង់ចាំកាល ជាធម៌
មានអាការៈដូចជាហោបុគ្គលដទៃ ឲ្យចូលមកមើលបាន ជាធម៌គួររង្គើរចូលមកទុកក្នុងខ្លួន
ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ គប្បីដឹងចំពោះខ្លួន អើហ្ន៎ ពួកជនដទៃ គប្បីស្តាប់ធម៌របស់
អាត្មាអញ លុះស្តាប់រួចហើយ គប្បីដឹងច្បាស់នូវធម៌ លុះដឹងច្បាស់នូវធម៌ហើយ គប្បីប្រតិបត្តិ
តាមបែបនោះ ហើយក៏សំដែងធម៌ ដល់ពួកជនដទៃ ភិក្ខុសំដែងធម៌ ដល់ពួកជនដទៃ
ព្រោះអាស្រ័យនូវភាពនៃធម៌ជាធម៌ល្អ សំដែងធម៌ ដល់ពួកជនដទៃ ព្រោះអាស្រ័យ
សេចក្តីករុណា សំដែងធម៌ ដល់ពួកជនដទៃ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីអាណិត សំដែងធម៌ ដល់
ពួកជនដទៃ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ ដូចសំដែងមកនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម្មទេសនារបស់ភិក្ខុបែបនេះ ទើបឈ្មោះថា បរិសុទ្ធ។

[១២១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កស្សបភិក្ខុតាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា ព្រះធម៌ ដែល
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ជាធម៌ ដែលអ្នកប្រាជ្ញ គប្បីឃើញច្បាស់
ដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ឲ្យផល មិនរង់ចាំកាល ជាធម៌មានអាការៈដូចជាហោបុគ្គលដទៃ ឲ្យចូល

មកមើលបាន ជាធម៌គួររម្មើរចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ គប្បីដឹង
ចំពោះខ្លួន អើប្តី ពួកជនដទៃ គប្បីស្តាប់ធម៌របស់អាត្មាអញ លុះស្តាប់រួចហើយ គប្បីដឹងច្បាស់
នូវធម៌ លុះដឹងច្បាស់ហើយ គប្បីប្រតិបត្តិតាមបែបនោះ ហើយក៏សំដែងធម៌ ដល់ពួកជនដទៃ
កស្សបភិក្ខុ រមែងសំដែងធម៌ ដល់ពួកជនដទៃ ព្រោះអាស្រ័យនូវភាពនៃធម៌ជាធម៌ល្អ
សំដែងធម៌ ដល់ពួកជនដទៃ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីករុណា សំដែងធម៌ ដល់ពួកជនដទៃ
ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីអាណិត សំដែងធម៌ ដល់ពួកជនដទៃ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ
ដូចសំដែងមកនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងទូន្មានអ្នកទាំងឡាយ តាមបែប
កស្សបភិក្ខុ ឬក៏តាមបែបភិក្ខុណា ដែលប្រហែលនឹងកស្សបភិក្ខុ អ្នកទាំងឡាយ ដែលតថាគត
ទូន្មានហើយ គប្បីប្រតិបត្តិតាមបែបនោះចុះ។ ចប់សូត្រ ទី៣។

[១៤២] ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
សំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ភិក្ខុបែបណា គួរជាអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូលបាន ភិក្ខុបែបណា
មិនគួរជាអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូលបាន។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយ របស់ពួកខ្ញុំ
ព្រះអង្គ សឹងមានព្រះមានព្រះភាគជាបួស។ បេ។

[១៤៣] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាមួយ
ចូលទៅកាន់ត្រកូលដោយគិតថា ពួកជនចូរឲ្យតែអាត្មាអញ កុំមិនឲ្យដល់អាត្មាអញឡើយ
ចូរឲ្យតែវត្ថុច្រើនដល់អាត្មាអញ កុំឲ្យនូវវត្ថុតិចឡើយ ចូរឲ្យតែវត្ថុដ៏ថ្លៃថ្លា ដល់អាត្មាអញ កុំឲ្យ
នូវវត្ថុសៅហ្មងឡើយ ចូរឲ្យដល់អាត្មាអញ ជាប្រញាប់ កុំឲ្យយឺតយូរឡើយ ចូរឲ្យដល់អាត្មាអញ
ដោយការគោរព កុំឲ្យដោយសេចក្តីមិនគោរពឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុនោះ
តាំងចិត្តយ៉ាងនេះហើយ ចូលទៅកាន់ត្រកូល ឯពួកជនក៏មិនបានឲ្យឡើយ ភិក្ខុក៏ឃ្លើសចិត្ត
ព្រោះការមិនឲ្យនោះ ភិក្ខុនោះ ក៏ទទួលទុក្ខទោមនស្ស ព្រោះមានការមិនឲ្យនោះជាហេតុ។ ពួក
ជនឲ្យវត្ថុតិច មិនឲ្យវត្ថុច្រើន។ បេ។ ឲ្យវត្ថុសៅហ្មង មិនឲ្យវត្ថុថ្លៃថ្លា ឲ្យយឺតយូរ មិនឲ្យ
ប្រញាប់ប្រញាល់ ភិក្ខុក៏ឃ្លើសចិត្ត ព្រោះការឲ្យតិចជាដើមនោះ ភិក្ខុនោះ ក៏ទទួលទុក្ខ
ទោមនស្ស ព្រោះមានការឲ្យតិចជាដើមនោះជាហេតុ។ ពួកជនឲ្យដោយសេចក្តីមិនគោរព

មិនឲ្យដោយសេចក្តីគោរព ភិក្ខុក៏ឃ្លើសចិត្ត ដោយការមិនគោរពនោះ ភិក្ខុនោះ ក៏ទទួល
ទុក្ខទោមនស្ស ព្រោះការមិនឲ្យដោយសេចក្តីគោរពនោះជាហេតុ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
បែបនេះឯង មិនគួរដើម្បីជាអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូលទេ។

[១៤៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ចូលទៅកាន់ត្រកូល តាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា
អាត្មាអញ គប្បីបានវត្ថុនោះអំពីណា ក្នុងពួកត្រកូលនៃបុគ្គលដទៃ ពួកជនដទៃ ចូរឲ្យដល់
អាត្មាអញ កុំខានឲ្យឡើយ ចូរឲ្យតែវត្ថុដ៏ច្រើនមួយយ៉ាងដល់អាត្មាអញ កុំឲ្យវត្ថុតិចឡើយ ចូរឲ្យ
តែវត្ថុដ៏ថ្លៃថ្នូរ ដល់អាត្មាអញ កុំឲ្យវត្ថុសៅហ្មងឡើយ ចូរឲ្យដល់អាត្មាអញ ជាប្រញាប់
កុំឲ្យយឺតយូរឡើយ ចូរឲ្យដល់អាត្មាអញ ដោយសេចក្តីគោរព កុំឲ្យដោយសេចក្តី
មិនគោរពឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថាបើភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ត្រកូល តាំងចិត្ត
យ៉ាងនេះហើយ (បើ) ពួកជនគេមិនឲ្យ ភិក្ខុក៏មិនឃ្លើសចិត្ត ព្រោះការមិនឲ្យនោះ ភិក្ខុនោះ
ក៏មិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ព្រោះគេមិនឲ្យនោះជាហេតុឡើយ។ ពួកជនឲ្យវត្ថុតិច មិនឲ្យវត្ថុ
ច្រើន ភិក្ខុក៏មិនឃ្លើសចិត្ត ព្រោះការឲ្យតិចនោះឡើយ ភិក្ខុនោះ ក៏មិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស
ព្រោះការឲ្យតិច មិនឲ្យច្រើននោះជាហេតុឡើយ។ ពួកជនឲ្យវត្ថុសៅហ្មង មិនឲ្យវត្ថុថ្លៃថ្នូរ... ពួក
ជនឲ្យយឺតយូរ មិនឲ្យប្រញាប់ប្រញាល់ ភិក្ខុក៏មិនឃ្លើសចិត្ត ព្រោះការមិនឲ្យប្រញាប់នោះ
ភិក្ខុនោះ ក៏មិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ព្រោះការឲ្យយឺតយូរ មិនឲ្យប្រញាប់ប្រញាល់នោះជាហេតុ
ឡើយ។ ពួកជនឲ្យដោយសេចក្តីមិនគោរព មិនឲ្យដោយសេចក្តីគោរព ភិក្ខុក៏មិនឃ្លើសចិត្ត
ព្រោះការឲ្យដោយសេចក្តីមិនគោរពនោះ ភិក្ខុនោះ មិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ព្រោះគេឲ្យមិន
គោរព មិនឲ្យដោយសេចក្តីគោរពនោះជាហេតុឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុយ៉ាងនេះឯង
ទើបគួរដើម្បីចូលទៅកាន់ត្រកូលបាន។

[១៤៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កស្សបចូលទៅកាន់ត្រកូលតាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
គប្បីបានវត្ថុនោះអំពីណា ក្នុងពួកត្រកូលនៃបុគ្គលដទៃ ពួកជនដទៃ ចូរឲ្យដល់អាត្មាអញ
កុំខានឲ្យឡើយ ចូរឲ្យតែវត្ថុច្រើនដល់អាត្មាអញ កុំឲ្យវត្ថុតិចឡើយ។ បើពួកជនមិនឲ្យ ក
ស្សបក៏មិនឃ្លើសចិត្ត ព្រោះគេមិនឲ្យនោះឡើយ កស្សបនោះ ក៏មិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ព្រោះ

គេមិនឲ្យនោះជាហេតុឡើយ។ ពួកជនឲ្យវត្តតិច មិនឲ្យវត្តច្រើន កស្សបក៏មិនឃ្លើសចិត្ត ព្រោះ
គេមិនឲ្យវត្តច្រើននោះឡើយ កស្សបនោះ ក៏មិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ព្រោះគេឲ្យតិច មិនឲ្យ
ច្រើននោះជាហេតុឡើយ។ ពួកជនឲ្យវត្តសៅហ្មង មិនឲ្យវត្តថ្លៃថ្នា កស្សប ក៏មិនឃ្លើសចិត្ត
ព្រោះគេមិនឲ្យវត្តថ្លៃថ្នានោះឡើយ កស្សបនោះ មិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ព្រោះគេឲ្យវត្ត
សៅហ្មង មិនឲ្យវត្តថ្លៃថ្នានោះជាហេតុឡើយ។ ពួកជនឲ្យយឺតយូរ មិនឲ្យប្រញាប់ប្រញាល់ ក
ស្សបក៏មិនឃ្លើសចិត្ត ព្រោះគេមិនឲ្យ ដោយប្រញាប់ប្រញាល់នោះឡើយ កស្សបនោះ មិន
ទទួលទុក្ខទោមនស្ស ព្រោះគេឲ្យយឺតយូរ មិនឲ្យប្រញាប់ប្រញាល់នោះជាហេតុឡើយ។
ពួកជនឲ្យដោយសេចក្តីមិនគោរព មិនឲ្យដោយសេចក្តីគោរព កស្សបក៏មិនឃ្លើសចិត្ត ព្រោះគេ
ឲ្យដោយសេចក្តីមិនគោរពនោះ កស្សបនោះ មិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ព្រោះគេឲ្យមិនគោរព
មិនឲ្យដោយសេចក្តីគោរពនោះជាហេតុឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹង
ទូន្មានអ្នកទាំងឡាយ តាមបែបកស្សប ឬក៏តាមបែបភិក្ខុណា ដែលប្រហែលនឹងកស្សប
អ្នកទាំងឡាយ ដែលតថាគតទូន្មានហើយ គប្បីប្រតិបត្តិតាម បែបនោះចុះ។ ចប់សូត្រទី៤។

[១៤៦] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តវេឡុវ៉ាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ។ បេ។ គ្រានោះឯង ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ ចូលទៅគាល់
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏
សមគួរ

[១៤៧] លុះព្រះមហាកស្សបមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្នាលកស្សប ឥឡូវនេះ អ្នកក៏កាន់តែចាស់ហើយ ទាំងសំពត់
សំបកធូននេះរបស់អ្នកក៏ធ្ងន់ ជាសំពត់បង្សកូល ដែលតថាគតឈប់ស្ងៀកដណ្តប់ ម្នាលកស្សប
ហេតុដូច្នោះ អ្នកចូរស្ងៀកដណ្តប់គហបតិចីវរ ចូរហិរោគនិមន្តនកត្ត ចូរនៅជិតតថាគតចុះ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យូរអង្វែងមកហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃផង ជាអ្នក
ពោលសរសើរគុណ នៃការនៅក្នុងព្រៃផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង ជាអ្នកពោលសរសើរ
គុណ នៃការប្រព្រឹត្តិបិណ្ឌបាតផង ជាអ្នកស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បង្សកូលផង ជាអ្នកពោល

សរសើរគុណ នៃការស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បង្សកូលផង ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចីវរវិបីផង ជាអ្នកពោល
សរសើរគុណ នៃការទ្រទ្រង់ចីវរវិបីផង ជាអ្នកប្រាថ្នាតិចផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណ នៃ
សេចក្តីប្រាថ្នាតិចផង ជាអ្នកសន្តោសផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណ នៃសេចក្តីសន្តោសផង ជា
អ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណ នៃការស្ងប់ស្ងាត់ផង ជាអ្នកមិនប្រឡូកប្រឡំ
(ដោយពួក) ផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណ នៃការមិនប្រឡូកប្រឡំផង ជាអ្នកប្រារព្ធសេចក្តី
ព្យាយាមផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណ នៃសេចក្តីប្រារព្ធព្យាយាមផង។

[១២៧] ម្ចាស់កស្សប ចុះអ្នកឃើញអំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច បានជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
នៅក្នុងព្រៃ ទាំងពោលសរសើរគុណ នៃការនៅក្នុងព្រៃ អស់រាត្រីយូរអង្វែងម៉្លោះ។

(បេយ្យាលៈ យ៉ាងនេះ)

ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង... ជាអ្នកស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បង្សកូលផង... ជាអ្នក
ទ្រទ្រង់ចីវរវិបីផង... ជាអ្នកប្រាថ្នាតិចផង... ជាអ្នកសន្តោសផង... ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង... ជា
អ្នកមិនប្រឡូកប្រឡំផង... ជាអ្នកប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមផង ពោលសរសើរគុណ នៃការ
ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមផង។

[១២៨] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ឃើញអំណាចប្រយោជន៍ទាំងពីរ ជាយូរ
អង្វែងមកហើយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃផង ពោលសរសើរគុណ នៃការនៅក្នុងព្រៃផង។ ហេ
ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង... ជាអ្នកទ្រទ្រង់សំពត់បង្សកូលផង... ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចីវរវិបីផង... ជា
អ្នកប្រាថ្នាតិចផង... ជាអ្នកសន្តោសផង... ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង... ជាអ្នកមិនប្រឡូកប្រឡំផង...
ជាអ្នកប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមផង ពោលសរសើរគុណ នៃការប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមផង គឺ
ឃើញនូវធម៌ ជាគ្រឿងនៅជាសុខស្រួល ក្នុងបច្ចុប្បន្នរបស់ខ្លួន។ ជាអ្នកអនុគ្រោះប្រជុំជន
ខាងក្រោយ។ ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ប្រជុំជនខាងក្រោយ នឹងយកតម្រាប់ផងបាន
បានឮថា ព្រះពុទ្ធ និងសាវ័កជាអនុពុទ្ធ យូរអង្វែងមកហើយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃផង ជា
អ្នកពោលសរសើរគុណ នៃការនៅក្នុងព្រៃផង ជាធម្មតា។ ហេ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង...
ជាអ្នកស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បង្សកូលផង... ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចីវរវិបីផង... ជាអ្នកប្រាថ្នាតិចផង... ជា

អ្នកសន្តោសផង... ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង... ជាអ្នកមិនច្រឡំច្រឡំផង... ជាអ្នកប្រារព្ធសេចក្តី
ព្យាយាមផង ពោលសរសើរគុណ នៃការប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមផង ជនទាំងនោះ មុខជា
ប្រតិបត្តិដោយប្រការដូច្នោះ សេចក្តីប្រតិបត្តិនោះ នឹងបានជាប្រយោជន៍ នឹងមានសេចក្តីសុខ
ដល់ជនទាំងនោះ អស់កាលយូរអង្វែង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាច
ប្រយោជន៍ទាំងពីរនេះ យូរអង្វែងមកហើយ បានជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃផង ពោលសរសើរ
គុណ នៃការនៅក្នុងព្រៃផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង... ជាអ្នកស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បង្សកូល
ផង... ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចីវរឋីផង... ជាអ្នកប្រាថ្នាតិចផង... ជាអ្នកសន្តោសផង... ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់
ផង... ជាអ្នកមិនច្រឡំច្រឡំផង... ជាអ្នកប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមផង ពោលសរសើរគុណ នៃ
ការប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមផង។

[១៥០] ម្ចាស់កស្សប ប្រពៃហើយៗ ម្ចាស់កស្សប ឮថា អ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីអនុគ្រោះ ដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន
ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ពួកទេវតា និងមនុស្ស ម្ចាស់កស្សប ហេតុដូច្នោះ អ្នក
ចូរទ្រទ្រង់សំពត់សម្បកឆ្នៃ ជាសំពត់បង្សកូល ដែលតថាគតឈប់ស្ងៀកដណ្តប់ចុះ ចូរប្រព្រឹត្ត
បិណ្ឌបាតចុះ ចូរនៅក្នុងព្រៃចុះ។ ចប់សូត្រទី៥។

[១៥១] ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ... គ្រានោះឯង ព្រះមហាកស្សប
មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំ
ព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរៗ លុះព្រះមហាកស្សបមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏
សមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កស្សប អ្នកចូរទូន្មានភិក្ខុទាំងឡាយ
ម្ចាស់កស្សប អ្នកចូរធ្វើធម្មិកថា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយចុះ ម្ចាស់កស្សប តថាគត ឬអ្នក ត្រូវទូន្មាន
ពួកភិក្ខុ តថាគត ឬអ្នក ត្រូវធ្វើធម្មិកថា ដល់ពួកភិក្ខុ។

[១៥២] បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ឥឡូវនេះ ពួកភិក្ខុ សុទ្ធតែជាអ្នកប្រដៅក្រ ប្រកបដោយ
ធម៌ ដែលធ្វើឲ្យជាអ្នកប្រដៅក្រ ជាអ្នកមិនអត់សង្កត់ មិនកាន់យកពាក្យប្រដៅ ដោយចំណែក
ស្តាំឡើយ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គ បានឃើញភិក្ខុឈ្មោះកណ្តុរៈ

ជាសទ្ធិវិហារិករបស់អានន្ទ១ ភិក្ខុឈ្មោះអាភិជ្ជិកៈ ជាសទ្ធិវិហារិក របស់អនុរុទ្ធ១ កំពុងតែ
និយាយដដែកគ្នាដោយពុទ្ធវចនៈថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈបាន
ច្រើនជាង អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈពីរោះជាង អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈបានយូរជាង។

[១៥៣] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុមួយរូបមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកចូរមក អ្នកចូរទៅហៅភណ្ឌភិក្ខុ ជាសទ្ធិវិហារិករបស់អានន្ទ១ អាភិជ្ជិកភិក្ខុ ជាសទ្ធិវិហារិក
របស់អនុរុទ្ធ១ តាមពាក្យតថាគតថា ព្រះសាស្តាត្រាស់ហៅលោកមានអាយុទាំងឡាយ។
ភិក្ខុនោះ ទទួលព្រះបន្ទូលព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ហើយក៏ចូល
ទៅរកភិក្ខុទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលនឹងភិក្ខុទាំងនោះ ដូច្នោះថា ព្រះសាស្តា
ទ្រង់ត្រាស់ហៅលោកមានអាយុទាំងឡាយ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ទទួលពាក្យភិក្ខុនោះថា អើលោក
មានអាយុ ហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំ
ព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។

[១៥៤] លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំងឡាយ និយាយដដែកគ្នា ដោយពុទ្ធវចនៈ
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈបានច្រើនជាង អ្នកណានឹងពោល
ពុទ្ធវចនៈពីរោះជាង អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈបានយូរជាង ពិតមែនឬ។ សូមទ្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រោស ពិតមែន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ដឹងធម៌ដែលតថាគត សំដែង
ហើយយ៉ាងនេះឬហ្ន៎ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានជាអ្នកទាំងឡាយ ហ៊ាននិយាយដដែកគ្នា ដោយ
ពុទ្ធវចនៈយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈបានច្រើនជាង
អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈពីរោះជាង អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈបានយូរជាង។ សូមទ្រង់
ព្រះមេត្តាប្រោស មិនបានដឹង ដូច្នោះទេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា បើអ្នកទាំងឡាយ មិន
ដឹងធម៌ដែលតថាគតសំដែងយ៉ាងនេះទេ ចុះអ្នកទាំងឡាយជាមោឃបុរសដឹងដូចម្តេច
ឃើញដូចម្តេច បានជាមកបួសក្នុងធម្មវិន័យដែលតថាគត សំដែងទុកដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ
ហើយនិយាយដដែកគ្នា ដោយពុទ្ធវចនៈថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈ

បានច្រើនជាង អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈពីរោះជាង អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈបានយូរ
ជាង។

[១៥៥] គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបចុះដោយសិរ្សៈ ទៀបបាទាព្រះមានព្រះភាគ
ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទោសខុសគ្របសង្កត់ នូវខ្ញុំ
ព្រះអង្គទាំងឡាយ តាមដោយខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ ជាមនុស្សពាល ជាមនុស្សវង្វេង ជាមនុស្ស
មិនឈ្លាស ព្រោះថា ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ បានបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះមានព្រះភាគ
សំដែងទុកដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ ហើយនិយាយដដែកគ្នា ដោយពុទ្ធវចនៈថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកចូរមក អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈបានច្រើនជាង អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈពីរោះជាង
អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈបានយូរជាង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានបុណ្យអត់ទោស
តាមទោស ដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីនឹងបានសង្រួមតទៅ។

[១៥៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើយ៉ាងហ្នឹងហើយ ទោសខុសក៏គ្របសង្កត់នូវអ្នកទាំងឡាយ
តាមដែលអ្នកទាំងឡាយ ជាមនុស្សពាល ជាមនុស្សវង្វេង ជាមនុស្សមិនឈ្លាស ព្រោះថា អ្នក
ទាំងឡាយ បានបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគត ពោលទុកប្រពៃយ៉ាងនេះ ហើយនិយាយ
ដដែកគ្នា ដោយពុទ្ធវចនៈថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈបានច្រើនជាង
អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈពីរោះជាង អ្នកណានឹងពោលពុទ្ធវចនៈបានយូរជាង ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាលណាបើអ្នកទាំងឡាយ ឃើញទោស តាមទោសហើយ ធ្វើឲ្យសមតាមធម៌
គឺសំដែងអាបត្តិចេញ ទើបតថាគតអត់ទោសនោះ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលណាឃើញទោស តាមទោស (របស់ខ្លួន) ហើយធ្វើឲ្យសមតាមធម៌ គឺសំដែង
អាបត្តិចេញផង ដល់នូវការសង្រួមតទៅផង នេះជាសេចក្តីចម្រើនរបស់បុគ្គលនោះ ក្នុងវិន័យ
របស់ព្រះអរិយបុគ្គលបាន។ ចប់សូត្រទី៦។

[១៥៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តវេឡុវ៉ាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ... គ្រានោះឯង ព្រះ
មហាកស្សបមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ... លុះព្រះមហាកស្សបមានអាយុ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កស្សប អ្នក

ចូរទូន្មានពួកភិក្ខុ ម្ចាស់កសិកម្ម អ្នកចូរធ្វើធម្មិកថា ចំពោះពួកភិក្ខុ ម្ចាស់កសិកម្ម តថាគត ឬអ្នក
គប្បីទូន្មានពួកភិក្ខុ តថាគត ឬអ្នក គប្បីធ្វើធម្មិកថា ចំពោះពួកភិក្ខុ។

[១៥៨] បពិត្រព្រះមានព្រះភាគដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ ពួកភិក្ខុសុទ្ធតែជាអ្នកប្រដៅក្រ ជា
អ្នកប្រកបដោយធម៌ ដែលធ្វើឲ្យទៅជាអ្នកប្រដៅក្រ ជាអ្នកមិនអត់សង្កត់ មិនកាន់យក
ពាក្យប្រដៅដោយចំណែកស្តាំឡើយ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលណាមួយមិនមានសទ្ធា
ក្នុងកុសលធម៌ មិនមានហិរិ ក្នុងកុសលធម៌ មិនមានឱត្តប្បៈ ក្នុងកុសលធម៌ មិនមានវិរិយៈ ក្នុង
កុសលធម៌ មិនមានបញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ វេលាយប់ ឬថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះមកដល់ហើយ ក៏មាន
តែសេចក្តីសាបសូន្យប្រាកដក្នុងកុសលធម៌ ឥតមានសេចក្តីចម្រើនឡើយ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចម្រើន យប់ ឬថ្ងៃរបស់ព្រះចន្ទ ក្នុងកាឡបក្ខតែងមកដល់ (ព្រះចន្ទក្នុងកាឡបក្ខនោះ) ក៏ចេះតែ
សាបសូន្យចាកទ្រង់ទ្រាយ សូន្យចាកមណ្ឌល សូន្យចាកពន្លឺ សូន្យចាកកំពស់ និងទំហំ
យ៉ាងណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលណាមួយ មិនមានសទ្ធា ក្នុងកុសលធម៌ មិនមានហិរិ...
មិនមានឱត្តប្បៈ... មិនមានវិរិយៈ... មិនមានបញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ វេលាយប់ ឬថ្ងៃរបស់បុគ្គល
នោះមកដល់ហើយ ក៏មានតែសេចក្តីសាបសូន្យប្រាកដក្នុងកុសលធម៌ ឥតមានសេចក្តី
ចម្រើនឡើយ យ៉ាងនោះឯង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានសទ្ធា
នេះជាសេចក្តីសាបសូន្យ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានហិរិ
នុ៎ះជាសេចក្តីសាបសូន្យ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានឱត្តប្បៈ
នុ៎ះជាសេចក្តីសាបសូន្យ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលខ្ជិលច្រអូស
នុ៎ះជាសេចក្តីសាបសូន្យ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានបញ្ញា
នុ៎ះជាសេចក្តីសាបសូន្យ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានសេចក្តីក្រោធ
នុ៎ះជាសេចក្តីសាបសូន្យ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានការចង់គំនុំ
នុ៎ះជាសេចក្តីសាបសូន្យ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា មិនមានពួកភិក្ខុជាអ្នកទូន្មាន
នុ៎ះជាសេចក្តីសាបសូន្យ១។

[១៥៧] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលណាមួយមានសទ្ធា ក្នុងកុសលធម៌ មានហិរិ ក្នុង
កុសលធម៌ មានឱត្តប្បៈ ក្នុងកុសលធម៌ មានវិរិយៈ ក្នុងកុសលធម៌ មានបញ្ញាក្នុងកុសលធម៌
យប់ ឬថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះមកដល់ហើយ ក៏មានតែសេចក្តីចម្រើនប្រាកដក្នុងកុសលធម៌ មិន
សាបសូន្យឡើយ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យប់ ឬថ្ងៃរបស់ព្រះចន្ទ ក្នុងជុណ្ហបក្ខ គឺខាងខ្នើត
មកដល់ (ព្រះចន្ទនោះ) តែងចម្រើន ដោយទ្រង់ទ្រាយ ចម្រើនដោយមណ្ឌល ចម្រើនដោយពន្លឺ
ចម្រើនដោយកំពស់ និងទំហំ យ៉ាងណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលណាមួយ មានសទ្ធា ក្នុង
កុសលធម៌ មានហិរិ... មានឱត្តប្បៈ... មានវិរិយៈ... មានបញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ យប់ ឬថ្ងៃនៃបុគ្គល
នោះមកដល់ សេចក្តីចម្រើន ក៏ប្រាកដក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនសាបសូន្យឡើយ
យ៉ាងនោះឯង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានសទ្ធា នុ៎ះជាសេចក្តីមិន
សាបសូន្យ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានហិរិ នុ៎ះជាសេចក្តី
មិនសាបសូន្យ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានឱត្តប្បៈ នុ៎ះជាសេចក្តីមិន
សាបសូន្យ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានវិរិយៈប្រារព្ធហើយ
នុ៎ះជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានបញ្ញា
នុ៎ះជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិន
មានសេចក្តីក្រោធ នុ៎ះជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា
បុរសបុគ្គលមិនមានការចងគំនុំ នុ៎ះជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ត្រង់ពាក្យថា មានពួកភិក្ខុជាអ្នកទូន្មាន នុ៎ះជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ១។

[១៦០] ម្ចាស់កស្សប ត្រូវណាស់ហើយ។ បុគ្គលណាមួយ មិនមានសទ្ធា ក្នុងកុសលធម៌
មិនមានហិរិ... មិនមានឱត្តប្បៈ... មិនមានវិរិយៈ... មិនមានបញ្ញា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
យប់ ឬថ្ងៃនៃបុគ្គលនោះមកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យ ក៏ប្រាកដក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
មិនមានសេចក្តីចម្រើនឡើយ។ ម្ចាស់កស្សប យប់ ឬថ្ងៃនៃព្រះចន្ទ ក្នុងចំណែករនោចមកដល់
(ព្រះចន្ទនោះ) តែងសាបសូន្យចាកទ្រង់ទ្រាយ សាបសូន្យចាកមណ្ឌល សាបសូន្យចាកពន្លឺ
សាបសូន្យចាកកំពស់ និងទំហំ យ៉ាងណា ម្ចាស់កស្សប បុគ្គលណាមួយ មិនមានសទ្ធា ក្នុង

កុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមានហិរិ... មិនមានឱត្តប្បៈ... មិនមានវិរិយៈ... មិនមានបញ្ញា
ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ យប់ ឬថ្ងៃនៃបុគ្គលនោះមកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យ ក៏
ប្រាកដក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមានសេចក្តីចម្រើនឡើយ យ៉ាងនោះឯង។ ម្នាលកស្សប
ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានសទ្ធា នុ៎ះជាសេចក្តីសាបសូន្យ១។ បេ។ មិនមានហិរិ។ បេ។
មិនមានឱត្តប្បៈ។ បេ។ ជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស។ បេ។ មិនមានបញ្ញា។ បេ។ មានសេចក្តីក្រោធា។ បេ។
ម្នាលកស្សប ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលជាអ្នកមានការចង់គំនុំ នុ៎ះជាសេចក្តីសាបសូន្យ១
ម្នាលកស្សប ត្រង់ពាក្យថា មិនមានពួកភិក្ខុជាអ្នកទូន្មាន នុ៎ះជាសេចក្តីសាបសូន្យ១។

[១៦១] ម្នាលកស្សប បុគ្គលណាមួយ មានសទ្ធា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មានហិរិ...
មានឱត្តប្បៈ... មានវិរិយៈ... មានបញ្ញា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ យប់ ឬថ្ងៃនៃបុគ្គល
នោះមកដល់ សេចក្តីចម្រើន ក៏ប្រាកដក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន
សេចក្តីសាបសូន្យឡើយ។ ម្នាលកស្សប យប់ ឬថ្ងៃនៃព្រះចន្ទ ក្នុងចំណែកខ្នើតមកដល់
(ព្រះចន្ទនោះ) តែងចម្រើនដោយទ្រង់ទ្រាយ ចម្រើនដោយមណ្ឌល ចម្រើនដោយពន្លឺ ចម្រើន
ដោយកំពស់ និងទំហំ យ៉ាងណា ម្នាលកស្សប បុគ្គលណាមួយ មានសទ្ធា ក្នុងកុសលធម៌
ទាំងឡាយ មានហិរិ... មានឱត្តប្បៈ... មានវិរិយៈ... មានបញ្ញា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ យប់
ឬថ្ងៃនៃបុគ្គលនោះមកដល់ សេចក្តីចម្រើន ក៏ប្រាកដក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន
សេចក្តីសាបសូន្យឡើយ យ៉ាងនោះឯង។ ម្នាលកស្សប ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានសទ្ធា
នុ៎ះជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ១ មានហិរិ។ បេ។ មានឱត្តប្បៈ។ បេ។ មានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ។
បេ។ មានបញ្ញា។ បេ។ មិនមានសេចក្តីក្រោធា។ បេ។ ម្នាលកស្សប ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គល
ជាអ្នកមិនមានការចង់គំនុំ នុ៎ះជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ១ ម្នាលកស្សប ត្រង់ពាក្យថា មានពួក
ភិក្ខុជាអ្នកទូន្មាន នុ៎ះជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ១។ ចប់សូត្រទី៧។

[១៦២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅវត្តវេឡូវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុង
រាជគ្រឹះ។ គ្រានោះ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ទើបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះ

ព្រះមហាកស្យបមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កស្យប អ្នកចូរទូន្មានពួកភិក្ខុ ម្ចាស់កស្យប អ្នកចូរធ្វើធម្មិកថាចំពោះពួក
ភិក្ខុចុះ ម្ចាស់កស្យប តថាគត ឬអ្នក គប្បីទូន្មានពួកភិក្ខុ តថាគត ឬអ្នក គប្បីធ្វើធម្មិកថា ដល់
ពួកភិក្ខុ។ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ ពួកភិក្ខុជាអ្នកប្រដៅក្រ ប្រកបដោយធម៌
ដែលធ្វើឲ្យជាអ្នកប្រដៅក្រ ជាអ្នកមិនអត់សង្កត់ មិនកាន់យកពាក្យប្រដៅ ដោយចំណែក
ស្តាំឡើយ។

[១៦៣] ម្ចាស់កស្យប ហេតុដូច្នោះហើយ បានជាក្នុងកាលពីមុន មានពួកភិក្ខុជាថេរៈ ជា
អ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃផង ពោលសរសើរគុណ នៃការនៅក្នុងព្រៃផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
បិណ្ឌបាតផង ពោលសរសើរគុណ នៃការប្រព្រឹត្តិបិណ្ឌបាតផង ជាអ្នកស្ងៀកដណ្តប់សំពត់
បង្សុកូលផង ពោលសរសើរគុណ នៃការស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បង្សុកូលផង ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចីវរបី
ផង ពោលសរសើរគុណ នៃការទ្រទ្រង់ចីវរបីផង ជាអ្នកប្រាថ្នាតិចផង ពោលសរសើរគុណ នៃ
សេចក្តីប្រាថ្នាតិចផង ជាអ្នកមានសេចក្តីសន្តោសផង ពោលសរសើរគុណ នៃ
សេចក្តីសន្តោសផង ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង ពោលសរសើរគុណ នៃការស្ងប់ស្ងាត់ផង ជាអ្នកមិន
ច្រឡូកច្រឡំផង ពោលសរសើរគុណ នៃការមិនច្រឡូកច្រឡំផង ជាអ្នកប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម
ផង ពោលសរសើរគុណ នៃការប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមផង។ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុណា ជា
អ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃផង ពោលសរសើរគុណ នៃការនៅក្នុងព្រៃផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិបិណ្ឌបាត
ផង ពោលសរសើរគុណ នៃការប្រព្រឹត្តិបិណ្ឌបាតផង ជាអ្នកស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បង្សុកូលផង
ពោលសរសើរគុណនៃការស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បង្សុកូលផង ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចីវរបីផង ពោល
សរសើរគុណ នៃការទ្រទ្រង់ចីវរបីផង ជាអ្នកប្រាថ្នាតិចផង ពោលសរសើរគុណ នៃសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិចផង ជាអ្នកមានសេចក្តីសន្តោសផង ពោលសរសើរគុណ នៃសេចក្តីសន្តោសផង ជា
អ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង ពោលសរសើរគុណ នៃការស្ងប់ស្ងាត់ផង ជាអ្នកមិនច្រឡូកច្រឡំផង ពោល
សរសើរគុណ នៃការមិនច្រឡូកច្រឡំផង ជាអ្នកប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមផង ពោលសរសើរ
គុណ នៃការប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមផង ពួកភិក្ខុជាថេរៈ តែងនិមន្តភិក្ខុនោះ ដោយអាសនៈថា

ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចូរមក ភិក្ខុនេះឈ្មោះអ្វី ភិក្ខុនេះជាអ្នកចម្រើន ភិក្ខុនេះ ប្រាថ្នានូវសិក្ខា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចូរមក អង្គុយលើអាសនៈនេះចុះ។ ម្នាលកស្សប បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ពួកភិក្ខុថ្មី មានសេចក្តី ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បានឮថា ភិក្ខុណាជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃផង ពោលសរសើរគុណ នៃ ការនៅក្នុងព្រៃផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង... ជាអ្នកស្ងៀមដណ្តប់សំពត់បង្សុកូលផង... ជា អ្នកទ្រទ្រង់ចីវរបីផង... ជាអ្នកប្រាថ្នាតិចផង... ជាអ្នកមានសេចក្តីសន្តោសផង... ជាអ្នក ស្ងប់ស្ងាត់... ជាអ្នកមិនច្រឡកច្រឡំផង... ជាអ្នកប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមផង ពោលសរសើរ គុណ នៃការប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមផង ពួកភិក្ខុជាថេរៈ តែងនិមន្តភិក្ខុនោះ ដោយអាសនៈថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចូរមក ភិក្ខុនេះ ឈ្មោះអ្វី ភិក្ខុនេះជាអ្នកចម្រើន ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកប្រាថ្នាសិក្ខា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចូរមកអង្គុយលើអាសនៈនេះចុះ ដូច្នោះហើយ ភិក្ខុទាំងនោះ រមែងប្រតិបត្តិតាម បែបនោះ សេចក្តីប្រតិបត្តិនោះ របស់ភិក្ខុទាំងនោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាប្រយោជន៍ និង សេចក្តីសុខ អស់រាត្រីយូរអង្វែង។

[១៦២] ម្នាលកស្សប ក៏ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ពួកភិក្ខុជាថេរៈ មិនប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃផង មិន ពោលសរសើរគុណ នៃការនៅក្នុងព្រៃផង មិនជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង មិនពោលសរសើរ គុណ នៃការប្រព្រឹត្តិបិណ្ឌបាតផង មិនជាអ្នកស្ងៀមដណ្តប់សំពត់បង្សុកូលផង មិនពោល សរសើរគុណ នៃការស្ងៀមដណ្តប់សំពត់បង្សុកូលផង មិនជាអ្នកទ្រទ្រង់ចីវរបីផង មិនពោល សរសើរគុណ នៃការទ្រទ្រង់ចីវរបីផង មិនជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិចផង មិនពោលសរសើរ គុណ នៃសេចក្តីប្រាថ្នាតិចផង មិនជាអ្នកមានសេចក្តីសន្តោសផង មិនពោលសរសើរគុណ នៃ សេចក្តីសន្តោសផង មិនជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង មិនពោលសរសើរគុណ នៃសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ផង មិនជាអ្នកច្រឡកច្រឡំផង មិនពោលសរសើរគុណ នៃការមិនច្រឡកច្រឡំផង ជាអ្នកមិន ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមផង មិនពោលសរសើរគុណ នៃការប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមផង។ បណ្តា ភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុណា ជាអ្នកល្បីល្បាញ មានយស តែងបានចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារទាំងឡាយ ទើបពួកភិក្ខុជាថេរៈ និមន្តភិក្ខុនោះ ដោយអាសនៈថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចូរមក ភិក្ខុនេះ ឈ្មោះអ្វី ភិក្ខុនេះជាអ្នកចម្រើនហ្ន៎ ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកស្រឡាញ់

សព្វហ្មតារី ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចូរមកអង្គុយលើអាសនៈនេះចុះ។ ម្នាលកស្សប បណ្តាកិក្ខុទាំងនោះ ពួកភិក្ខុថ្មី មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឮថា ភិក្ខុណាជាអ្នកល្បីល្បាញ មានយស តែងបាន នូវថវិកា បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយកេសជួបវិក្ការទាំងឡាយ ទើបពួកភិក្ខុជាថេរៈ និមន្តភិក្ខុនោះដោយអាសនៈថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចូរមក ភិក្ខុនេះ ឈ្មោះអ្វី ភិក្ខុនេះជាអ្នកចម្រើន ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកស្រឡាញ់សព្វហ្មតារី ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចូរមកអង្គុយលើអាសនៈនេះចុះ ដូច្នោះហើយ ភិក្ខុទាំងនោះ រមែងប្រតិបត្តិតាមបែបនោះ ការប្រតិបត្តិនោះ របស់ភិក្ខុនោះ រមែង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់រាត្រីយូរអង្វែង។ ម្នាលកស្សប រឿង នោះ មានទំនងគួរឲ្យអ្នកផង និយាយបានថា ព្រហ្មចារីបុគ្គល ត្រូវឧបទ្រព របស់ព្រហ្មចារី បុគ្គលបៀតបៀនហើយ ព្រហ្មចារីបុគ្គល ត្រូវសេចក្តីប្រាថ្នាលើសលុប របស់ព្រហ្មចារីបុគ្គល រូបរិតហើយ។ ម្នាលកស្សប ឥឡូវនេះ ពាក្យនោះ មានទំនងគួរឲ្យអ្នកផងនិយាយបានថា ព្រហ្មចារីបុគ្គល ត្រូវឧបទ្រព របស់ព្រហ្មចារីបុគ្គលបៀតបៀនហើយ ព្រហ្មចារីបុគ្គល ត្រូវសេចក្តីប្រាថ្នាលើសលុប របស់ព្រហ្មចារីបុគ្គលរូបរិតហើយ។ ចប់សូត្រទី៨។

[១៦៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈ វិចារៈ មានបីតិរិទ្ធិសុខៈ ដែលកើតអំពី សេចក្តីស្ងាត់នោះ ដរាបនោះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកកស្សបប្រាថ្នាដរាបណា ស្ងប់ស្ងាត់ ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិ តក្កៈ វិចារៈ មានបីតិរិទ្ធិសុខៈ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងាត់នោះ ដរាបនោះដែរ។

[១៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាថ្នាដរាបណា ក៏បានរម្ងាប់នូវវិតក្កៈ និងវិចារៈអស់ ហើយ ក៏ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ជាធម្មជាតិកើតមាន ក្នុងសន្តាននៃខ្លួន ប្រកបដោយ សេចក្តីជ្រះថ្លា គឺសទ្ធា មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈទេ មានតែបីតិ និងសុខៈ ដែលកើតអំពីសមាធិ គឺបឋមជ្ឈានប៉ុណ្ណោះ ដរាបនោះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ចំណែកខាងកស្សបប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏បានរម្ងាប់នូវវិតក្កៈ និងវិចារៈអស់ហើយ។ បេ។ ចូល
ទុតិយជ្ឈាន ដរាបនោះដែរ។

[១៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏នឿយណាយចាកបីតិផង
ប្រកបដោយឧបេក្ខាផង មានសតិ និងសម្បជញ្ញៈផង ទទួលនូវសេចក្តីសុខ ដោយ
នាមកាយផង ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ តែងសរសើរនូវបុគ្គល ដែលប្រកបដោយតតិយជ្ឈាននោះ
ថា ជាអ្នកបានឧបេក្ខា មានសតិ មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ដូច្នោះ ព្រោះតតិយជ្ឈានណា ក៏
ចូលតតិយជ្ឈាននោះ ដរាបនោះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សបប្រាថ្នា ដរាបណា
ក៏នឿយណាយ ចាកបីតិផង ប្រកបដោយឧបេក្ខាផង មានសតិ និងសម្បជញ្ញៈផង ទទួលនូវ
សេចក្តីសុខ ដោយនាមកាយផង ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ តែងសរសើរបុគ្គល ដែលប្រកបដោយ
តតិយជ្ឈាននោះថា ជាអ្នកមានឧបេក្ខា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ដូច្នោះ ព្រោះ
តតិយជ្ឈានណា ក៏ចូលតតិយជ្ឈាននោះ ដរាបនោះដែរ។

[១៦៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏លះបង់នូវសេចក្តីសុខផង
លះបង់នូវសេចក្តីទុក្ខផង មានសោមនស្ស និងទោមនស្សអស់ទៅ ក្នុងកាលមុន ក៏ចូល
ចតុត្ថជ្ឈាន ដែលមិនជាទុក្ខ មិនជាសុខ មានសតិដ៏បរិសុទ្ធ ដោយឧបេក្ខា ដរាបនោះ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សបប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏លះបង់នូវសេចក្តីសុខផង។ បេ។ ចូល
ចតុត្ថជ្ឈាន ដរាបនោះដែរ។

[១៦៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏ប្រព្រឹត្តកន្លង នូវរូបសញ្ញា
ដោយប្រការទាំងពួង ដល់នូវការអស់ទៅ នៃបដិយសញ្ញា លែងធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវនានត្ថសញ្ញា
ហើយចូលអាកាសានញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អាកាសមិនមានទីបំផុត ដូច្នោះ
ដរាបនោះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សបប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏ប្រព្រឹត្តកន្លង នូវរូប
សញ្ញាដោយប្រការទាំងពួង។ បេ។ ហើយចូលអាកាសានញ្ញាយតនជ្ឈាន ដរាបនោះដែរ។

[១៧០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏ប្រព្រឹត្តកន្លងនូវ
អាកាសានញ្ញាយតនៈ ដោយប្រការទាំងពួង ហើយចូលវិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយធ្វើទុក

ក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុត ដូច្នោះ ដរាបនោះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែក
ខាងកស្សបប្រាជ្ញា ដរាបណា ក៏ប្រព្រឹត្តកន្លង នូវអាកាសានញាយតនៈ ដោយប្រការទាំងពួង
ហើយចូលវិញ្ញាណញាយតនៈជ្ជាន ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុត ដូច្នោះ
ដរាបនោះដែរ។

[១៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាជ្ញា ដរាបណា ក៏ប្រព្រឹត្តកន្លងនូវ
វិញ្ញាណញាយតនៈ ដោយប្រការទាំងពួង ហើយចូលអាកិញ្ញញាយតនៈជ្ជាន ដោយធ្វើទុកក្នុង
ចិត្តថា អ្វីបន្តិចបន្តួចមិនមាន ដូច្នោះ ដរាបនោះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែក
ខាងកស្សបប្រាជ្ញា ដរាបណា។ បេ។ ក៏ចូលអាកិញ្ញញាយតនៈជ្ជាន ដរាបនោះដែរ។

[១៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាជ្ញា ដរាបណា ក៏ប្រព្រឹត្តកន្លងនូវ
អាកិញ្ញញាយតនៈ ដោយប្រការទាំងពួង ហើយចូលនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈជ្ជាន
ដរាបនោះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សបប្រាជ្ញា ដរាបណា។ បេ។ ក៏ចូលនេវសញ្ញា
នាសញ្ញាយតនៈជ្ជាន ដរាបនោះដែរ។

[១៧៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាជ្ញា ដរាបណា ក៏ប្រព្រឹត្តកន្លងនូវនេវសញ្ញានា
សញ្ញាយតនៈ ដោយប្រការទាំងពួង ហើយចូលសញ្ញាវេទយិតនិរោធិ (សេចក្តីរលត់នៃសញ្ញា
និងវេទនា) ដរាបនោះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សប។ បេ។ ក៏ចូល
សញ្ញាវេទយិតនិរោធិ ដរាបនោះដែរ។

[១៧៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាជ្ញា ដរាបណា ក៏បាននូវឥទ្ធិវិធានៈជាច្រើនបែប
គឺតថាគត មានកាយតែមួយ ធ្វើឲ្យជាកាយមានចំណែកច្រើនក៏បាន ឬកាយមានចំណែកច្រើន
ធ្វើឲ្យជាកាយមួយក៏បាន នៅក្នុងទីកំបាំង ដើរចេញទៅទីវាលក៏បាន នៅខាងក្នុង ដើរចេញទៅ
ខាងក្រៅ គឺក្រៅជញ្ជាំង ក្រៅកំពែង ក្រៅភ្នំ ក៏បាន មិនជាប់ជំពាក់ដូចជាដើរទៅក្នុងអាកាស
ធ្វើនូវការមុជលើក្នុងផែនដី ដូចជាមុជលើក្នុងទឹក ដើរទៅលើទឹកមិនធ្លាយធ្លុះ ដូចជាដើរទៅ
លើផែនដី ទៅទាំងភ្នែកក្នុងអាកាស ដូចជាសត្វស្លាបហើរទៅក្នុងអាកាស ស្លាបអង្កែល
ព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យ ដែលមានឥទ្ធិឫទ្ធិច្រើនយ៉ាងនេះ មានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនេះ

ដោយដែក៏បាន ធ្វើអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តដោយកាយរហូតដល់ព្រហ្មលោកនាយ ដរាបនោះ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកកស្សប ប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏បាននូវឥទ្ធិវិធានច្រើនបែបៗបេ។
ធ្វើអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តដោយកាយរហូតដល់ព្រហ្មលោកនាយ ដរាបនោះដែរ។

[១៧៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏ស្តាប់សំឡេងឮដោយ
សោតធាតុជាទិព្វៗបេ។ ទោះឆ្ងាយក្តី ជិតក្តី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកកស្សប... ទោះជិតក្តី។

[១៧៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏កំណត់ដឹងនូវចិត្តពួកសត្វដទៃ
ពួកបុគ្គលដទៃ ដោយចិត្តរបស់តថាគត ចិត្តប្រកបដោយរាគៈក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្ត
ប្រកបដោយរាគៈ ចិត្តប្រាសចាករាគៈក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាករាគៈ ចិត្តប្រកបដោយ
ទោសៈក្តី។ បេ។ ចិត្តប្រាសចាកទោសៈក្តី... ចិត្តប្រកបដោយមោហៈក្តី... ចិត្តប្រាសចាកមោហៈ
ក្តី... ចិត្តរញ្ញរាគៈក្តី... ចិត្តអណ្តែតអណ្តូងក្តី... ចិត្តដល់នូវភាវៈជាធំក្តី... ចិត្តមិនដល់នូវភាវៈជាធំ
ក្តី... ចិត្តជាសឧត្តរៈក្តី... ចិត្តជាអនុត្តរៈក្តី... ចិត្តតាំងមាំក្តី... ចិត្តមិនតាំងមាំក្តី... ចិត្តផុតស្រឡះ
ក្តី... ចិត្តមិនទាន់ផុតស្រឡះក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនទាន់ផុតស្រឡះ ដរាបនោះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សបប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏កំណត់ដឹងចិត្តពួកសត្វដទៃ ពួកបុគ្គលដទៃ
ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន ចិត្តប្រកបដោយរាគៈក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយរាគៈ។ បេ។ ចិត្ត
មិនទាន់ផុតស្រឡះក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនទាន់ផុតស្រឡះ ដរាបនោះដែរ។

[១៧៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏រកឃើញនូវបុព្វេនិវាស
ច្រើនប្រការ គឺរកបាន១ជាតិខ្លះ ២ជាតិខ្លះ ៣ជាតិខ្លះ ៤ជាតិខ្លះ ៥ជាតិខ្លះ ១០ជាតិខ្លះ ២០
ជាតិខ្លះ ៣០ជាតិខ្លះ ៤០ជាតិខ្លះ ៥០ជាតិខ្លះ ១រយជាតិខ្លះ ១ពាន់ជាតិខ្លះ ១សែនជាតិខ្លះ
ច្រើនសំរដ្ឋកប្បខ្លះ ច្រើនវិវដ្ឋកប្បខ្លះ ច្រើនសំរដ្ឋវិវដ្ឋកប្បខ្លះថា អាត្មាអញ កើតក្នុងទីឯណោះ
មាននាមយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានវណ្ណៈយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួល
សុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានអាយុកំណត់ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញនោះ ច្យុតអំពីទីនោះហើយ
ទៅកើតក្នុងទីឯណោះទៀត ដែលកើតក្នុងទីឯណោះ អាត្មាអញ មាននាមយ៉ាងនេះ មាន
គោត្រយ៉ាងនេះ មានវណ្ណៈយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ

មានអាយុកំណត់ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ អាត្មាអញ ច្បាតចាកទីនោះ បានមកកើតក្នុងទីនេះ ដូច្នោះ
តថាគត រមែងរព្វកឃើញនូវបុព្វេនិវាសច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការៈ ព្រមទាំងឧទ្ទេស ដោយ
ប្រការដូច្នោះឯង ដរាបនោះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សបប្រាថ្នា ដរាបណា
ក៏រព្វកឃើញនូវបុព្វេនិវាសច្រើនប្រការ គឺរព្វកបាន១ជាតិខ្លះៗបេ។ រព្វកឃើញនូវបុព្វេនិវាស
ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការៈ ព្រមទាំងឧទ្ទេស ដោយប្រការដូច្នោះឯង ដរាបនោះដែរ។

[១៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏មានទិព្វចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងនូវ
ចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញពួកសត្វដែលច្បាត កើត ថោកទាប ឧត្តម មានសម្បុរល្អ មាន
សម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលអន្ទោលទៅតាមកម្មថា
អើហ្ន៎ ពួកសត្វទាំងនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវចីទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោ
ទុច្ចរិត ជាអ្នកតិះដៀលពួកព្រះអរិយៈ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ កាន់អំពើជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ សត្វទាំងនោះ លុះបែក
ធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក អើហ្ន៎ ចំណែក
ពួកសត្វទាំងនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកបដោយវចីសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត
ជាអ្នកមិនតិះដៀលពួកព្រះអរិយៈ ជាសម្មាទិដ្ឋិ កាន់អំពើជាសម្មាទិដ្ឋិ ពួកសត្វទាំងនោះ លុះ
បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងសុគតិស្នត់ទេវលោក តថាគត មានទិព្វ
ចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងនូវចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញនូវពួកសត្វដែលច្បាត កើត ថោកទាប
ឧត្តម មានវណ្ណៈល្អ មានវណ្ណៈអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែល
អន្ទោលទៅតាមកម្មថា ដោយប្រការដូច្នោះឯង ដរាបនោះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាង
កស្សបប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏មានទិព្វចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងនូវចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញ
ពួកសត្វដែលច្បាត។ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ដរាបនោះដែរ។

[១៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច នូវចេតោវិមុត្តិ
បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកកស្សបសោត ក៏ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវ

ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម
ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្នដែរ។ ចប់សូត្រ ទី៧។

[១៨០] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ គង់នៅ
ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ គ្រានោះឯង ព្រះអានន្ទមានអាយុ
ស្ងៀកស្បង់ ប្រដាប់បាត្រ និងចីវរ ក្នុងពេលព្រឹកព្រហាម ហើយចូលទៅរក
ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលពាក្យនេះ នឹង
ព្រះមហាកស្សបមានអាយុថា បពិត្រព្រះកស្សបដ៏ចម្រើន មកយើងនឹងចូលទៅកាន់លំនៅ
របស់ភិក្ខុនីមួយរូប។ ព្រះមហាកស្សបតបថា ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ ចូរអ្នកទៅចុះ អ្នក
មានកិច្ចច្រើន មានការដែលត្រូវធ្វើច្រើន។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ បានពោលពាក្យនេះ នឹង
ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ជាគំរប់២ដងថា បពិត្រព្រះកស្សបដ៏ចម្រើន មក យើងនឹង
ចូលទៅកាន់លំនៅ របស់ភិក្ខុនីមួយរូប។ ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ ចូរអ្នកទៅចុះ អ្នកមានកិច្ចច្រើន
មានការដែលត្រូវធ្វើច្រើន។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ បានពោលពាក្យនេះ នឹង
ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ជាគំរប់៣ដងថា បពិត្រព្រះកស្សបដ៏ចម្រើន មក យើងនឹង
ចូលទៅកាន់លំនៅ របស់ភិក្ខុនីមួយរូប។

[១៨១] គ្រានោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ស្ងៀកស្បង់ ប្រដាប់បាត្រ និងចីវរ ក្នុង
ពេលព្រឹកព្រហាម មានព្រះអានន្ទមានអាយុ ជាបច្ច្រាសមណៈ ក៏ចូលទៅកាន់លំនៅ
ភិក្ខុនីមួយរូប លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈ ដែលគេក្រាលទុក។ វេលានោះឯង
ភិក្ខុនីច្រើនរូប នាំគ្នាចូលទៅរកព្រះមហាកស្សបមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើប
ថ្វាយបង្គំព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះភិក្ខុនីទាំងនោះ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់
ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា។ លុះព្រះមហាកស្សបមានអាយុ បាន
ញ៉ាំងភិក្ខុនីនោះ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ
ក្រោកចាកអាសនៈ ចៀសចេញទៅ។

[១៨២] គ្រានោះឯង បុល្លតិស្សាភិក្ខុនី មិនពេញចិត្ត ក៏បញ្ជូនរូបវាចាមិនពេញចិត្តថា ដូចម្តេចក៏ព្រះមហាកស្សបជាម្ចាស់ សំគាល់នូវធម៌ ដែលខ្លួនគប្បីពោល ក្នុងទីចំពោះមុខ ព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ ជាអ្នកប្រាជ្ញអាចសម្រេចកិច្ចដោយបញ្ញាបាន ឈ្នួញម្តុល គប្បី សំគាល់នូវម្តុលដែលខ្លួនត្រូវលក់ ក្នុងសំណាក់នៃជាងម្តុលដ៏ល្អិតល្អ យ៉ាងណា ព្រះមហាកស្សបជាម្ចាស់ ក៏សំគាល់នូវធម៌ ដែលខ្លួនគប្បីពោល ក្នុងទីចំពោះមុខនៃព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ ជាអ្នកប្រាជ្ញអាចសម្រេចកិច្ចដោយបញ្ញាបាន យ៉ាងនោះដែរ។ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ បានឮវាចារបស់បុល្លតិស្សាភិក្ខុនី ពោលយ៉ាងនេះហើយ។ ទើបព្រះមហាកស្សបមានអាយុ បានពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះអានន្ទមានអាយុថា ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ ខ្ញុំទុកដូចជាឈ្នួញម្តុល លោកទុកដូចជាជាងម្តុល ឬថាខ្ញុំទុកដូចជាជាងម្តុល លោកទុកដូចជាឈ្នួញម្តុលវិញ។ បពិត្រ ព្រះកស្សបដ៏ចម្រើន សូមលោកអត់ទោសចុះ (ដ្បិត) មាតុគ្រាមជាអ្នកល្ងង់។

[១៨៣] ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ លោកចូរឃើញសិន កុំឲ្យសង្ឃត្រិះរិះចំពោះលោក តទៅទៀតឡើយ ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ លោកសំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច លោកក្រែង ព្រះមានព្រះភាគ បានសរសើរក្នុងកណ្តាលជំនុំភិក្ខុសង្ឃ ចំពោះព្រះភក្ត្រថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ តថាគត ប្រាថ្នាដរាបណា ក៏ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់ ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈ វិចារៈ មានបីតិ និងសុខៈ ដ៏កើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់នោះ ដរាបនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកអានន្ទប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចូលកាន់ បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈ វិចារៈ មានបីតិ និងសុខៈ ដ៏កើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់នោះ ដរាបនោះដែរ ដូច្នោះឬ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សេចក្តីនុ៎ះ មិនដូច្នោះទេ។ ម្ចាស់អារុសោ ឯខ្ញុំ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សរសើរក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ចំពោះព្រះភក្ត្រថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់ ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈ វិចារៈ មានបីតិ និងសុខៈ ដ៏កើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់នោះ ដរាបនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សប ប្រាថ្នា

ដរាបណា ក៏ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ។ បេ។ ចូល
កាន់បឋមជ្ឈាន ដរាបនោះដែរ។

(បេយ្យាលនៃអនុបុព្វវិហារសមាបត្តិ៤ និងអភិញ្ញា៥ យ៉ាងនេះ។)

[១៨២] ម្នាលអារុសោអានន្ទ លោកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច លោក ក្រែង
ព្រះមានព្រះភាគ បានសរសើរ ក្នុងកណ្តាលជំនុំភិក្ខុសង្ឃចំពោះព្រះកក្រ្តថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគត បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែល
មិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកអានន្ទ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ និង
បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយ
ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដូច្នោះឬ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សេចក្តីនុ៎ះ មិនដូច្នោះទេ។ ម្នាលអារុសោ
ឯខ្លួនខ្ញុំ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សរសើរក្នុងកណ្តាលជំនុំភិក្ខុសង្ឃ ក្នុងទីចំពោះព្រះកក្រ្តថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែល
មិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សប ក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវ
ចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយ
បញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន។

[១៨៣] ម្នាលអារុសោ អ្នកណាសំគាល់នូវខ្លួនខ្ញុំថា គួររិទ្ធជាមួយអភិញ្ញាទាំង៦បាន
អ្នកនោះដូចជាសំគាល់នូវដំរីមានកំពស់៧ហត្ថ ឬ៧ហត្ថកន្លះ ថាគួររិទ្ធជាមួយ
ស្លឹកឆ្នោតបាន។ ចំណែកបុល្លតិស្សាភិក្ខុនី ក៏ឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ហើយ។ ចប់សូត្រទី១០។

[១៨៤] សម័យមួយ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ នៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន
ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ។ ក៏សម័យនោះឯង ព្រះអានន្ទមានអាយុ ត្រាច់ទៅកាន់ផ្លូវក្នុង
ទក្ខិណាគិរិជនបទ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើនរូប។ សម័យនោះ ពួកសទ្ធិវិហារិកភិក្ខុ៣០រូប
របស់ព្រះអានន្ទមានអាយុ ច្រើនតែក្មេងៗ តែងលះបង់នូវសិក្ខា ត្រឡប់ទៅកាន់ភេទថោកទាប។

[១៨៧] គ្រានោះឯង ព្រះអានន្ទមានអាយុ ត្រាច់ទៅកាន់ផ្លូវក្នុងទក្ខិណាគិរិជនបទ គួរតាម
អធ្យាស្រ័យ ហើយក៏ចូលទៅរកព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ដែលគង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ជាកល
ន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមហាកស្សបមានអាយុ
ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះព្រះអានន្ទមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ មានថេរវាចាដូច្នោះថា ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
បញ្ញត្តិតិកភោជន **[ភោជនដែលគេនិមន្តដោយពាក្យមិនគួរ ហើយភិក្ខុព្យាប ទទួល
និមន្តទៅធាន់ក្នុងទីនោះ ជាមួយគ្នា មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ។ អដ្ឋកថា]** ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ
ព្រោះអាស្រ័យនូវអំណាចប្រយោជន៍ប៉ុន្មានយ៉ាង។

[១៨៨] បពិត្រព្រះកស្សបដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិតិកភោជន ក្នុងត្រកូល
ទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍៣យ៉ាង គឺ ដើម្បីសង្កត់សង្កិន នូវបុគ្គល
ទាំងឡាយ ដែលជាអ្នកទ្រុស្តសីល១ ដើម្បីនៅសប្បាយនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ដែល
មានសីលជាទីស្រឡាញ់១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ត្រកូល កុំឲ្យបុគ្គលដែលប្រាថ្នាលាមក ស្វែង
រកនូវពួកមកបំបែកសង្ឃ១ បពិត្រព្រះកស្សបដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
បញ្ញត្តិតិកភោជន ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ទាំង៣នេះឯង។

[១៨៩] ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ លោកត្រាច់ទៅកាន់ផ្លូវជាមួយពួកភិក្ខុថ្មីទាំងនេះ ជាអ្នកមាន
ទ្វារមិនបានគ្រប់គ្រង ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ មិនដឹងប្រមាណក្នុងភោជន មិនប្រកបរឿយៗ ក្នុង
ការភ្ញាក់រពួក ដូចជាត្រាច់ទៅបៀតបៀនសំទួងគេ ដូចជាត្រាច់ទៅសម្លាប់ត្រកូលគេ ម្ចាស់
អារុសោអានន្ទ បរិស័ទរបស់អ្នកបាក់បែកអស់ហើយ ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ បរិស័ទទាំងនោះ
ច្រើនតែបួសថ្មី រមែងបាក់បែកទៅ ព្រះអានន្ទនេះ នៅក្មេងមិនដឹងប្រមាណឡើយ។ បពិត្រ
ព្រះកស្សបដ៏ចម្រើន អើហ្ន៎ ក្បាលរបស់ខ្ញុំ មានសក់ស្លូវអស់ហើយ តែខ្ញុំនៅមិនរួចចាកកុមារក
វាទ (ពាក្យតិះដៀលថាក្មេង) របស់ព្រះកស្សបមានអាយុ ក្នុងថ្ងៃនេះឯង។ ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ
ព្រោះតែលោកត្រាច់ទៅកាន់ផ្លូវ ជាមួយពួកភិក្ខុថ្មីទាំងនេះ ជាអ្នកមានទ្វារមិនគ្រប់គ្រង ក្នុង
ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ មិនដឹងប្រមាណក្នុងភោជន មិនប្រកបរឿយៗ នូវការភ្ញាក់រពួក ដូចជាត្រាច់

ទៅ បៀតបៀនសំទួងគេ ដូចជាត្រាប់ទៅសម្លាប់ត្រកូលគេដូច្នោះ ម្ចាស់អាវុសោអានន្ទ
បានជាឥឡូវនេះ ពួកបរិស័ទរបស់អ្នកបាក់បែកអស់ ម្ចាស់អាវុសោអានន្ទ បរិស័ទទាំងនោះ
ច្រើនតែបួសថ្មី រមែងបាក់បែកទៅ ព្រះអានន្ទនេះ នៅក្មេងមិនដឹងប្រមាណឡើយ។

[១៩០] បុល្លនន្ទាភិក្ខុនី បានឮដំណឹងថា ព្រះមហាកស្សបជាម្ចាស់ បន្ទោសព្រះអានន្ទ
ជាម្ចាស់ ដែលជាអ្នកប្រាជ្ញអាចសម្រេចកិច្ចដោយបញ្ញាបាន ដោយកុមារកវាទហើយ។ ទើប
បុល្លនន្ទាភិក្ខុនី មិនពេញចិត្ត ក៏បញ្ជេញនូវវាចាមិនពេញចិត្តថា ព្រះមហាកស្សបជាម្ចាស់ ធ្លាប់
ជាអន្យតិរិយទេដឹង បានជាសំគាល់នូវព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ ដែលជាអ្នកប្រាជ្ញអាចសម្រេចកិច្ច
ដោយបញ្ញាបានថា គួរបន្ទោសដោយកុមារកវាទដូច្នោះ។ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ បានឮ
វាចាដែលបុល្លនន្ទាភិក្ខុនីពោលនេះហើយ។

[១៩១] គ្រានោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ បានពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះអានន្ទមាន
អាយុថា ម្ចាស់អាវុសោអានន្ទ ខ្ញុំសូមរំលឹកលោក បុល្លនន្ទាភិក្ខុនី មិនបានពិចារណា ហើយ
ពោលវាចាដោយរហ័ស ម្ចាស់អាវុសោ តាំងពីកាលដែលខ្ញុំកោរសក់ និងពុកមាត់ ស្លៀក
ដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស មិនដែលឧទ្ទិសចំពោះគ្រូដទៃ ក្រៅអំពី
ព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះសោះ។ ម្ចាស់អាវុសោ កាលមុនដែលខ្ញុំនៅជា
គ្រហស្ថ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា យរវាស ជាទីចង្អៀត ជាផ្លូវនៃធូលី គឺកិលេស ឯ
បព្វជ្ជាទើបជាឱកាសទំនេរ ព្រោះបុគ្គលដែលនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ
ឲ្យពេញដោយចំណែកមួយ ឲ្យបរិសុទ្ធ ដោយចំណែកមួយ ដូចជាស័ង្កដែលគេខាត់បានឡើយ
បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញកោរសក់ ពុកមាត់ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះ
ចូលមកកាន់ផ្នួស។ ម្ចាស់អាវុសោ សម័យតមក ខ្លួនខ្ញុំក៏ធ្វើសង្ឃាដិ ដោយសំពត់ចាស់
ហើយកោរសក់ និងពុកមាត់ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួស
ឧទ្ទិសចំពោះព្រះអរហន្ត ក្នុងលោក លុះខ្ញុំបួសយ៉ាងនេះហើយ ក៏ដើរទៅកាន់ផ្លូវដាច់ស្រយាល
បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅ ក្នុងពហុបុគ្គលចេតិយ ជាចន្លោះនគររាជគ្រឹះ និងចន្លោះ
ស្រុកនាឡន្ទា លុះឃើញហើយ ខ្ញុំក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អើហ្ន៎ ប្រសិនបើអាត្មា

អញចូបនឹងបុគ្គលដែលជាគ្រូ ក៏សូមឲ្យចូបតែនឹងព្រះមានព្រះភាគ អើហ្ន៎ ប្រសិនបើអាត្មាអញ
បានចូបនឹងបុគ្គល ដែលមានគតិល្អ ក៏សូមឲ្យចូបតែនឹងព្រះមានព្រះភាគ អើហ្ន៎ ប្រសិនបើ
អាត្មាអញ បានចូបនឹងបុគ្គលដែលត្រាស់ដឹងធម៌ ក៏សូមឲ្យចូបតែនឹងព្រះមានព្រះភាគ។
ម្នាលអារុសោ ខ្លួនខ្ញុំក៏ក្រាបទៀបបាទាព្រះមានព្រះភាគ ក្នុងទីនោះឯង ដោយសិរ្សៈ ក្រាបទូល
ព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគ ជាគ្រូរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំ
ជាសាវ័ករបស់ព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគ ជាគ្រូរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំជាសាវ័ករបស់
ព្រះអង្គ។

[១៩២] ម្នាលអារុសោ កាលបើខ្ញុំក្រាបទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
នឹងខ្ញុំដូច្នោះថា ម្នាលកស្សប បុគ្គលណាមិនដឹង ហើយពោលថា អាត្មាអញដឹង មិនឃើញ
ហើយពោលថា អាត្មាអញឃើញ ចំពោះសាវ័កដែលផ្ទង់ចិត្តទាំងពួង យ៉ាងនេះហើយ
ក្បាលបុគ្គលនោះឯង នឹងបែកពុំខាន។ ម្នាលកស្សប តថាគតដឹង ទើបពោលថាដឹង
តថាគតឃើញ ទើបពោលថាឃើញ។ ម្នាលកស្សប ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកគប្បី
សិក្សាយ៉ាងនេះថា ហិរិ និងឱត្តប្បៈដ៏ក្លៀវក្លា អាត្មាអញបានតំកល់ទុក ក្នុងភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ
ក្នុងភិក្ខុថ្មីទាំងឡាយ ក្នុងភិក្ខុកណ្តាលទាំងឡាយ ម្នាលកស្សប អ្នកគួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង។
ម្នាលកស្សប ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ នឹងស្តាប់
នូវធម៌ដែលប្រកបដោយកុសលណានីមួយ ហើយធ្វើនូវធម៌ទាំងអស់នោះ ឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើ
ទុកក្នុងចិត្ត ផ្ទង់ចិត្តទាំងពួង ផ្សេងត្រចៀកចាំស្តាប់ធម៌ ម្នាលកស្សប អ្នកគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះ
ចុះ។ ម្នាលកស្សប ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា កាយគតាសតិ
របស់អាត្មាអញ ប្រកបដោយសេចក្តីសុខ មិនទាន់សាបសូន្យនៅឡើយ ម្នាលកស្សប អ្នកគប្បី
សិក្សាយ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលអារុសោ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទូន្មានខ្ញុំដោយឱវាទនេះហើយ
ក៏ទ្រង់ក្រោកអំពីអាសនៈ ចៀសចេញទៅ។ ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំនៅប្រកបដោយបំណុល បរិភោគ
នូវដុំបាយ របស់អ្នកនៅក្នុងដែនអស់៧ថ្ងៃគត់ លុះដល់ថ្ងៃទី៨ ក៏បានអរហត្តផល។
ម្នាលអារុសោ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ស្តេចចុះចាកផ្ទះ ចូលទៅរកម្លប់ឈើមួយ។

ម្នាលអារុសោ គ្រានោះឯង ខ្ញុំក៏ក្រាលនូវសង្ឃាដ៏៤ជាន់ ដែលធ្វើដោយសំពត់ចាស់ ហើយ
ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគ គង់លើ
សង្ឃាដ៏នេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ អស់កាលជាយូរអង្វែង។
ម្នាលអារុសោ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏គង់លើអាសនៈដែលខ្ញុំក្រាលថ្វាយហើយ។ ម្នាលអារុសោ
លុះព្រះមានព្រះភាគ គង់រួចហើយ ក៏មានព្រះពុទ្ធដីកានឹងខ្ញុំ យ៉ាងនេះថា ម្នាលកស្សប សង្ឃា
ដ៏ដែលធ្វើដោយសំពត់ចាស់របស់អ្នកនេះ មានសាច់ទន់ល្អណាស់។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សូមព្រះមានព្រះភាគ ទទួលនូវសង្ឃាដ៏ ដែលធ្វើដោយសំពត់ចាស់ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ខ្ញុំ
ព្រះអង្គឲ្យទាន។ ម្នាលកស្សប អ្នកនឹងស្លៀកដណ្តប់សំពត់សម្បកឆ្នៃ ជារបស់បង្សុកូលរបស់
តថាគត ដែលតថាគតលែងប្រើប្រាស់ឬទេ? បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រើប្រាស់
សំពត់សម្បកឆ្នៃ ជារបស់បង្សុកូល របស់ព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់លែងប្រើប្រាស់បាន។

[១៩៣] ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំក៏បានថ្វាយសង្ឃាដ៏ដែលធ្វើដោយសំពត់ចាស់ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគដែរ ខ្លួនខ្ញុំក៏ប្រើប្រាស់នូវសំពត់សម្បកឆ្នៃ ជារបស់បង្សុកូលរបស់
ព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់លែងប្រើប្រាស់វិញ។ ម្នាលអារុសោ បុគ្គលគប្បីពោលដោយ
ប្រពៃនូវពាក្យណាថា បុគ្គលរបស់ព្រះមានព្រះភាគ កើតចេញពីទ្រូង កើតអំពីព្រះឱស្ឋ កើត
អំពីធម៌ ព្រះធម៌បានតាក់តែងមក ជាអ្នកមានធម៌ជាមត៌ក បុគ្គលនោះបានទទួលសំពត់សម្បក
ឆ្នៃជារបស់បង្សុកូល ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់លែងប្រើប្រាស់ បុគ្គលពោលពាក្យនោះថា
បុគ្គលរបស់ព្រះមានព្រះភាគ កើតចេញពីទ្រូង កើតអំពីព្រះឱស្ឋ កើតអំពីធម៌ ព្រះធម៌បាន
តាក់តែងមក មានធម៌ជាមត៌ក បុគ្គលនោះបានទទួលសំពត់សម្បកឆ្នៃ ជារបស់បង្សុកូល ដែល
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់លែងប្រើប្រាស់ ដូច្នោះ គឺពោលចំពោះខ្លួនខ្ញុំ។

[១៩៤] ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំប្រាថ្នាដរាបណា ក៏ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាក
អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងវិចារៈ មានបីតិ និងសុខៈ
កើតអំពីសេចក្តីស្ងាត់នោះ ដរាបនោះ។ ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំប្រាថ្នា ដរាបណា។ បេ។

(បេយ្យាលៈនៃអនុបុព្វវិហារសមាបត្តិ៩ និងអភិញ្ញា៥យ៉ាងនេះ)។

[១៩៥] ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតនាវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែល
មិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន។ ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកណា សំគាល់នូវខ្លួនខ្ញុំថា គួរវិទ្យាប្រាណដោយអភិញ្ញាទាំង៦បាន
អ្នកនោះ ដូចជាសំគាល់នូវដំរីមានកំពស់៧ហត្ថ ឬ៧ហត្ថកន្លះថា គួរវិទ្យាប្រាណដោយស្លឹកត្នោត
បាន។ ឯបុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ឃ្លាតចាកព្រហ្មចរិយៈហើយ។ ចប់សូត្រទី១១។

[១៩៦] សម័យមួយ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ និងព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គង់
នៅក្នុងតសិបតនមិគទាយវ័ន ទៀបក្រុងពារាណសី។ គ្រានោះឯង ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ
ចេញអំពីទីសម្ងំ ក្នុងវេលាថ្ងៃរសៀល ហើយចូលទៅរកព្រះមហាកស្សបមានអាយុ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមហាកស្សបមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យ
ដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួរព្យាករហើយ ក៏គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ។

[១៩៧] លុះព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលពាក្យនេះ នឹង
ព្រះមហាកស្សបមានអាយុថា ម្ចាស់អាវុសោ កស្សប សត្វស្លាប់ហើយកើតវិញឬទេ?
ម្ចាស់អាវុសោ ពាក្យថា សត្វស្លាប់ហើយកើតវិញ នេះ ព្រះមានព្រះភាគ មិនបានព្យាករទេ។
ម្ចាស់អាវុសោ បើដូច្នោះ មានតែសត្វស្លាប់ហើយមិនកើតទៀតឬ? ម្ចាស់អាវុសោ ពាក្យថា សត្វ
ស្លាប់ហើយមិនកើតទៀត នេះ ក៏ព្រះមានព្រះភាគ មិនដែលព្យាករដែរ។ ម្ចាស់អាវុសោ
ចុះសត្វស្លាប់ហើយកើតទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មានឬ? ម្ចាស់អាវុសោ ពាក្យថា សត្វស្លាប់
ហើយកើតទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មាន នេះ ព្រះមានព្រះភាគ មិនដែលព្យាករទេ។
ម្ចាស់អាវុសោ បើដូច្នោះ សត្វស្លាប់ហើយកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនឬ?
ម្ចាស់អាវុសោ ពាក្យថា សត្វស្លាប់ហើយកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន នេះ
ព្រះមានព្រះភាគ មិនដែលព្យាករទេ។ ម្ចាស់អាវុសោ ចុះហេតុដូចម្តេច បានជាព្រះមានព្រះ
ភាគ មិនដែលព្យាករពាក្យនេះ? ម្ចាស់អាវុសោ ព្រោះពាក្យនេះ មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍
មិនជាខាងដើមនៃព្រហ្មចរិយៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ប្រាសចាកតម្រេក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរំលត់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់ មិន

ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីដឹងច្បាស់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹង មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ព្រះនិព្វាន ព្រោះហេតុនោះ បានជាព្រះមានព្រះភាគ មិនដែលព្យាករពាក្យនោះ។

[១៩៨] ម្នាលអារុសោ ចុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករដូចម្តេចវិញ។ ម្នាលអារុសោ
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករថា នេះជាទុក្ខ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករថា នេះជាហេតុ
នាំឲ្យកើតទុក្ខ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករថា នេះជាសេចក្តីរំលត់ទុក្ខ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
ព្យាករថា នេះជាផ្លូវប្រតិបត្តិជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរំលត់ទុក្ខ។ ម្នាលអារុសោ ចុះ
ហេតុដូចម្តេច បានជាព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករពាក្យនេះ។ ម្នាលអារុសោ ព្រោះថា
ពាក្យនេះ ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ជាខាងដើមនៃព្រហ្មចរិយៈ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
សេចក្តីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរំលត់ ដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់ ដើម្បីសេចក្តី
ដឹងច្បាស់ ដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ព្រោះហេតុនោះ បានជាព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ព្យាករពាក្យនោះ។ ចប់សូត្រទី១២។

[១៩៩] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី
ជិតក្រុងសាវត្ថី។ គ្រានោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះ
ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ
យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បានជាក្នុងកាលពីដើម
មានសិក្ខាបទតិច តែមានភិក្ខុបានសម្រេចព្រះអរហត្តច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បានជាឥឡូវនេះ មានសិក្ខាបទច្រើន តែមានភិក្ខុបានសម្រេច
ព្រះអរហត្តតិច។

[២០០] ម្នាលកស្សប ហេតុនេះ តែងមានយ៉ាងនេះឯង កាលបើពួកសត្វសាបសូន្យទៅ ព្រះ
សទ្ធម្មក៏អន្តរធានទៅដែរ បានជាមានសិក្ខាបទច្រើន មានពួកភិក្ខុបានសម្រេចព្រះអរហត្តតិច
ម្នាលកស្សប សទ្ធម្មប្បជ័រូប គឺធម៌ដែលស្រដៀងគ្នានឹងព្រះសទ្ធម្ម មិនបានកើតឡើង ក្នុងលោក
ដរាបណា ការអន្តរធាននៃព្រះសទ្ធម្ម ក៏មិនមាន ដរាបនោះ ម្នាលកស្សប សទ្ធម្មប្បជ័រូប

កើតឡើងក្នុងលោក កាលណា ការអន្តរធាននៃព្រះសទ្ធម្ម ក៏មានកាលនោះ។ ម្នាលកស្សប ជាតរូបប្បដិរូប គឺរបស់ដែលស្រដៀងនឹងមាស មិនទាន់កើតឡើងក្នុងលោក ដរាបណា ការអន្តរធាននៃមាស ក៏មិនមាន ដរាបនោះ ម្នាលកស្សប ជាតរូបប្បដិរូប គឺរបស់ដែលស្រដៀងនឹងមាស កើតឡើងក្នុងលោក កាលណា ការអន្តរធាននៃមាស ក៏មានក្នុងកាលនោះ យ៉ាងណាមិញ។ ម្នាលកស្សប សទ្ធម្មប្បដិរូប មិនកើតឡើងក្នុងលោក ដរាបណា ការអន្តរធាននៃព្រះសទ្ធម្ម ក៏មិនមាន ដរាបនោះ ម្នាលកស្សប សទ្ធម្មប្បដិរូប កើតឡើងក្នុងលោក កាលណា ការអន្តរធាននៃព្រះសទ្ធម្ម ក៏មានក្នុងកាលនោះ យ៉ាងនោះឯង។

[២០១] ម្នាលកស្សប បឋវីធាតុ ធ្វើព្រះសទ្ធម្មឲ្យអន្តរធានទៅក៏ទេ អាបោធាតុ ធ្វើព្រះសទ្ធម្មឲ្យអន្តរធានទៅក៏ទេ តេជោធាតុ ធ្វើព្រះសទ្ធម្មឲ្យអន្តរធានទៅក៏ទេ វាយោធាតុ ធ្វើព្រះសទ្ធម្មឲ្យអន្តរធានទៅក៏ទេ មានតែពួកមោឃបុរស ដែលកើតឡើងក្នុងលោកនេះ ទើបធ្វើព្រះសទ្ធម្មនេះ ឲ្យអន្តរធានទៅបាន ម្នាលកស្សប ដូចទូកលិចចុះដោយការផ្ទុករបស់យ៉ាងណា។ ម្នាលកស្សប ការអន្តរធាននៃព្រះសទ្ធម្ម មិនមែនយ៉ាងនោះទេ។

[២០២] ម្នាលកស្សប ធម៌៥ប្រការនេះថយចុះ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីវិនាស ដើម្បីសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្ម។ ធម៌៥ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ។ ម្នាលកស្សប ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ឧបាសក ឧបាសិកា ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនគោរព មិនកោតក្រែង ចំពោះព្រះសាស្តា១ ជាអ្នកមិនគោរព មិនកោតក្រែង ចំពោះព្រះធម៌១ ជាអ្នកមិនគោរព មិនកោតក្រែង ចំពោះព្រះសង្ឃ១ ជាអ្នកមិនគោរព មិនកោតក្រែង ចំពោះសិក្ខា១ ជាអ្នកមិនគោរព មិនកោតក្រែង ចំពោះសមាធិ១។ ម្នាលកស្សប ធម៌ទាំង៥ប្រការនេះឯង ថយចុះ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីវិនាស ដើម្បីសាបសូន្យ នៃព្រះសទ្ធម្ម។

[២០៣] ម្នាលកស្សប ធម៌ទាំង៥ប្រការនេះ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីតាំងនៅ ដើម្បីមិនវិនាស មិនសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្ម។ ធម៌ទាំង៥ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ។ ម្នាលកស្សប ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ឧបាសក ឧបាសិកា ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកគោរព កោតក្រែង ចំពោះព្រះសាស្តា១ ជាអ្នកគោរព កោតក្រែង ចំពោះព្រះធម៌១ ជាអ្នកគោរព កោតក្រែង ចំពោះព្រះសង្ឃ១

ជាអ្នកគោរព កោតក្រែង ចំពោះសិក្ខា១ ជាអ្នកគោរព កោតក្រែង ចំពោះសមាធិ១។
ម្ចាស់កស្សប ធម៌ទាំង៥ប្រការនេះឯង តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីតាំងនៅ ដើម្បីមិនវិនាស មិន
សាបសូន្យ នៃព្រះសទ្ធម្ម។ ចប់សូត្រទី១៣។

ចប់ កស្សបសំយុត្ត ទី៤។

ឧទ្ទាននៃកស្សបសំយុត្តនោះគឺ

ពោលអំពីបុគ្គលសន្តោស បុគ្គលមិនខ្លាចបាប បុគ្គលមានឧបមាដូចជាព្រះចន្ទ បុគ្គល
ចូលទៅកាន់ត្រកូល បុគ្គលចាស់ ឱវាទបី ឈាន និងអភិញ្ញា លំនៅភិក្ខុនី ចីវរ សត្វ
ស្លាប់ហើយកើតទៀត ឬមិនកើតទៀត សទ្ធម្មប្បជិរូប។

លោកសក្ការសំយុត្ត

សុទ្ធកវត្ត

[២០៤] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី។ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្នុងទីនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមានព្រះភាគថា
ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។

[២០៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និង
សេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់ នាំឲ្យក្តៅផ្សា គ្រោតគ្រោត ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ការ
ត្រាស់ដឹងនូវព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈ ដែលរកគុណជាតដទៃក្រៃលែងជាងគ្មាន ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សាក្នុងសាសនានេះ យ៉ាងនេះថា យើង
ទាំងឡាយ នឹងលះបង់នូវលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរដែលកើតឡើងហើយ ទាំង
លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរដែលកើតឡើងហើយ ក៏កុំឲ្យគ្របសង្កត់ចិត្តយើងបានឡើយ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី១។

[២០៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដោយនិយម... ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់ នាំឲ្យក្តៅផ្សា គ្រោតគ្រោត

ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ការត្រាស់ដឹងនូវព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈ ដែល
រកគុណជាតដទៃក្រៃលែងជាងគ្មាន។

[២០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចព្រានសន្ធូច ទោះនូវសន្ធូច ដែលបិទដោយ
នុយ ទៅក្នុងអន្ទ័ង្កីក៏ដើរដោយ ត្រីណាមួយសំឡឹងឃើញនុយ ក៏លេបសន្ធូចនោះ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រីនោះឯង លុះបានលេបសន្ធូចរបស់ព្រានសន្ធូច
យ៉ាងនេះហើយ ក៏ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ត្រូវតាមអំពើ
ដោយបំណងរបស់ព្រានសន្ធូច។

[២០៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា ព្រានសន្ធូច នុ៎ះ ជាឈ្មោះនៃមារចិត្តបាប។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា សន្ធូច នុ៎ះ ជាឈ្មោះនៃលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុណានីមួយ ត្រេកអរ ត្រូវការនូវលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ដែលកើត
ឡើងហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ តថាគតហៅថា អ្នកលេបសន្ធូចរបស់មារ រមែងដល់
នូវសេចក្តីទុក្ខ ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ត្រូវតាមអំពើដោយបំណងរបស់មារចិត្តបាប។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់ នាំឲ្យក្តៅផ្សា គ្រោតគ្រោត ធ្វើនូវ
សេចក្តីអន្តរាយ ដល់ការត្រាស់ដឹងព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈ ដែលរកគុណជាត
ដទៃក្រៃលែងជាងគ្មាន យ៉ាងនោះឯង។

[២០៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាក្នុងសាសនានេះ
យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ នឹងលះបង់នូវលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ដែលកើតឡើង
ហើយ ទាំងលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ដែលកើតឡើងហើយ ក៏កុំឲ្យគ្របសង្កត់
ចិត្តយើងបានឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី
២។

[២១០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់។ បើ ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់
ការត្រាស់ដឹង។

[២១១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងធ្លាប់មានមកហើយថា មានត្រកូលនៃសត្វអណ្តើកធំ អាស្រ័យនៅជាយូរអង្វែងមកហើយ ក្នុងអន្លង់ទឹកមួយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ អណ្តើកមួយ ចូលទៅរកអណ្តើកមួយទៀត ហើយក៏ពោលទៅនឹងអណ្តើកមួយ (នោះ) ដូច្នោះថា នៃបងអណ្តើក បងឯងកុំទៅកាន់ប្រទេសនុំ៖ឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អណ្តើកនោះ បានទៅកាន់ប្រទេសនោះ ព្រានក៏ចាប់អណ្តើកនោះដោយមូល **ជាឈ្មោះ គ្រឿងប្រហារសត្វមួយយ៉ាង ផ្ទៃវាធ្វើដោយដែកស្រួច បញ្ចូលដងទៅក្នុងមៀន សម្រាប់ កាន់ពួយ មានខ្សែ១វែងចងផ្ទៃ កាលបើចាក់សត្វទៅហើយ ដងនោះរហូតចេញអំពីផ្ទៃទៅ នៅ ជាប់តែខ្សែទៅជាមួយនឹងផ្ទៃ (អដ្ឋកថា)។។** ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះ អណ្តើក នោះចូលទៅរកអណ្តើក (ដែលយាត់) នោះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អណ្តើកនោះ បានឃើញ អណ្តើកនោះមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏ពោលទៅនឹងអណ្តើកនោះ ដូច្នោះថា នៃបងអណ្តើក បងឯងមិនបានទៅកាន់ប្រទេសនោះទេឬ។ អណ្តើកនោះឆ្លើយថា នៃបង អណ្តើក ខ្ញុំបានទៅកាន់ប្រទេសនោះហើយ។ នៃបងអណ្តើក បងឯងមិនត្រូវគេបៀតបៀន មិនត្រូវគេប្រហារទេឬ។ នៃបងអណ្តើក ខ្ញុំមិនត្រូវគេបៀតបៀន មិនត្រូវគេប្រហារទេ គ្រាន់តែ មានខ្សែនេះ ជាប់តាមអំពីក្រោយខ្នងខ្ញុំប៉ុណ្ណោះ។ នៃបងអណ្តើក អើនោះហើយ ហៅថា ត្រូវគេ បៀតបៀន អើនោះហើយ ហៅថា ត្រូវគេប្រហារ នៃបងអណ្តើក មាតាបិតាក្តី ដីដូនដីតាក្តី របស់បងឯង ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដោយខ្សែនុំ៖ឯង នៃបងអណ្តើក ឥឡូវនេះ បងឯងចូរទៅចុះ ឥឡូវនេះ បងឯងមិនមែនដូចយើងទេ។

[២១២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា ព្រាន នុំ៖ ជាឈ្មោះនៃមារចិត្តបាប។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ពាក្យថា មូល នុំ៖ ជាឈ្មោះនៃលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ពាក្យថា ខ្សែ នុំ៖ ជាឈ្មោះនៃនន្ទរាគ (តម្រេកដោយសេចក្តីត្រេកត្រអាល)។ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណានីមួយ ត្រេកអរ ត្រូវការនូវលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ដែលកើត ឡើងហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ តថាគតហៅថា អ្នកដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ដល់នូវ សេចក្តីវិនាស ត្រូវតាមអំពើដោយបំណងរបស់មារចិត្តបាប។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ

និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី៣។

[២១៣] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់។ បើ ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ ការត្រាស់ដឹង។

[២១៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចមេចៀមមានរោមវែង ចូលទៅកាន់ព្រៃស្អាត ដែល មានបន្ទា មេចៀមនោះ ក៏ជាប់នៅក្នុងទីនោះ។ ទាក់នៅក្នុងទីនោះ។ ចំពាក់នៅក្នុងទីនោះ។ ដល់ នូវសេចក្តីទុក្ខ និងសេចក្តីវិនាសក្នុងទីនោះ។ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ ត្រូវលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ គ្របសង្កត់ រូបវិតចិត្ត ក៏ស្លៀកស្បង់ ប្រដាប់បាត្រ និងចីវរ ក្នុងវេលាបុព្វណ្ណសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកភ្នំ និគមភ្នំ ដើម្បីបិណ្ឌបាត ភិក្ខុនោះ រមែងជាប់នៅក្នុងទីនោះ។ រមែងទាក់នៅក្នុងទីនោះ។ រមែងចំពាក់ នៅក្នុងទីនោះ។ រមែងដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ និងសេចក្តីវិនាសក្នុងទីនោះ។ យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី៤។

[២១៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់។ បើ ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ ការត្រាស់ដឹង។

[២១៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចសត្វកំពោង **ឈ្មោះសត្វតូចៗមួយយ៉ាង ស្រដៀង គ្នានឹងកញ្ជ្រៃ មានស្លាបពីរជាន់ ច្រើនត្បូលលញ្ចលាមក។** ទំពាស៊ីនូវលាមក ខាងក្នុងខ្លួន ពេញដោយលាមក បរិបូណ៌ដោយលាមក មានគំនរនៃលាមកធំពីខាងមុខ សត្វកំពោងនោះ ក៏ មើលងាយសត្វកំពោងដទៃ ដោយហេតុនោះថា អាត្មាអញ ទំពាស៊ីលាមក ខាងក្នុងខ្លួន ពេញដោយលាមក បរិបូណ៌ដោយលាមក នេះជាគំនរនៃលាមកដ៏ធំពីខាងមុខអាត្មាអញ យ៉ាងណាមិញ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ ត្រូវលោកសក្ការៈ និង

សេចក្តីសរសើរ គ្របសង្កត់ រូបវិតចិត្ត ក៏ស្ងៀកស្ងៀង ប្រដាប់បាត្រ និងចីវរ ក្នុងវេលាបុព្វណ្ណ
សម័យ ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកក្តី និងមកក្តី ដើម្បីបិណ្ឌបាត ភិក្ខុនោះ ក៏បរិភោគភត្តក្នុងទីនោះ
ដរាបដល់ថ្ងៃត្រង់ មានគេនិមន្តដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែកផង ចង្ហាន់បិណ្ឌបាត ក៏មានពោរពេញ
ភិក្ខុនោះទៅកាន់អាមាមវិញ ពោលអ្នកកណ្តាលពពួកនៃភិក្ខុថា ខ្ញុំបានបរិភោគភត្ត ដរាបដល់
ថ្ងៃត្រង់ មានគេនិមន្តដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែកផង នេះជាចង្ហាន់បិណ្ឌបាត ដ៏ពោរពេញ របស់ខ្ញុំ
ផង ខ្ញុំជាបុគ្គលបាននូវចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគ្រឿងបរិក្ខារ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នក
ជម្ងឺផង ពួកភិក្ខុដទៃទាំងអម្បាលនេះ មានបុណ្យតិច ស័ក្តិភូមិ មិនបាននូវចីវរ បិណ្ឌបាត
សេនាសនៈ និងគ្រឿងបរិក្ខារ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជម្ងឺទេ ភិក្ខុនោះ ត្រូវលាភសក្ការៈ និង
សេចក្តីសរសើរនោះ គ្របសង្កត់ រូបវិតចិត្ត តែងមើលងាយនូវពួកភិក្ខុឯទៀត ដែល
មានសីលជាទីស្រឡាញ់ យ៉ាងនោះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនោះឯង ជាអំពើប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលដ៏វែង ដល់មោឃបុរសនោះ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី៥។

[២១៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់។ បើធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់
ការត្រាស់ដឹង។

[២១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាំរន្ទះធ្លាក់ចំលើបុគ្គលណា។ លាភសក្ការៈ និង
សេចក្តីសរសើរ តែងដល់ដោយលំដាប់ ចំពោះសេក្ខបុគ្គល ដែលមិនទាន់បានសម្រេចព្រះ
អរហត្តផល។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា កាំរន្ទះ រុះ ជាឈ្មោះនៃលាភសក្ការៈ និង
សេចក្តីសរសើរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់
យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី

[២១៩] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាប់រាប់អាក្រក់ៗបេ។ ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ ការត្រាស់ដឹង។

[២២០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលចាក់នូវបុគ្គលណាដោយសរ។ លោកសក្ការៈ និង សេចក្តីសរសើរ រមែងដល់ដោយលំដាប់ ចំពោះសេក្ខបុគ្គល ដែលមិនទាន់បានសម្រេច អរហត្តផល។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា សរ នុ៎ះ ជាឈ្មោះនៃលោកសក្ការៈ និង សេចក្តីសរសើរ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាប់រាប់អាក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី ៧។

[២២១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាប់រាប់អាក្រក់ៗបេ។ ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ ការត្រាស់ដឹង។

[២២២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលសត្វចចកចាស់ នៅក្នុងវេលាបច្ចុសសម័យនៃរាត្រី អ្នកទាំងឡាយ បានឃើញដែរឬទេ? ភិក្ខុទាំងឡាយ ទូលថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ សត្វចចកចាស់នោះ កើតរោគអង្កែរ **រោគនេះច្រើនកើតក្នុងរដូវត្រជាក់ កាលបើ កើតឡើងហើយ រមែងជ្រុះរោមអស់ ហើយមានកមពងខ្លះជាសព្វសពេញសរិះ (អដ្ឋកថា)។** រមែងទៅកាន់ទីគោក ក៏មិនស្រួល ទៅនៅក្រោមម្លប់ឈើ ក៏មិនស្រួល ទៅនៅក្នុងទីវាល ក៏មិនស្រួល ទុកជាដើរទៅក្នុងទីណាៗ ឈរនៅក្នុងទីណាៗ អង្គុយនៅក្នុងទីណាៗ ដេកនៅក្នុង ទីណាៗ ក៏រមែងដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ និងសេចក្តីវិនាសក្នុងទីនោះៗ (យ៉ាងណាមិញ)។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ភិក្ខុពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ ត្រូវលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរគ្របសង្កត់ រូបវិធាន ចិត្ត ទៅកាន់ផ្ទះស្ងាត់ ក៏មិនស្រួល ទៅនៅក្រោមម្លប់ឈើ ក៏មិនស្រួល ទៅនៅក្នុងទីវាល ក៏មិនស្រួល ទុកជាដើរទៅក្នុងទីណាៗ ឈរនៅក្នុងទីណាៗ អង្គុយនៅក្នុងទីណាៗ ដេកនៅក្នុង ទីណាៗ ក៏រមែងដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ និងសេចក្តីវិនាស ក្នុងទីនោះៗ យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុ

ទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាបរិសុទ្ធិក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី៨។

[២២៣] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាបរិសុទ្ធិក្រក់។ បើ ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់
ការត្រាស់ដឹង។

[២២៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេរម្ពវាត (ខ្យល់ព្យុះ) បក់ទៅលើអាកាស សត្វស្វាបណា ហើរ
ទៅលើអាកាសនោះ វេរម្ពវាត ក៏បក់ផាត់សត្វស្វាបនោះ សត្វស្វាបនោះ លុះត្រូវវេរម្ពវាត
ផាត់ឡើងហើយ ជើងក៏រសាត់ទៅដោយឡែក ស្វាបក៏រសាត់ទៅដោយឡែក ក្បាលក៏រសាត់ទៅ
ដោយឡែក ដងខ្លួនក៏រសាត់ទៅដោយឡែក (យ៉ាងណាមិញ)។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុខ្លះ ក្នុង
សាសនានេះ ត្រូវលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរគ្របសង្កត់ រូបវិតចិត្ត ក៏ស្លៀកស្បង់
ប្រដាប់បាត្រ និងចីវរ ក្នុងវេលាបុព្វណ្ណសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកក្តី និងមកក្តី
ដើម្បីបិណ្ឌបាត ដោយមិនបានរក្សាកាយ មិនបានរក្សាវាចា មិនបានរក្សាចិត្ត មិនបាន
ប្រុងប្រៀបស្មារតី មិនបានសង្រួមតន្ត្រីយ ភិក្ខុនោះ ក៏ឃើញមាតុត្រាមកក្នុងទីនោះ ស្លៀកសំពត់
មិនស្រួលក្តី ដណ្តប់សំពត់មិនស្រួលក្តី ភិក្ខុនោះ លុះបានឃើញមាតុត្រាម ដែលស្លៀកសំពត់
មិនស្រួលក្តី ដណ្តប់សំពត់មិនស្រួលក្តី រាគៈ ក៏កំចាត់ចិត្ត ភិក្ខុនោះ លុះត្រូវរាគៈគ្របសង្កត់
ចិត្តហើយ ក៏ពោលលាសិក្ខា ត្រឡប់ទៅកាន់ហ៊ិនភេទវិញ ពួកភិក្ខុឯទៀត ក៏យកចីវរ ពួកភិក្ខុ
ឯទៀត យកបាត្រ ពួកភិក្ខុឯទៀតយកនិសីទនៈ ពួកភិក្ខុឯទៀតយកបំពង់ម្ពុល របស់ភិក្ខុនោះ
ដូចគ្នានឹងសត្វស្វាប ដែលត្រូវវេរម្ពវាតបក់ផាត់ ក៏យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាបរិសុទ្ធិក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី៩។

[២២៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាបរិសុទ្ធិក្រក់។ បើ ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់
ការត្រាស់ដឹង។

[២២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ តថាគត ឃើញបុគ្គលពួកខ្លះ ត្រូវត្រៀម
សក្ការៈគ្របសង្កត់ រូបវិតចិត្ត លុះបែកធ្លាយរាងកាយ ខាងមុខអំពីមរណៈ តែងទៅកើតក្នុង
កំណើតតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ នរក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងលោកនេះ
តថាគត ឃើញបុគ្គលពួកខ្លះ ត្រូវអសក្ការៈ **[មិនមានត្រៀមសក្ការបូជា។]** គ្របសង្កត់ រូបវិតចិត្ត
លុះបែកធ្លាយរាងកាយ ខាងមុខអំពីមរណៈ តែងទៅកើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ
នរក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ តថាគត ឃើញបុគ្គលពួកខ្លះ ត្រូវត្រៀមសក្ការៈផង
អសក្ការៈផង ទាំងពីរនោះ គ្របសង្កត់ រូបវិតចិត្ត លុះបែកធ្លាយរាងកាយ ខាងមុខអំពីមរណៈ
តែងទៅកើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ នរក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ
និងសេចក្តីសរសើរ ជាបរិសុទ្ធក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។

[២២៧] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់សម្តែងសូត្រនេះ លុះព្រះសុគត ជាសាស្តា
បានសម្តែងសូត្រនេះចប់ហើយ ក៏ទ្រង់ពោលនូវគាថាព័ន្ធ ដូច្នោះ តទៅទៀតថា

សមាធិ របស់បុគ្គលណា ដែលមានប្រក្រតីនៅដោយផលសមាធិ ប្រមាណមិនបាន រមែង
មិនញាប់ញ័រដោយសក្ការៈផង ដោយអសក្ការៈផង ដោយសក្ការៈ និងអសក្ការៈទាំងពីរផង
អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ រមែងពោលនូវបុគ្គលនោះ ដែលជាអ្នកពិនិត្យ មានព្យាយាមជាប់តត្តា ជា
អ្នកឃើញច្បាស់ ដោយទិដ្ឋិដ៏សុខុម ត្រេកអរចំពោះព្រះនិព្វាន ជាទីក្ស័យនៃឧបាទាន ថាជា
សប្បុរស។ ចប់សូត្រទី១០។

ចប់ សុទ្ធកវគ្គ ទី១០។

ឧទាននៃសុទ្ធកវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរសុទ្ធទ ១ និយាយអំពីលោកសក្ការៈ និងសេចក្តី
សរសើរប្រៀបដោយផ្ទៃសន្ទូច១ ប្រៀបដោយមូលចាក់សត្វអណ្តើក១ ប្រៀបដោយ
មេចៀមមានរោមវែង (ប្រៀបដោយសត្វកំពោងបានដុំលាមក១) ប្រៀបដោយកាំរន្ទះ១ ប្រៀប

ដោយសរ្ខ ប្រៀបដោយសត្វចចកចាស់១ ប្រៀបដោយវេរម្ពវាត១ និយាយអំពីបុគ្គល
មានចិត្តត្រូវសក្ការៈជាដើម គ្របសង្កត់១។

បាតិវត្ត

[២២៨] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាបរិសុទ្ធគ្រប់គ្រាន់ហើយ ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់
ការត្រាស់ដឹង។

[២២៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ តថាគតកំណត់ដឹងច្បាស់ នូវចិត្តបុគ្គល
ពួកខ្លះ ដោយចិត្តរបស់តថាគត យ៉ាងនេះថា អ្នកនេះមិនពោលសម្បជានមុសា (និយាយ
កុហកទាំងដឹងខ្លួន) ព្រោះហេតុនៃភាជន៍មាស ដ៏ពេញដោយលំអិតនៃប្រាក់ទេ លុះសម័យ
ខាងក្រោយមក តថាគត ឃើញបុគ្គលនោះ ត្រូវលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរគ្របសង្កត់
រូបវិតចិត្ត ក៏ពោលនូវសម្បជានមុសា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ
ជាបរិសុទ្ធគ្រប់គ្រាន់ហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះ
ចុះ។ ចប់សូត្រទី១។

[២៣០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាបរិសុទ្ធគ្រប់គ្រាន់ហើយ ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់
ការត្រាស់ដឹង។

[២៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ តថាគតកំណត់ដឹងច្បាស់ នូវចិត្តបុគ្គល
ពួកខ្លះ ដោយចិត្តរបស់តថាគត យ៉ាងនេះថា អ្នកនេះ មិនពោលសម្បជានមុសា ព្រោះហេតុ
នៃភាជន៍ប្រាក់ ដ៏ពេញដោយលំអិតនៃមាសទេ លុះសម័យខាងក្រោយមក តថាគត ឃើញ
បុគ្គលនោះ ត្រូវលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរគ្របសង្កត់ រូបវិតចិត្ត ក៏ពោលនូវ
សម្បជានមុសា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាបរិសុទ្ធគ្រប់គ្រាន់
ហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី២។

[២៣២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ តថាគតកំណត់ដឹងច្បាស់ នូវចិត្តបុគ្គលពួកខ្លះ ដោយចិត្តរបស់
តថាគត យ៉ាងនេះថា អ្នកនេះ មិនពោលសម្បជានមុសា ព្រោះហេតុនៃដុំមាស១... ព្រោះ
ហេតុនៃដុំមាស១០០... ព្រោះហេតុនៃដុំមាសសិដ្ឋិ១... ព្រោះហេតុនៃដុំមាសសិដ្ឋិ១០០... ព្រោះ
ហេតុនៃផែនដី ដ៏ពេញដោយមាស... ព្រោះហេតុតែអាមិសៈបន្តិចបន្តួច... ព្រោះហេតុតែជីវិត...
ព្រោះហេតុនៃស្រីមានលំអក្នុងជនបទ លុះសម័យខាងក្រោយមក តថាគត ឃើញបុគ្គលនោះ
ត្រូវលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរគ្របសង្កត់ រូបវិតចិត្ត ក៏ពោលនូវសម្បជានមុសា។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី១០។

ចប់ បាតិវគ្គ ទី២។

ឧទាននៃបាតិវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីភាជនៈពីរលើក និយាយអំពីមាសពីរលើក និយាយអំពីមាសសិដ្ឋិពីរលើក
និយាយអំពីផែនដី១ និយាយអំពីអាមិសបន្តិចបន្តួច១ និយាយអំពីជីវិត១ និយាយអំពីស្រីមាន
លំអក្នុងជនបទ១ ជា១០។

មាតុគ្រាមវគ្គ

[២៣៣] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង
ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជា
របស់អាក្រក់។ បេ។ ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ការត្រាស់ដឹង។

[២៣៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ រមែងគ្របសង្កត់ចិត្ត នៃ
បុគ្គលណាបាន ឯមាតុគ្រាមម្នាក់ មិនអាចគ្របសង្កត់ចិត្ត នៃបុគ្គលនោះ សូម្បីតែម្នាក់បានទេ។
បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ បេ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី១។

[២៣៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាប់រាប់អាក្រក់ៗបេ។ ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ ការត្រាស់ដឹង។

[២៣៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ គ្របសង្កត់ចិត្ត នៃ បុគ្គលណាបាន ឯស្រីមានលំអក្នុងជនបទម្នាក់ មិនអាចគ្របសង្កត់ចិត្ត នៃបុគ្គលនោះ សូម្បីតែម្នាក់បានទេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាប់រាប់ អាក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ។ ចប់ សូត្រទី២។

[២៣៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាប់រាប់អាក្រក់ៗបេ។ ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ ការត្រាស់ដឹង។

[២៣៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើឧបាសិកា មានសទ្ធា កាលនិយាយអង្វរ ដោយប្រពៃ ក៏និយាយអង្វរ ចំពោះកូនប្រុសតូចម្នាក់ ដែលជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត យ៉ាងនេះថា នៃកូន ចូរមានគុណសម្បត្តិ ប្រាកដដូចចិត្តគហបតី និងហត្ថកឧបាសក អ្នក ស្រុកអាឡវីចុះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកឧបាសក ជាសាវ័ករបស់តថាគត មាន តែចិត្តគហបតី១ ហត្ថកឧបាសកអ្នកស្រុកអាឡវី១ នុ៎ះជាជញ្ជីង នុ៎ះជាខ្នាត។ (ឧបាសិកា គប្បី និយាយអង្វរថា) នៃកូន បើឯងចេញចាកផ្ទះ ហើយចូលទៅកាន់ផ្លូវ នៃកូន ចូរមាន គុណសម្បត្តិប្រាកដ ដូចជាព្រះសារីបុត្ត និងព្រះមោគ្គល្លានចុះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា ពួកភិក្ខុជាសាវ័ករបស់តថាគត មានតែសារីបុត្ត និងមោគ្គល្លាននុ៎ះ ជាជញ្ជីង នុ៎ះជាខ្នាត។ (ឧបាសិកា គប្បីនិយាយអង្វរថា) នៃកូន លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ កុំបីដិតដល់កូនឯង ដែលនៅជាសេក្ខបុគ្គល មិនទាន់បានសម្រេចព្រះអរហត្តផលនៅឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ មកដិតដល់ភិក្ខុនោះ ដែលនៅជាសេក្ខបុគ្គល មិនទាន់ បានសម្រេចព្រះអរហត្តផល លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរនោះ នាំឲ្យកើតសេចក្តីអន្តរាយ

ដល់ភិក្ខុនោះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់ យ៉ាង
នេះឯង។ បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី៣។

[២៣៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ
និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់។ បេ។ ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ការត្រាស់ដឹង។

[២៤០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកា មានសទ្ធា កាលបើនិយាយអង្វរដោយប្រពៃ ក៏
និយាយអង្វរ ចំពោះកូនស្រីម្នាក់ ដែលជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត យ៉ាងនេះថា នៃនាង ចូរ
នាងមានគុណសម្បត្តិ ប្រាកដដូចជាឧបាសិកាឈ្មោះ ឧដ្ឋត្តរា និងឧបាសិកា ឈ្មោះ វេឡុកណ្ណ
កិយានន្ទមាតា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកឧបាសិកា ជាសាវិការបស់តថាគត មាន
តែនាងឧដ្ឋត្តរាឧបាសិកា១ នាងវេឡុកណ្ណកិយានន្ទមាតា១ នុ៎ះជាជញ្ជីង នុ៎ះជាខ្នាត។
(ប្រសិនបើឧបាសិកា និយាយអង្វរថា) នៃនាង បើឯងចេញចាកផ្ទះ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស
នៃនាង ចូរនាងមានគុណសម្បត្តិ ប្រាកដដូចជានាងខេមាភិក្ខុនី និងនាងឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនីចុះ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកភិក្ខុនី ជាសាវិការបស់តថាគត មានតែនាងខេមាភិក្ខុនី១ ឧប្ប
លវណ្ណាភិក្ខុនី១ នុ៎ះ ជាជញ្ជីង នុ៎ះ ជាខ្នាត។ (ប្រសិនបើឧបាសិកា និយាយអង្វរថា) នៃនាង
លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ កុំបីមកដិតដល់នាងឯង ដែលនៅជាសេក្ខបុគ្គល មិនទាន់
បានសម្រេចព្រះអរហត្តផលនៅឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើលោកសក្ការៈ និងសេចក្តី
សរសើរ មកដិតដល់ភិក្ខុនីនោះ ដែលនៅជាសេក្ខបុគ្គល មិនទាន់បានសម្រេចព្រះអរហត្តផល
នៅឡើយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរនោះ នាំឲ្យកើតសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ភិក្ខុនីនោះ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ បេ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី៤។

[២៤១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈ
ឬព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្សផង នូវទោសផង នៃលោកសក្ការៈ
និងសេចក្តីសរសើរ នូវឧបាយជាគ្រឿងរលាស់ចោល នូវលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរផង

(គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ) ដឹងច្បាស់ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង។
ចប់សូត្រទី៥។

[២២២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈ
ឬព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវហេតុជាទីកើតឡើងផង នូវសេចក្តីវិនាសផង
នូវអានិសង្សផង នូវទោសផង នៃលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ នូវឧបាយជាគ្រឿង
រលាស់ចោល នូវលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរផង (គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ)។

[២២៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវ
ហេតុជាទីកើតឡើងផង នូវសេចក្តីវិនាសផង នូវអានិសង្សផង នូវទោសផង នៃលោកសក្ការៈ
និងសេចក្តីសរសើរ នូវឧបាយជាគ្រឿងរលាស់ចោល នូវលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរផង
(គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ)។ ចប់សូត្រទី៦។

[២២៤] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈ
ឬព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ មិនដឹងច្បាស់ នូវលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ មិនដឹងច្បាស់ នូវ
ហេតុជាទីកើតឡើង នៃលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ មិនដឹងច្បាស់នូវការរលត់
នៃលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ មិនដឹងច្បាស់នូវបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់
ហេតុជាទីរលត់ នៃលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ (គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ) ដឹងច្បាស់ ធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ សម្រេចដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង។ ចប់សូត្រទី៧។

[២២៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ
និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ
តែងកាត់នូវស្បែកក្រៅ លុះកាត់ស្បែកក្រៅហើយ តែងកាត់ស្បែកក្នុង លុះកាត់ស្បែកក្នុងហើយ
តែងកាត់សាច់ លុះកាត់សាច់ហើយ តែងកាត់សរសៃ លុះកាត់សរសៃហើយ តែងកាត់ឆ្អឹង លុះ
កាត់ឆ្អឹងហើយ តែងចាក់ចុច ដល់ខ្លួនក្នុងឆ្អឹង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តី
សរសើរ ជារបស់អាក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សា
យ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី៨។

[២២៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាបស់អាក្រក់។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ តែងកាត់ស្បែកក្រៅ លុះកាត់ស្បែកក្រៅហើយ តែងកាត់ស្បែកក្នុង លុះកាត់ស្បែកក្នុងហើយ តែងកាត់នូវសាច់ លុះកាត់សាច់ហើយ តែង កាត់នូវសរសៃ លុះកាត់សរសៃហើយ តែងកាត់ឆ្អឹង លុះកាត់ឆ្អឹងហើយ តែងចាក់ចុច ដល់ខ្នុរ ក្នុងឆ្អឹង។

[២២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចបុរសមានកម្លាំង រុំស្នងហើយពួតដោយខ្សែរោម កន្ទុយសត្វដ៏មាំ ខ្សែនោះ គប្បីកាត់ស្បែកក្រៅ លុះកាត់ស្បែកក្រៅហើយ គប្បីកាត់នូវស្បែកក្នុង លុះកាត់ស្បែកក្នុងហើយ គប្បីកាត់សាច់ លុះកាត់សាច់ហើយ គប្បីកាត់សរសៃ លុះកាត់ សរសៃហើយ គប្បីកាត់ឆ្អឹង លុះកាត់ឆ្អឹងហើយ គប្បីចាក់ចុច ដល់ខ្នុរក្នុងឆ្អឹង យ៉ាងណាមិញ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ តែងកាត់ស្បែកក្រៅ លុះកាត់ស្បែក ក្រៅហើយ តែងកាត់ស្បែកក្នុង លុះកាត់ស្បែកក្នុងហើយ តែងកាត់សាច់ លុះកាត់សាច់ហើយ តែងកាត់សរសៃ លុះកាត់សរសៃហើយ តែងកាត់ឆ្អឹង លុះកាត់ឆ្អឹងហើយ តែងចាក់ចុច ដល់ខ្នុរ ក្នុងឆ្អឹង ក៏យ៉ាងនោះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាបស់ អាក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់ សូត្រទី៧។

[២២៨] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីភិក្ខុណា ជាអរហន្តខីណាស្រព តថាគត ពោលថា លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីអន្តរាយដល់ភិក្ខុ នោះដែរ។ កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះលោកសក្ការៈ និង សេចក្តីសរសើរ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ភិក្ខុជាព្រះខីណាស្រព តើដូចម្តេច។

[២២៩] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ទ ចេតោវិមុត្តិណា មិនបានកម្រើក តថាគត មិន
 ពោលថា លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីអន្តរាយ ដល់
 ចេតោវិមុត្តិនោះទេ។ ម្ចាស់អានន្ទ ប៉ុន្តែ ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ជាអ្នកដុតកម្តៅកិលេស មាន
 ចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន បានសម្រេចធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន (សុខក្នុង
 ផលសមាបត្តិ) ណា តថាគត ពោលថា លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើររបស់ភិក្ខុនោះ
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ធម៌ ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នទាំងនោះ។ ម្ចាស់
 អានន្ទ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់ នាំឲ្យក្តៅផ្សា គ្រោតគ្រោត ធ្វើ
 នូវសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ការត្រាស់ដឹង នូវព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈ រកគុណជាត
 ដទៃក្រៃលែងជាងគ្មាន ក៏យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់អានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ
 អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ នឹងលះបង់នូវលាភសក្ការៈ និងសេចក្តី
 សរសើរ ដែលកើតឡើងហើយ ទាំងលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ដែលកើតឡើងហើយ ក៏
 កុំឲ្យគ្របសង្កត់ចិត្តយើងបានឡើយ។ ម្ចាស់អានន្ទ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។
 ចប់សូត្រទី១០។

ចប់ មាតុគ្គាមវគ្គ ទី៣។

ឧទ្ទាននៃមាតុគ្គាមវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីមាតុគ្រាម១ និយាយអំពីស្រី មានលំអក្នុងជនបទ១ និយាយអំពីកូនប្រុស១
 និយាយអំពីកូនស្រីម្នាក់១ និយាយអំពីសមណព្រាហ្មណ៍ មាន៣លើក និយាយអំពី
 ស្បែកក្រៅ១ និយាយអំពីខ្សែ១ និយាយអំពីភិក្ខុ១។

កេទវគ្គ

[២៥០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ...
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់។ បេ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្ត ត្រូវលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ គ្របសង្កត់ រូបវិតចិត្ត ទើប

បំបែកសង្ឃ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាបរិសុទ្ធិក្រក់
យ៉ាងនេះឯង។ បើ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី១។

[២៥១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ...
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាបរិសុទ្ធិក្រក់។ បើ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្ត ត្រូវលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ គ្របសង្កត់ រូបវិតចិត្ត ទើប
កុសលមូល ដល់នូវកិរិយារបើកឡើង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ
ជាបរិសុទ្ធិក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ បើ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី២។

[២៥២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមាន
ព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាបរិសុទ្ធិ
ក្រក់។ បើ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្ត ត្រូវលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ គ្របសង្កត់
រូបវិតចិត្ត ទើបកុសលធម៌ ដល់នូវកិរិយារបើកឡើង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ
និងសេចក្តីសរសើរ ជាបរិសុទ្ធិក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ បើ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះ
ចុះ។ ចប់សូត្រទី៣។

[២៥៣] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមាន
ព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាបរិសុទ្ធិ
ក្រក់។ បើ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្ត ត្រូវលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ គ្របសង្កត់
រូបវិតចិត្ត ទើបសុក្កធម៌ (ធម៌ស) ដល់នូវកិរិយារបើកឡើង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ
និងសេចក្តីសរសើរ ជាបរិសុទ្ធិក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ បើ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះ
ចុះ។ ចប់សូត្រទី៤។

[២៥៤] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅនាគ្និគិជ្ឈកូដ ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ។ កាល
ដែលទេវទត្តចៀសចេញទៅ មិនយូរប៉ុន្មាន ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ប្រារព្ធចំពោះទេវទត្ត ហើយ
ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទីនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ

កើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស។

[២៥៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចដើមចេក បញ្ចេញផ្លែមកដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន បញ្ចេញផ្លែមកដើម្បីសេចក្តីវិនាស យ៉ាងណាមិញ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ក៏យ៉ាងនោះឯង។

[២៥៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចដើមឫស្សី បញ្ចេញផ្លែមកដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន បញ្ចេញផ្លែមកដើម្បីសេចក្តីវិនាស យ៉ាងណាមិញ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ក៏យ៉ាងនោះឯង។

[២៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចដើមបបូះ បញ្ចេញផ្លែមកដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន បញ្ចេញផ្លែមកដើម្បីសេចក្តីវិនាស យ៉ាងណាមិញ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ក៏យ៉ាងនោះឯង។

[២៥៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចមេសេះអស្សុតរ មានគក់ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន មានគក់ ដើម្បីសេចក្តីវិនាស យ៉ាងណាមិញ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ក៏យ៉ាងនោះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជា របស់អាក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ បើ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ។

[២៥៩] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ព្រះសូត្រនេះចប់ហើយ លុះព្រះសុគត ជាសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់ព្រះសូត្រនេះរួចហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់នូវគាថាព័ន្ធន៍ ជាលំដាប់តទៅទៀតថា

ផ្ទៃចេក តែងសម្លាប់ដើមចេក ផ្ទៃឫស្សី តែងសម្លាប់ដើមឫស្សី ផ្ទៃបបូរៈ តែងសម្លាប់ដើម
បបូរៈ ឯសក្ការៈតែងសម្លាប់បុរសអាក្រក់ ដូចជាគភ៌សម្លាប់មេសេះអស្សុត។ ចប់សូត្រទី៥។

[២៦០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុង
រាជគ្រឹះ។ សម័យនោះឯង អជាតសត្តកុមារ តែងទៅកាន់ទីបម្រើនៃទេវទត្ត ទាំងល្ងាច ទាំងព្រឹក
ដោយព្រះរាជរថចំនួន៥០០ផង ទ្រង់ឲ្យនាំចង្ហាន់ចំនួន៥០០ថាស ទៅប្រគេនផង។
លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុច្រើនរូប នាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏
ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អជាតសត្តកុមារ តែង
ទៅកាន់ទីបម្រើនៃទេវទត្ត ទាំងល្ងាច ទាំងព្រឹក ដោយព្រះរាជរថចំនួន៥០០ផង ទ្រង់ឲ្យ
នាំចង្ហាន់ចំនួន៥០០ថាស ទៅប្រគេនផង។

[២៦១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំស្រឡាញ់លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ
របស់ទេវទត្តឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អជាតសត្តកុមារ នឹងទៅកាន់ទីបម្រើនៃទេវទត្ត
ទាំងល្ងាច ទាំងព្រឹក ដោយព្រះរាជរថចំនួន៥០០ផង ទ្រង់ឲ្យនាំចង្ហាន់ចំនួន៥០០ថាស ទៅ
ប្រគេនផង អស់កំណត់កាលត្រឹមណា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្ត ត្រូវនឹកសង្ឃឹមតែសេចក្តី
សាបសូន្យមួយយ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ឯសេចក្តីចម្រើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនត្រូវនឹកសង្ឃឹម
ឡើយ អស់កាលមានកំណត់ត្រឹមនោះ។

[២៦២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជនទាំងឡាយ ច្របាច់ប្រមាត់ជាក់ច្រមុះនៃឆ្កែកាច ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះហើយ ឆ្កែនោះរឹងរិតតែកាច ដោយក្រែកលែងឡើង
យ៉ាងណាមិញ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អជាតសត្តកុមារ នឹងទៅកាន់ទីបម្រើនៃទេវទត្ត ទាំង
ល្ងាច ទាំងព្រឹក ដោយព្រះរាជរថចំនួន៥០០ផង ទ្រង់ឲ្យនាំចង្ហាន់ចំនួន៥០០ថាស ទៅប្រគេន
ផង អស់កាលមានកំណត់ត្រឹមណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្ត ត្រូវនឹកសង្ឃឹមតែសេចក្តី
សាបសូន្យមួយយ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ឯសេចក្តីចម្រើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនត្រូវនឹកសង្ឃឹម
ឡើយ អស់កាលមានកំណត់ត្រឹមនោះ ក៏យ៉ាងនោះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ

និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់ យ៉ាងនេះឯង។ បើ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះ ចុះ។ ចប់សូត្រទី៦។

[២៦៣] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់ ក្តៅផ្សា គ្រោតគ្រាត ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ការត្រាស់ដឹង នូវព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈ ដែលរកគុណជាតដទៃ ក្រៃលែងជាងគ្មាន។

[២៦៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ តថាគតកំណត់ដឹងច្បាស់ នូវចិត្តបុគ្គល ពួកខ្លះ ដោយចិត្តរបស់តថាគត យ៉ាងនេះថា អ្នកនេះ មិនពោលសម្បជានមុសា ព្រោះហេតុ តែមាតាទេ លុះសម័យខាងក្រោយមក តថាគតឃើញបុគ្គលនោះ ត្រូវលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរគ្របសង្កត់ រូបវិតចិត្ត ក៏ពោលសម្បជានមុសា។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់ ក្តៅផ្សា គ្រោតគ្រាត ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ការត្រាស់ដឹង នូវព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈ ដែលរកគុណជាតដទៃ ក្រៃលែងជាងគ្មាន យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ នឹងលះបង់នូវលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ដែលកើតឡើងហើយ ទាំងលោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ដែលកើតឡើងហើយ ក៏កុំឲ្យគ្របសង្កត់ចិត្តយើងបានឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី៧។

[២៦៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់ ក្តៅផ្សា គ្រោតគ្រាត ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ការត្រាស់ដឹង នូវព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈ ដែលរកគុណជាតដទៃ ក្រៃលែងជាងគ្មាន។

[២៦៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ តថាគតកំណត់ដឹងច្បាស់ នូវចិត្តបុគ្គល ពួកខ្លះ ដោយចិត្តរបស់តថាគត យ៉ាងនេះថា អ្នកនេះ មិនពោលសម្បជានមុសា ព្រោះហេតុ តែបិតាទេ (បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ) ព្រោះហេតុតែបងប្អូនប្រុសទេ... ព្រោះហេតុ តែបងប្អូនស្រីទេ... ព្រោះហេតុតែកូនប្រុសទេ... ព្រោះហេតុតែកូនស្រីទេ... ព្រោះហេតុតែប្រពន្ធទេ លុះសម័យខាងក្រោយមក តថាគតឃើញបុគ្គលនោះ ត្រូវលោកសក្ការៈ និង

សេចក្តីសរសើរគ្របសង្កត់ រូបវិតចិត្ត ក៏ពោលនូវសម្បជានមុសា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាប់រស់អាក្រក់ ក្តៅផ្សា គ្រោតគ្រោត ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ
ដល់ការត្រាស់ដឹង នូវព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈ រកគុណជាតដទៃ ក្រែលែងជាងគ្មាន
ក៏យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បី
សិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ នឹងលះបង់នូវលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ដែល
កើតឡើងហើយ ទាំងលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ដែលកើតឡើងហើយ ក៏កុំឲ្យគ្រប
សង្កត់ចិត្តយើងបានឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់
សូត្រទី១៣។

ចប់ ភេទវគ្គ ទី៤។

ឧទ្ទាននៃភេទវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីទេវទត្តបំបែកសង្ឃ១ កុសលមូល១ ធម៌មាន២លើក កាលទេវទត្តចៀស
ចេញទៅ១ អជាតសត្តកុមារ ទៅកាន់ទីបម្រើនៃទេវទត្ត ដោយព្រះរាជរថ១ មាតា១ បិតា១
បងប្អូនប្រុស១ បងប្អូនស្រី១ កូនប្រុស១ កូនស្រី១ ប្រពន្ធ១។

ចប់ លាភសក្ការសំយុត្ត ទី៥។

រាហុលសំយុត្ត

អប្បមាទវគ្គ

[២៦៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី។ គ្រានោះ ព្រះរាហុលមានអាយុ ចូល
ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរ។ លុះព្រះរាហុលមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះ
មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
ធម៌ដោយសង្ខេប ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រោះថា បើខ្ញុំព្រះអង្គ បានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះមានព្រះភាគ

ហើយ នឹងចៀសចេញទៅតែម្នាក់ឯង មិនប្រមាទ មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតនូវកិលេស
មានចិត្តស្ងួត (ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន)។

[២៦៨] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់រាហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច ចក្ខុទៀង
ឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ។ ចុះរបស់ណា ដែលមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ ឬជាសុខ។
ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ។ ចុះរបស់ណា ដែលមិនទៀង ជាទុក្ខ មានកិរិយាប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរនឹង
យល់ឃើញនូវរបស់នោះថា នុ៎ះ ជារបស់អាត្មាអញ នុ៎ះ ជាអាត្មាអញ នុ៎ះ ជាខ្លួន
របស់អាត្មាអញ ដែរឬ។ ហេតុនុ៎ះ មិនគួរទេ ព្រះអង្គ។

(បេយ្យាលៈយ៉ាងនេះ)

ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ត្រចៀកទៀង ឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ... ច្រមុះទៀង ឬ
មិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ... អណ្តាតទៀង ឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ...
កាយទៀង ឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ... ចិត្តទៀង ឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ។
ចុះរបស់ណា មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ ឬជាសុខ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង
ជាទុក្ខ មានកិរិយាប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា នុ៎ះ ជារបស់អាត្មាអញ
នុ៎ះ ជាអាត្មាអញ នុ៎ះ ជាខ្លួនរបស់អាត្មាអញ ដែរឬ។ ហេតុនុ៎ះ មិនគួរទេ ព្រះអង្គ។

[២៦៩] ម្ចាស់រាហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ ក៏រមែង
នឿយណាយចំពោះភ្នែកផង នឿយណាយចំពោះត្រចៀកផង នឿយណាយចំពោះច្រមុះផង
នឿយណាយចំពោះអណ្តាតផង នឿយណាយចំពោះកាយផង នឿយណាយចំពោះចិត្តផង
កាលបើនឿយណាយហើយ ក៏ធុញទ្រាន់ ព្រោះការធុញទ្រាន់ ទើបចិត្តរួចស្រឡះ។ កាលបើ
ចិត្តរួចស្រឡះហើយ សេចក្តីដឹងក៏កើតមានថា ចិត្តអាត្មាអញរួចស្រឡះហើយ។ អរិយសាវ័ក
នោះ រមែងដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញ បានប្រព្រឹត្តរួចហើយ
សោឡសកិច្ច អាត្មាអញ បានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការវនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
សោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ។ ចប់សូត្រទី១។

(ព្រះសូត្រទាំង១០ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើតាមបេយ្យាលៈនេះចុះ)

[២៧០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់រាហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង? មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ... សំឡេងៗហើ ក្លិន... រស... ផ្សព្វ... ធម៌ទាំងឡាយ ទៀង ឬមិនទៀង? មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ...។

[២៧១] ម្ចាស់រាហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ ក៏រមែង នឿយណាយចំពោះរូបផង នឿយណាយចំពោះសំឡេងផង នឿយណាយចំពោះក្លិនផង នឿយណាយចំពោះរសផង នឿយណាយចំពោះផ្សព្វផង នឿយណាយចំពោះធម៌ទាំង ឡាយផង កាលបើនឿយណាយហើយ ក៏ធុញទ្រាន់ៗហើ ចប់សូត្រទី២។

[២៧២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់រាហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច ចក្ខុវិញ្ញាណ (សេចក្តីដឹងតាមផ្លូវភ្នែក) ទៀង ឬមិនទៀង? មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ... សោតវិញ្ញាណៗហើ ឃានវិញ្ញាណ... ជិវ្ហាវិញ្ញាណ... មនោវិញ្ញាណ ទៀង ឬមិនទៀង? មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ...។

[២៧៣] ម្ចាស់រាហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ ក៏រមែង នឿយណាយចំពោះចក្ខុវិញ្ញាណផង នឿយណាយចំពោះសោតវិញ្ញាណផង នឿយណាយចំពោះឃានវិញ្ញាណផង នឿយណាយចំពោះជិវ្ហាវិញ្ញាណផង នឿយណាយ ចំពោះកាយវិញ្ញាណផង នឿយណាយចំពោះមនោវិញ្ញាណផង កាលបើនឿយណាយហើយ ក៏ធុញទ្រាន់ៗហើ ចប់សូត្រទី៣។

[២៧៤] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់រាហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច ចក្ខុសម្ព័ស្ស (រូបារម្មណ៍ដែលប៉ះពាល់ដោយចក្ខុ) ទៀង ឬមិនទៀង? មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ... សោតសម្ព័ស្សៗហើ ឃានសម្ព័ស្ស... ជិវ្ហាសម្ព័ស្ស... កាយសម្ព័ស្ស... មនោសម្ព័ស្ស ទៀង ឬមិនទៀង? មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ...។

[២៧៥] ម្ចាស់រាហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ ក៏រមែង នឿយណាយចំពោះចក្ខុសម្ព័ស្សផង នឿយណាយចំពោះសោតសម្ព័ស្សផង នឿយណាយ ចំពោះឃានសម្ព័ស្សផង នឿយណាយចំពោះជិវ្ហាសម្ព័ស្សផង នឿយណាយចំពោះកាយស

ម្ចីស្សុផង នឿយណាយចំពោះមនោសម្ព័ស្សុផង កាលបើនឿយណាយហើយ ក៏ធុញទ្រាន់។
បេ។ ចប់សូត្រទី៤។

[២៧៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់រាហុល
អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច ចក្ខុសម្ព័ស្សុ ជាវេទនា (វេទនាកើតអំពីចក្ខុសម្ព័ស្សុ) ទៀង
ឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ... សោតសម្ព័ស្សុ ជាវេទនា។ បេ។ ឃានសម្ព័ស្សុ ជាវេទនា...
ជិវ្ហាសម្ព័ស្សុ ជាវេទនា... កាយសម្ព័ស្សុ ជាវេទនា... មនោសម្ព័ស្សុ ជាវេទនា ទៀង ឬមិនទៀង។
មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ...។

[២៧៧] ម្ចាស់រាហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ រមែង
នឿយណាយចំពោះចក្ខុសម្ព័ស្សុ ជាវេទនាផង នឿយណាយចំពោះសោតសម្ព័ស្សុ
ជាវេទនាផង នឿយណាយចំពោះឃានសម្ព័ស្សុ ជាវេទនាផង នឿយណាយចំពោះជិវ្ហាសម្ព័ស្សុ
ជាវេទនាផង នឿយណាយចំពោះកាយសម្ព័ស្សុ ជាវេទនាផង នឿយណាយចំពោះមនោ
សម្ព័ស្សុ ជាវេទនាផង។ បេ។ ចប់សូត្រទី៥។

[២៧៨] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់រាហុល
អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច រូបសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូប) ទៀង ឬមិនទៀង។
មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ... សទ្ធសញ្ញា... គន្ធសញ្ញា... រសសញ្ញា... ផោដ្ឋព្វសញ្ញា... ធម្មសញ្ញា ទៀង
ឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ...។

[២៧៩] ម្ចាស់រាហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ ក៏រមែង
នឿយណាយចំពោះរូបសញ្ញាផង នឿយណាយចំពោះសទ្ធសញ្ញាផង នឿយណាយចំពោះ
គន្ធសញ្ញាផង នឿយណាយចំពោះរសសញ្ញាផង នឿយណាយចំពោះផោដ្ឋព្វសញ្ញាផង
នឿយណាយចំពោះធម្មសញ្ញាផង។ បេ។ ចប់សូត្រទី៦។

[២៨០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់រាហុល
អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច រូបសញ្ញាតនា (សេចក្តីគិតក្នុងរូប) ទៀង ឬមិនទៀង។

មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ... សទ្ធសញ្ញោតនា... គន្ធសញ្ញោតនា... រសសញ្ញោតនា... ដោដ្ឋព្វ
សញ្ញោតនា... ធម្មសញ្ញោតនា ទៀង ឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ...។

[២៨១] ម្ចាស់រាហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ ក៏រមែង
នឿយណាយចំពោះរូបសញ្ញោតនាផង នឿយណាយចំពោះសទ្ធសញ្ញោតនាផង នឿយណាយ
ចំពោះគន្ធសញ្ញោតនាផង នឿយណាយចំពោះរសសញ្ញោតនាផង នឿយណាយចំពោះដោដ្ឋព្វ
សញ្ញោតនាផង នឿយណាយចំពោះធម្មសញ្ញោតនាផង។ បេ។ ចប់សូត្រទី៧។

[២៨២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់រាហុល
អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច រូបតណ្ហា (សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងរូប) ទៀង ឬមិនទៀង។
មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ... សទ្ធតណ្ហា... គន្ធតណ្ហា... រសតណ្ហា... ដោដ្ឋព្វតណ្ហា... ធម្មតណ្ហា
ទៀង ឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ...។

[២៨៣] ម្ចាស់រាហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ ក៏រមែង
នឿយណាយចំពោះរូបតណ្ហាផង នឿយណាយចំពោះសទ្ធតណ្ហាផង នឿយណាយចំពោះ
គន្ធតណ្ហាផង នឿយណាយចំពោះរសតណ្ហាផង នឿយណាយចំពោះដោដ្ឋព្វតណ្ហាផង
នឿយណាយចំពោះធម្មតណ្ហាផង។ បេ។ ចប់សូត្រទី៨។

[២៨៤] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់រាហុល
អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច បឋវីធាតុ ទៀង ឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ...
អាបោធាតុ... តេជោធាតុ... វាយោធាតុ... អាកាសធាតុ... វិញ្ញាណធាតុ ទៀង ឬមិនទៀង។
មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ...។

[២៨៥] ម្ចាស់រាហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ ក៏រមែង
នឿយណាយចំពោះបឋវីធាតុផង នឿយណាយចំពោះអាបោធាតុផង នឿយណាយចំពោះ
តេជោធាតុផង នឿយណាយចំពោះវាយោធាតុផង នឿយណាយចំពោះអាកាសធាតុផង
នឿយណាយចំពោះវិញ្ញាណធាតុផង។ បេ។ ចប់សូត្រទី៩។

[២៨៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់រាហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច រូប ទៀង ឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ... វេទនា... សញ្ញា... សង្ខារ... វិញ្ញាណ ទៀង ឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ ឬជាសុខ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តី ប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា នុ៎ះជារបស់អាត្មាអញ នុ៎ះជាអាត្មាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អាត្មាអញដែរឬ។ ហេតុនុ៎ះ មិនគួរទេ ព្រះអង្គ។

[២៨៧] ម្ចាស់រាហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ ក៏រមែង នឿយណាយចំពោះរូបផង នឿយណាយចំពោះវេទនាផង នឿយណាយចំពោះសញ្ញាផង នឿយណាយចំពោះសង្ខារទាំងឡាយផង នឿយណាយចំពោះវិញ្ញាណផង កាលបើ នឿយណាយហើយ ក៏ធុញទ្រាន់ ព្រោះការធុញទ្រាន់ ទើបចិត្តរួចស្រឡះ។ កាលបើចិត្តរួច ស្រឡះហើយ សេចក្តីដឹងក៏កើតមានថា ចិត្តអាត្មាអញ រួចស្រឡះហើយ។ អរិយសាវ័កនោះ រមែងដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញ បានប្រព្រឹត្តរួចហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញ បានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការវនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី សោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ។ ចប់សូត្រទី១០។

ចប់ អប្បមាទវគ្គ ទី១។

ឧទ្ទាននៃអប្បមាទវគ្គនោះ គឺ

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សម្តែងអំពីចក្ខុ១ រូប១ វិញ្ញាណ១ សម្ម័ស្ស១ វេទនា១ សញ្ញា១ ចេតនា១ តណ្ហា១ ជាតុ១ ខន្ធទ ជា១០។

អនុសយវគ្គ

[២៨៨] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ គ្រានោះឯង ព្រះរាហុលមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុង ទីដ៏សមគួរ។

[២៨៧] លុះព្រះរាហុលមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ មាន ព្រះពុទ្ធដីកាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់រាហុល អ្នកសំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច ភ្នែកទៀង ឬមិនទៀង។ ព្រះរាហុលក្រាបបង្គំទូលថា មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង របស់នោះ ជាទុក្ខ ឬជាសុខ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរនឹងយល់ឃើញរបស់នោះថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះ ជាអញ នុ៎ះ ជាខ្លួនរបស់អញ ដែរឬទេ។ មិនគួរនឹងយល់ឃើញយ៉ាងនុ៎ះទេ ព្រះអង្គ។ ត្រចៀក... ច្រមុះ... អណ្តាត... កាយ... ចិត្ត ទៀង ឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ ឬជាសុខ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរនឹង យល់ឃើញរបស់នោះថា នុ៎ះ របស់អញ នុ៎ះ ជាអញ នុ៎ះ ជាខ្លួនរបស់អញ ដែរឬទេ។ មិនគួរនឹង យល់ឃើញយ៉ាងនុ៎ះទេ ព្រះអង្គ។

[២៨៨] ម្ចាស់រាហុល អរិយសារីកអ្នកចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះ ក៏រមែង នឿយណាយក្នុងភ្នែកផង នឿយណាយក្នុងត្រចៀកផង នឿយណាយក្នុងច្រមុះផង នឿយណាយក្នុងអណ្តាតផង នឿយណាយក្នុងកាយផង នឿយណាយក្នុងចិត្តផង កាលបើ នឿយណាយ ក៏ធុញទ្រាន់ ព្រោះការធុញទ្រាន់ ទើបចិត្តរួចស្រឡះ។ កាលបើចិត្តរួចស្រឡះ ញាណក៏កើតឡើងថា ចិត្តរួចស្រឡះហើយ។ អរិយសារីកនោះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌ អាត្មាអញ បាននៅរួចហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញ បានធ្វើស្រេចហើយ កិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ។ ចប់សូត្រទី១។

(សូត្រទាំង១០ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើតាមបេយ្យាលៈនុ៎ះចុះ)

[២៨៩] ម្ចាស់រាហុល អ្នកសំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ... សំឡេង... ក្លិន... រស... ផ្សព្វ... ធម្មារម្មណ៍...។

[២៩០] ចក្ខុវិញ្ញាណ... សោតវិញ្ញាណ... យានវិញ្ញាណ... ជិវ្ហាវិញ្ញាណ... កាយវិញ្ញាណ... មនោវិញ្ញាណ...។

[២៩៣] ចក្ខុសម្ព័ស្ស... សោតសម្ព័ស្ស... ឃានសម្ព័ស្ស... ជិវ្ហាសម្ព័ស្ស... កាយសម្ព័ស្ស...
មនោសម្ព័ស្ស...។

[២៩៤] វេទនាដែលកើតអំពីចក្ខុសម្ព័ស្ស... វេទនាដែលកើតអំពីសោតសម្ព័ស្ស...
វេទនាដែលកើតអំពីឃានសម្ព័ស្ស... វេទនា ដែលកើតអំពីជិវ្ហាសម្ព័ស្ស... វេទនាដែលកើតអំពីកា
យសម្ព័ស្ស... វេទនាដែលកើតអំពីមនោសម្ព័ស្ស...។

[២៩៥] សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូប... សេចក្តីសំគាល់ក្នុងសំឡេង... សេចក្តីសំគាល់ក្នុងក្លិន...
សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរស... សេចក្តីសំគាល់ក្នុងផ្សព្វ... សេចក្តីសំគាល់ក្នុងធម្មារម្មណ៍...។

[២៩៦] សេចក្តីគិតក្នុងរូប... សេចក្តីគិតក្នុងសំឡេង ... សេចក្តីគិតក្នុងក្លិន... សេចក្តីគិត
ក្នុងរស... សេចក្តីគិតក្នុងផ្សព្វ... សេចក្តីគិតក្នុងធម្មារម្មណ៍...។

[២៩៧] រូបតណ្ហា... សទ្ធិតណ្ហា... គន្ធិតណ្ហា... រសតណ្ហា... ផោដ្ឋព្វតណ្ហា... ធម្ម
តណ្ហា...។

[២៩៨] បឋវីធាតុ... អាប្មាធាតុ... តេជោធាតុ... វាយោធាតុ... អាកាសធាតុ...
វិញ្ញាណធាតុ...។

[២៩៩] រូប... វេទនា... សញ្ញា... សង្ខារ... វិញ្ញាណ ទៀង ឬមិនទៀង។ មិនទៀងទេ
ព្រះអង្គ។ បេ។ ម្នាលរាហុល កាលបើអរិយសារីក៍ ឃើញយ៉ាងនេះ។ បេ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា កិច្ចដទៃ
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ។ ចប់សូត្រទី១០។

[៣០០] ព្រះសាស្តា ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... គ្រានោះឯង ព្រះរាហុលមានអាយុ ចូល
ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏
សមគួរ។ លុះព្រះរាហុលមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានពោលពាក្យនេះ នឹង
ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលបុគ្គលដឹងដូចម្តេច ឃើញដូចម្តេច បានជាមិន
មានអហង្គារ មមង្គារ និងមានានុស័យ ក្នុងកាយ ប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង ក្នុង
និមិត្តទាំងពួងខាងក្រៅផង។

[៣០១] ម្នាលរាហុល រូបណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រោតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី រូបណា មានក្នុងទីព្រាយក្តី មានក្នុងទីជិតក្តី រូប ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថា ជារូប បុគ្គលរមែងឃើញរូបនុ៎ះ ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត យ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ។ វេទនា ណានីមួយ... សញ្ញាណានីមួយ... សង្ខារទាំងឡាយណានីមួយ... វិញ្ញាណណានីមួយ... ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រោតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី វិញ្ញាណណា ដែលមានក្នុងទីព្រាយក្តី ក្នុងទីជិតក្តី វិញ្ញាណទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថា ជាវិញ្ញាណ បុគ្គលរមែងឃើញវិញ្ញាណនុ៎ះ ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត យ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ។ ម្នាលរាហុល កាលអរិយសាវ័កដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ បានជាមិនមានអហង្ការ មមង្ការ និងមានានុស័យ ក្នុងកាយប្រកប ដោយវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងនិមិត្តទាំងពួងខាងក្រៅផង។ ចប់សូត្រទី១១។

[៣០២] ព្រះសាស្តា ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... គ្រានោះឯង ព្រះរាហុលមានអាយុ ចូល ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏ សមគួរ។ លុះព្រះរាហុលមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះ មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលបុគ្គលដឹងដូចម្តេច ឃើញដូចម្តេច បានជា មានចិត្តប្រាសចាកអហង្ការ មមង្ការ និងមានក្នុងកាយប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងនិមិត្ត ទាំងពួងខាងក្រៅផង ជាចិត្តប្រព្រឹត្តកន្លងក្នុងចំណែកនៃមានៈ ទាំងស្របរម្ងាប់រួចផុតចាក កិលេស។

[៣០៣] ម្នាលរាហុល រូបណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រោតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី រូបណា ដែលមានក្នុងទីព្រាយក្តី មានក្នុងទីជិតក្តី រូប ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថា ជារូប អរិយសាវ័ក ឃើញរូបនុ៎ះ ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត យ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ដូច្នោះហើយ ទើបបានរួចស្រឡះ ចាកកិលេស ព្រោះមិនមានសេចក្តីប្រកាន់។

(បណ្ឌិតគប្បីធ្វើខន្ធទាំង៥ ឲ្យដូចគ្នា)

វេទនាណានីមួយ... សញ្ញាណានីមួយ... សង្ខារទាំងឡាយណានីមួយ... វិញ្ញាណ
ណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ជាខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រោតក្តី ល្អិតក្តី
ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី វិញ្ញាណណា ដែលមានក្នុងទីពឹងក្តី ក្នុងទីជិតក្តី វិញ្ញាណទាំងអស់នោះ
ឈ្មោះថា ជាវិញ្ញាណ អរិយសារីក ឃើញនូវវិញ្ញាណនុ៎ះ ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត
យ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ
ដូច្នោះហើយ ទើបបានរួចស្រឡះ ចាកកិលេស ព្រោះមិនមានសេចក្តីប្រកាន់។ ម្នាលរាហុល
កាលអរិយសារីកដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ បានជាមានចិត្តប្រាសចាកអហង្គារ មមង្គារ
និងមានានុស័យ ក្នុងកាយដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងនិមិត្តទាំងពួងខាងក្រៅផង
ជាចិត្តប្រព្រឹត្តកន្លងក្នុងចំណែកនៃមានៈ ទាំងស្ងប់រម្ងាប់រួចផុតចាកកិលេស។។ ចប់សូត្រទី១២។

ចប់ អនុសយវគ្គ ទី២។

ឧទាននៃអនុសយវគ្គនោះ គឺ

ចក្ក១ រូប១ វិញ្ញាណ១ សម្ម័ស្ស១ វេទនា១ សញ្ញា១ ចេតនា១ តណ្ហា១ ជាតុ១ ខន្ធ១
ត្រូវជា១០ អនុស័យ១ ចិត្តដែលប្រាសចាកអហង្គារជាដើម១ ជាវគ្គដែលព្រះមានព្រះភាគនោះ
ទ្រង់ត្រាស់សំដែង។

ចប់ រាហុលសំយុត្ត ទី២។

លក្ខណសំយុត្ត

អដ្ឋិសង្ខលិកវគ្គ

[៣០២] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
វេទ្យវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង ព្រះលក្ខណៈមានអាយុ
និងព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ គង់នៅនាភ្នំគិដ្ឋក្នុង។

[៣០៥] គ្រានោះឯង ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ ស្ងៀកស្ងៀង ប្រដាប់បាត្រចីវរ ក្នុង
បុព្វណ្ណសម័យ ហើយចូលទៅរកព្រះលក្ខណៈមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាន

ពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះលក្ខណៈមានអាយុថា ម្ចាស់អាវុសោលក្ខណៈ អ្នកចូរមក យើងនឹង
ចូលទៅក្រុងរាជគ្រឹះ ដើម្បីបិណ្ឌបាត។ ព្រះលក្ខណៈមានអាយុ ទទួលពាក្យ
ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុថា អើអាវុសោ។ គ្រានោះឯង ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ
កាលនិមន្តចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង ក៏ធ្វើនូវការញញឹមឲ្យប្រាកដ ក្នុងប្រទេសមួយ។ គ្រានោះឯង
ព្រះលក្ខណៈមានអាយុ បានសួរព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ ដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោ
មោគ្គល្លាន ហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បានជាលោកធ្វើនូវការញញឹមឲ្យប្រាកដ។
ម្ចាស់អាវុសោលក្ខណៈ កាលនេះ ជាកាលមិនគួរ ដើម្បីសួរប្រស្នានុំទេ អ្នកចូរសួរប្រស្នានុំ
នឹងខ្ញុំ ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគចុះ។

[៣០៦] គ្រានោះឯង ព្រះលក្ខណៈមានអាយុ និងព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ ចូលទៅ
បិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាតវិញ ក្នុងវេលាក្រោយកត្ត ក៏ចូលទៅគាល់
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏
សមគួរ។ លុះព្រះលក្ខណៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានសួរ
ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ ដូច្នោះថា ក្នុងទីឯណោះ មហាមោគ្គល្លានមានអាយុ កាលចុះ
មកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានធ្វើនូវការញញឹម ឲ្យប្រាកដ ក្នុងប្រទេសមួយ ម្ចាស់អាវុសោមោគ្គល្លាន
ហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បានជាលោកធ្វើនូវការញញឹមឲ្យប្រាកដ។

[៣០៧] ព្រះមហាមោគ្គល្លានតបថា ម្ចាស់អាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំ ចុះមក
អំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញអដ្ឋិសង្ខារិក គឺរាងឆ្អឹង កំពុងអណ្តែតទៅក្នុងអាកាស ពួកគ្នាត ក្អែក
រអាត ដេញតាមឆាប ចោមចឹកចោះ កើចជញ្ជាំងនូវរាងឆ្អឹងនោះ រាងឆ្អឹងនោះ ក៏ចេះតែស្រែក
ថ្ងូរ ម្ចាស់អាវុសោ ទើបខ្ញុំនោះមានសេចក្តីបរិវិតក្តុះថា យីអើ អស្ចារ្យណាស់ យីអើ មិនធ្លាប់កើត
មានសោះឡើយ យីអើ សត្វបែបនេះ នឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះដែរ យក្ខបែបនេះ នឹងត្រឡប់
ទៅជាមានខ្លះដែរ កិរិយាបានអត្តភាពបែបនេះ នឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះដែរតើ។

[៣០៨] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកសាវ័កមានចក្ខុកើតពិតហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសាវ័ក មានញាណកើតពិតហើយ

ដ្បិតសារកំដឹង ឬឃើញសត្វបែបនេះ ឬថានឹងធ្វើសត្វបែបនេះ ឲ្យជាសាក្សី(ដល់
តថាគតបាន)។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនោះ តថាគត ធ្លាប់ឃើញមកអំពីមុនដែរ
ប៉ុន្តែតថាគត មិនទាន់សំដែង បើតថាគតសំដែងអំពីរឿងសត្វនុ៎ះទៅ ជនទាំងឡាយដទៃ មិន
ជឿពាក្យតថាគតទេ ជនទាំងឡាយណា មិនជឿពាក្យតថាគត សេចក្តីមិនជឿនោះ របស់ជន
ទាំងនោះ នឹងនាំឲ្យខានបានប្រយោជន៍ នាំឲ្យបានតែសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលជាយូរអង្វែង។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនោះ (ពីដើម) ជាគោយាតកៈ គឺអ្នកសម្លាប់គោ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង
ដោយវិបាករបស់កម្មនោះ គោយាតកបុរសនោះ ក៏ទៅឆេះក្នុងនរកអស់ឆ្នាំដ៏ច្រើន អស់រយឆ្នាំដ៏
ច្រើន អស់ពាន់ឆ្នាំដ៏ច្រើន អស់សែនឆ្នាំដ៏ច្រើន ដោយសេសសល់វិបាកនៃកម្មនោះឯង ទើប
បានត្រឡប់មកទទួលផល គឺត្រឡប់បានអត្តភាពបែបនេះឯង។ ចប់សូត្រទី១។

(នេះឯងជាបេយ្យាលៈ នៃសូត្រទាំងអស់)

[៣០៧] ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំ ចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញ
មំសបេសិ គឺចម្រៀកសាច់ កំពុងអណ្តែតទៅលើអាកាស ពួកគ្នាត ក្អែក អោត ដេញតាមឆាប
ចោមចឹកចោះ កើចដណ្តែងនូវចម្រៀកសាច់នោះ ចម្រៀកសាច់នោះ ក៏ចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ ជាគោយាតកៈ គឺអ្នកសម្លាប់គោ (ពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ ចប់
សូត្រទី២។

[៣១០] ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំ ចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញ
មំសបិណ្ណៈ គឺដុំសាច់ កំពុងអណ្តែតទៅលើអាកាស ពួកគ្នាត ក្អែក អោត ដេញតាមឆាប
ចោមចឹកចោះ កើចដណ្តែងនូវដុំសាច់នោះ ដុំសាច់នោះ ក៏ចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះជាព្រានបក្សី(អំពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ ចប់សូត្រទី៣។

[៣១១] ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញ
និច្ឆវិបុរស គឺបុរសមិនមានស្បែកក្រៅ កំពុងអណ្តែតទៅលើអាកាស ពួកគ្នាត ក្អែក អោត
ដេញតាមឆាប ចោមចឹកចោះ កើចដណ្តែងនូវនិច្ឆវិបុរសនោះ និច្ឆវិបុរសនោះ ក៏ចេះតែស្រែក

ថ្ងៃ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះជាអ្នកសម្លាប់ចៀម (ពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ ចប់សូត្រទី៤។

[៣១២] ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញ អសិលោមបុរស គឺបុរសមានរោមដូចជាវ កំពុងអណ្តែតទៅលើអាកាស ដាវទាំងនោះ របស់ បុរសនោះ អណ្តែតធ្លាក់ៗ មកត្រូវកាយរបស់បុរសនោះឯង បុរសនោះ ក៏ចេះតែស្រែកថ្ងៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ ជាអ្នកសម្លាប់ជ្រូក (ពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ ចប់សូត្រទី ៥។

[៣១៣] ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញ សត្តិលោមបុរស គឺបុរសមានរោមដូចលំពែង កំពុងអណ្តែតទៅលើអាកាស លំពែងទាំងនោះ របស់បុរសនោះ អណ្តែតធ្លាក់ៗ មកត្រូវកាយរបស់បុរសនោះឯង បុរសនោះ ក៏ចេះតែស្រែក ថ្ងៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះជាព្រានម្រឹគ (ពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ ចប់សូត្រទី ៦។

[៣១៤] ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញ ឧសុលោមបុរស គឺបុរសមានរោមដូចព្រួញ កំពុងអណ្តែតទៅលើអាកាស ព្រួញទាំងនោះ របស់បុរសនោះ អណ្តែតធ្លាក់ៗ មកត្រូវកាយរបស់បុរសនោះឯង បុរសនោះ ក៏ចេះតែស្រែក ថ្ងៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ ជាពេជ្ឈយាត (ពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ ចប់សូត្រទី ៧។

[៣១៥] ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញ សូចិលោមបុរស គឺបុរសមានរោមដូចដែកស្រួច កំពុងអណ្តែតលើអាកាស ដែកស្រួចទាំងនោះ របស់បុរសនោះ អណ្តែតធ្លាក់ៗ មកត្រូវកាយរបស់បុរសនោះវិញ បុរសនោះ ក៏ចេះតែ ស្រែកថ្ងៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ ជាអ្នកបរគោ (ពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ ចប់ សូត្រទី៨។

[៣១៦] ម្ចាស់អាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញ សូចិលោមបុរស គឺបុរសមានរោមដូចដែកស្រួច កំពុងអណ្តែតទៅលើអាកាស ដែកស្រួច ទាំងនោះ របស់បុរសនោះ ក៏ដោតចូលទៅក្នុងក្បាល ធ្វាយចេញមកតាមមាត់ ដោតចូល ទៅក្នុងមាត់ ធ្វាយចេញមកតាមទ្រូង ដោតចូលទៅក្នុងទ្រូង ធ្វាយចេញមកតាមពោះ ដោត ចូលទៅក្នុងពោះ ធ្វាយចេញមកតាមភ្នៅ ដោតចូលទៅក្នុងភ្នៅ ធ្វាយចេញមកតាមស្នង ដោតចូលទៅក្នុងស្នង ធ្វាយចេញមកតាមបាតជើង បុរសនោះ ក៏ចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ ជាអ្នកចាក់ដោត ញុះញង់គេ (ពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ ចប់សូត្រ ទី៧។

[៣១៧] ម្ចាស់អាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញ កុម្មណ្ណបុរស គឺបុរសមានអណ្តូងប៉ុនក្អម [ពង្សល្វា] កំពុងអណ្តែតលើអាកាស កាលបុរស នោះដើរទៅ លុះតែលើកអណ្តូងទាំងនោះដាក់ត្រង់ក (លី) ទើបដើរទៅបាន កាលអង្គុយ ក៏ អង្គុយសង្កត់លើអណ្តូងទាំងនោះឯង ពួកគ្នាត ក្អែក រអាត ដេញតាមឆាប ចោមចឹកចោះ ភើច ដញ្ជែងនូវបុរសនោះ បុរសនោះ ក៏ចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ ជាអ្នកកាន់ អំពើវៀចក្នុងស្រុក [ជាអាមាត្យអ្នកវិនិច្ឆ័យក្តីដោយទុច្ចរិត។] (ពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ ចប់សូត្រទី១០។

ចប់ អដ្ឋិសង្ខ័យលិកវគ្គ ទី១។

ឧទាននៃ អដ្ឋិសង្ខ័យលិកវគ្គ នោះគឺ

អដ្ឋិសង្ខ័យលិកប្រេត មំសបេសិប្រេត (ពីដើម) ជាអ្នកសម្លាប់គោទាំងពីរនាក់ មំសបិណ្ណប្រេត (ពីដើម) ជាព្រានបក្សី និច្ចវីប្រេត (ពីដើម) ជាអ្នកសម្លាប់ចៀម អសិលោមប្រេត (ពីដើម) ជាអ្នក សម្លាប់ជ្រូក សត្តិលោមប្រេត (ពីដើម) ជាព្រានម្រឹគ ឧសុលោមប្រេត (ពីដើម) ជាពេជ្ឈយាត សុចិលោមប្រេត (ពីដើម) ជានាយសារថី អ្នកណាញុះញង់គេ (ពីដើម) អ្នកនោះជាសុចិលោម ប្រេតពិត កុម្មណ្ណប្រេត មានអណ្តូងធ្ងន់ (ពីដើម) ជាអ្នកកាន់អំពើវៀចក្នុងស្រុក។

បារទារិកវគ្គ

[៣១៨] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង វត្តវេឡុវ៉ែន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ។ ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំ ចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញបុរសម្នាក់ កំពុងមុជក្បាលចុះទៅក្នុងរណ្តៅ លាមក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនោះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបរទារិកកម្ម គឺលួចប្រពន្ធអ្នកដទៃ (ពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ ចប់សូត្រទី១។

(បេយ្យាលៈ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះ)

[៣១៩] ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បាន ឃើញបុរសម្នាក់ កំពុងមុជចុះក្នុងរណ្តៅលាមក ចាប់លាមកដោយដៃទាំងសងខាងស៊ី។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនោះ ពីដើម ជាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ ព្រាហ្មណ៍នោះ កាល ក្នុងសាសនាព្រះកស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធ បាននិមន្តភិក្ខុសង្ឃ ដោយភត្តាហារ ក៏ដាក់ លាមកពេញក្នុងស្នូក រួចហើយ ប្រើគេឲ្យប្រាប់ភត្តកាល ហើយពោលដូច្នោះថា សូមលោកម្ចាស់ ទាំងឡាយ និមន្តធាន់ដរាបដល់ឆ្នែតផង សូមនិមន្តយកទៅផង។ ចប់សូត្រទី២។

[៣២០] ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំ ចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញ ស្រីនិច្ឆវី គឺស្រីមិនមានស្បែកក្រៅ កំពុងអណ្តែតទៅលើអាកាស ពួកគ្នាត ក្អែក អាត ដេញតាមឆាប ចោមចឹកចោះ ភើចងព្រែងនូវស្រីនោះ ស្រីនោះ ក៏ចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ស្រីនោះ (ពីដើម) ជាស្រីប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្តប្តី ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ ចប់សូត្រទី៣។

[៣២១] ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញ ស្រីមង្គឡី **ស្រីមានរូបអាក្រក់ បុរសគប្បីខ្ពើម។** មានក្លិនស្អុយ កំពុងអណ្តែតទៅលើអាកាស ពួកគ្នាត ក្អែក អាត ដេញតាមឆាប ចោមចឹកចោះ ភើចងព្រែង នូវស្រីនោះ ស្រីនោះ ក៏ចេះតែ ស្រែកថ្ងូរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីនោះ (ពីដើម) ជាស្រីមេមត់ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ ចប់ សូត្រទី៤។

[៣២២] ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញ ស្រីមានកាយឆេះរោលរាលដោយភ្លើង មានកាយសើមជោកជាំ មានកាយដេរដាសដោយ

រងើកភ្លើង កំពុងតែអណ្តែតទៅលើអាកាស ស្រីនោះ ក៏ចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ស្រីនុ៎ះ (ពីដើម) ជាអគ្គមហេសីនៃស្តេចក្នុងដែនកលិង្គ ស្រីនោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឫស្សាគ្រប
សង្កត់ បានចាក់រងើកភ្លើងមួយអំបែង លើស្រី **[ស្រីរួមប្តី]** ជាមហេសីចុង។ ចប់សូត្រទី៥។

[៣២៣] ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញ
អសីសកពន្ធប្រេត កំពុងអណ្តែតទៅលើអាកាស ប្រេតនោះ មានភ្នែក និងមុខ នៅត្រង់ទ្រូង
ពួកគ្នាត ក្អែក អាត ដេញតាមឆាប ចោមចឹកចោះ កើចងព្រៃធំ នូវប្រេតនោះ ប្រេតនោះ ក៏
ចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (ពីដើម) ឈ្មោះ ហារិកៈ ជាអ្នកពិឃាតចោរ ក្នុង
ក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ ចប់សូត្រទី៦។

[៣២៤] ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញភិក្ខុ
កំពុងអណ្តែតទៅលើអាកាស សង្ឃារបស់ភិក្ខុនោះក្តី មានភ្លើងឆេះសន្ទោសន្ទៅ បាត្រក្តី ក៏
មានភ្លើងឆេះសន្ទោសន្ទៅ វត្ថុពន្ធចង្កេះក្តី ក៏មានភ្លើងឆេះសន្ទោសន្ទៅ រាងកាយក្តី ក៏មាន
ភ្លើងឆេះសន្ទោសន្ទៅ ភិក្ខុនោះ ក៏ចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនុ៎ះ (ពីដើម)
ជាភិក្ខុលាមក ក្នុងសាសនាព្រះកស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធ។ ចប់សូត្រទី៧។

[៣២៥] ខ្ញុំបានឃើញភិក្ខុនី កំពុងអណ្តែតទៅលើអាកាស សង្ឃារបស់ភិក្ខុនីនោះក្តី
មានភ្លើងឆេះ។ បេ។ ជាភិក្ខុនីលាមក។ ចប់សូត្រទី៨។

[៣២៦] ខ្ញុំបានឃើញសិក្ខមាណា កំពុងអណ្តែតទៅលើអាកាស សង្ឃារបស់សិក្ខមាណា
នោះក្តី មានភ្លើងឆេះ។ បេ។ ជាសិក្ខមាណាលាមក។ ចប់សូត្រទី៩។

[៣២៧] ខ្ញុំបានឃើញសាមណេរ កំពុងអណ្តែតទៅលើអាកាស សង្ឃារបស់
សាមណេរនោះក្តី មានភ្លើងឆេះ។ បេ។ ជាសាមណេរលាមក។ ចប់សូត្រទី១០។

[៣២៨] ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមកអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញ
សាមណេរី កំពុងអណ្តែតទៅលើអាកាស សង្ឃារបស់សាមណេរីនោះក្តី មានភ្លើងឆេះសន្ទោ
សន្ទៅ បាត្រក្តី ក៏មានភ្លើងឆេះសន្ទោសន្ទៅ វត្ថុពន្ធចង្កេះក្តី ក៏មានភ្លើងឆេះសន្ទោសន្ទៅ រាង
កាយក្តី ក៏មានភ្លើងឆេះសន្ទោសន្ទៅ សាមណេរីនោះ ក៏ចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំមាន

សេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា ឱអស្ចារ្យណាស់ហ្ន៎ ឱប្លែកណាស់ហ្ន៎ យីអើ សត្វបែបនេះ នឹងមានខ្លះ
ដែរ យក្សបែបនេះ នឹងមានខ្លះដែរ ការត្រឡប់បានអត្តភាពបែបនេះ នឹងមានខ្លះដែរតើ។

[៣២៧] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកសាវ័ក មានចក្ខុកើតពិតហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសាវ័ក មានញាណកើតពិតហើយ
ដ្បិតថាសាវ័ក នឹងដឹង ឬនឹងឃើញនូវសាមណេរីបែបនេះ នឹងធ្វើជាសាក្សី (ដល់តថាគតបាន)។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាមណេរីនោះ តថាគត ធ្លាប់បានឃើញមកពីមុនដែរ។ តែថា តថាគត
មិនទាន់បានព្យាករ បើតថាគតព្យាករហេតុនោះទៅ ជនទាំងឡាយដទៃមិនជឿតថាគត ពួក
ជនណាមិនជឿតថាគត ហេតុដែលមិនជឿនោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បី
សេចក្តីទុក្ខ ដល់ជនទាំងនោះ អស់កាលដ៏យូរ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាមណេរីនោះ (ពីដើម)
ជាសាមណេរីលាមក ក្នុងសាសនាព្រះកស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធ ដោយវិបាកនៃកម្មនោះ
សាមណេរីនោះ ក៏ឆេះនៅក្នុងនរក អស់ឆ្នាំទាំងឡាយដ៏ច្រើន អស់រយឆ្នាំដ៏ច្រើន អស់ពាន់ឆ្នាំដ៏
ច្រើន អស់សែនឆ្នាំដ៏ច្រើន ដោយសេសសល់វិបាកនៃកម្មនោះឯង ទើបត្រឡប់បាននូវអត្តភាព
បែបនេះ។ ចប់សូត្រទី១១។

ចប់ បារទារិកវគ្គ ទី២។

ឧទ្ទាននៃ បារទារិកវគ្គ នោះគឺ

ប្រេតដែលមុជក្នុងរណ្តៅ ប្រេតនោះ (ពីដើម) ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបរទារិកកម្ម ប្រេតដែល
ទំពាស៊ីលាមក ប្រេតនោះ (ពីដើម) ធ្លាប់ជាព្រាហ្មណ៍អាក្រក់ ស្រីជានិច្ចវិប្រេត (ពីដើម) ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្តប្តី ស្រីជាមង្គឡីប្រេត (ពីដើម) ជាស្រីមេមត់ ស្រីជាឱកិលិនីប្រេត (ពីដើម) ធ្វើ
(ប្រទូស្ត) នឹងស្រីរួមប្តី សីសច្ចិន្ទប្រេត (ពីដើម) ជាអ្នកសម្លាប់ចោរ ភិក្ខុ ភិក្ខុនី សិក្ខុមានា
សាមណេរ សាមណេរី (ពីដើម) ឬសក្នុងសាសនាព្រះកស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធ បានធ្វើនូវកម្មដ៏
លាមក។

ចប់លក្ខណសំយុត្ត ទី៧

ឱបម្មសំយុត្ត

[៣៣០] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បង្កង់ណានីមួយ នៃផ្ទះមានកំពូល បង្កង់ទាំងអស់នោះ ងាក ទៅរកកំពូល ប្រជុំទៅរកកំពូល ប្រឈមទៅរកកំពូល បង្កង់ទាំងអស់នោះ ដល់នូវការប្រឈម ទៅ យ៉ាងណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយណានីមួយ អកុសលធម៌ទាំងអស់ នោះ មានអវិជ្ជាជាមូល មានអវិជ្ជាជាទីប្រជុំ ប្រឈមទៅរកអវិជ្ជា អកុសលធម៌ទាំងអស់នោះ ដល់នូវការប្រឈមទៅ យ៉ាងនោះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី១។

[៣៣១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ចូកនូវអាចម៍ដីបន្តិច ដោយចុងព្រះនខា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច អាចម៍ដីបន្តិច ដែលតថាគតចូកឡើង ដោយចុងក្រចក និងមហាប្រិចពី តើបណ្តាវត្ថុទាំងពីរនោះ វត្ថុណាច្រើនជាង។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មហាប្រិចពីនេះ ច្រើនក្រៃលែង អាចម៍ដីបន្តិច ដែល ព្រះអង្គចូកឡើង ដោយចុងព្រះនខានេះ មានប្រមាណតិចពេកណាស់ អាចម៍ដីបន្តិច ដែល ព្រះមានព្រះភាគចូកឡើង ដោយចុងព្រះនខា នឹងយកទៅប្រៀបធៀបនឹងមហាប្រិចពី ក៏មិន ដល់នូវកិរិយារាប់ផង មិនដល់នូវការប្រៀបធៀបផង មិនដល់នូវភាគនៃចំណិតផង។

[៣៣២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីនេះមានឧបមេយ្យដូចពួកសត្វ ដែលត្រឡប់ បានមកកើតក្នុងពួកមនុស្ស មានប្រមាណតិច ដ្បិតថាពួកសត្វក្រៅអំពីពួកសត្វ ដែលត្រឡប់ បានមកកើតជាមនុស្សនុ៎ះ មានចំនួនច្រើនណាស់។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុង សាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី២។

[៣៣៣] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... គ្រានោះឯង
ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលទាំងឡាយណាមួយ ដែល
មានស្រីច្រើន មានប្រុសតិច ត្រកូលទាំងនោះ ពួកចោរអ្នកលួចទ្រព្យដោយឆ្នាំង **ព្រួកចោរដែល
អុជប្រទីបក្នុងឆ្នាំង ហើយចូលទៅក្នុងផ្ទះ ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបំភ្លឺមើលទ្រព្យរបស់ (អដ្ឋកថា)។**
រមែងបៀតបៀនបានដោយងាយ យ៉ាងណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មេត្តាចេតោវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុ
ណាមួយមិនបានចម្រើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ពួកអមនុស្ស តែងបៀតបៀនភិក្ខុនោះបាន
ដោយងាយ យ៉ាងនោះឯង។

[៣៣៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលទាំងឡាយណាមួយ ដែលមានស្រីតិច
មានប្រុសច្រើន ត្រកូលទាំងនោះ ពួកចោរអ្នកលួចទ្រព្យដោយឆ្នាំង រមែងបៀតបៀនបាន
ដោយកម្រ យ៉ាងណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មេត្តាចេតោវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុណាមួយ បានចម្រើន
បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ពួកអមនុស្ស បៀតបៀនភិក្ខុនោះបានដោយកម្រ យ៉ាងនោះឯង។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា មេត្តាចេ
តោវិមុត្តិ យើងទាំងឡាយ នឹងចម្រើន ធ្វើឲ្យច្រើន ធ្វើឲ្យដូចជាយាន ធ្វើឲ្យជាទីនៅ តម្កល់ទុក
រឿយៗ សន្សំទុក ប្រារព្ធដោយប្រពៃ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះ
ចុះ។ ចប់សូត្រទី៣។

[៣៣៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលណា ឲ្យទានអស់១០០ខ្លះ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យក្តី បុគ្គលណា ឲ្យទានអស់១០០
ខ្លះ ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យក្តី បុគ្គលណា ឲ្យទានអស់១០០ខ្លះ ក្នុងសាយណ្ណសម័យក្តី មួយទៀត
បុគ្គលណា ចម្រើនមេត្តចិត្ត ដោយហោចទៅ សូម្បីអស់កាលត្រឹមតែការរឹតទឹកដោះគោ
ប៉ុណ្ណោះ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យក្តី បុគ្គលណា ចម្រើនមេត្តចិត្ត ដោយហោចទៅ សូម្បីអស់
កាលត្រឹមតែការរឹតទឹកដោះគោប៉ុណ្ណោះ ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យក្តី បុគ្គលណា ចម្រើនមេត្តចិត្ត
ដោយហោចទៅ សូម្បីអស់កាលត្រឹមតែការរឹតទឹកដោះគោប៉ុណ្ណោះ ក្នុងសាយណ្ណសម័យក្តី
ការចម្រើនមេត្តចិត្តនេះ ឈ្មោះថា មានផលច្រើនលើសលុបជាងទាននោះទៅទៀត។ ម្ចាស់ភិក្ខុ

ទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា មេត្តាចេតោ វិមុត្តិ យើងទាំងឡាយ នឹងចម្រើន ធ្វើឲ្យច្រើន ធ្វើឲ្យដូចជាយាន ធ្វើឲ្យជាទីនៅ តម្កល់ទុក រឿយៗ សន្សំទុក ប្រារព្ធដោយប្រពៃ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី៤។

[៣៣៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ដូចលំពែងមានផ្ទៃដ៏មុត ស្រាប់តែមានបុរសមកដល់ គិតថា អាត្មាអញ នឹង យកបាតដៃ ឬក្តាប់ដៃទះតប់ ធ្វើលំពែងដែលមានផ្ទៃដ៏មុតនេះឲ្យខ្លូវ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច បុរសនោះ គួរដើម្បីយកបាតដៃ ឬក្តាប់ដៃទះតប់ លំពែង ដែលមានផ្ទៃដ៏មុតឯណោះ ធ្វើឲ្យខ្លួនបានដែរឬ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុនេះ មិនបានទេ។ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះថា លំពែងមានផ្ទៃដ៏មុត ឯណោះ បុគ្គលមិនងាយនឹងយកបាតដៃ ឬក្តាប់ដៃទះតប់ ធ្វើឲ្យខ្លួនបានឡើយ ឯបុរសនោះ គប្បីបានតែចំណែកនៃសេចក្តីលំបាក និងសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប៉ុណ្ណោះឯង។

[៣៣៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីនេះ មានឧបមេយ្យដូចមេត្តាចេតោវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុ ណាមួយ បានចម្រើន បានធ្វើឲ្យច្រើន បានធ្វើឲ្យដូចជាយាន បានធ្វើឲ្យជាទីនៅ បាន តម្កល់ទុករឿយៗ បានសន្សំទុក បានប្រារព្ធឈ្នាលហើយ។ បើអមនុស្ស ស្មានចិត្តភិក្ខុនោះថា គួរធ្វើ ឲ្យអណ្តែតអណ្តូង។ អមនុស្សនោះឯង មុខជាបានតែចំណែក នៃសេចក្តីលំបាក និង សេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ពុំខាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា មេត្តាចេតោវិមុត្តិ យើងទាំងឡាយ នឹងចម្រើន ធ្វើឲ្យច្រើន ធ្វើឲ្យដូចជាយាន ធ្វើឲ្យជាទីនៅ តម្កល់ទុករឿយៗ សន្សំទុក ប្រារព្ធឈ្នាល ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី៥។

[៣៣៨] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ដូចជាខ្នាន់ធូលីនាក់ មានកម្លាំងមាំមួន បានសិក្សាដោយប្រពៃ មានសិល្បៈស្អាត ក្នុងដៃ បានសម្តែងសិល្បៈរួចហើយ ឈរនៅក្នុងទិសទាំង៤។ គ្រានោះ មានបុរសម្នាក់ ដើរ

មកដល់ គិតថា កាលបើខ្មែរឆ្លងទាំង៤នាក់នេះ ដែលមានកម្លាំងមាំមួន បានសិក្សាដោយប្រពៃ មានសិល្បៈស្នាត់ក្នុងដៃ បានសម្តែងសិល្បៈរួចហើយ បានបាញ់សរទៅក្នុងទិសទាំង៤ មិនទាន់ធ្លាក់ដល់ផែនដីនៅឡើយ អាត្មាអញ នឹងចាប់នាំយកសរទាំងនោះមកឲ្យបាន។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច បុរសដែលមានសំទុះ (នោះ) គេគួរ នឹងនិយាយថា ជាអ្នកប្រកបដោយសំទុះល្បឿនក្រៃលែងបានឬទេ? បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូម្បីតែខ្មែរឆ្លងម្នាក់ ដែលមានកម្លាំងមាំមួន បានសិក្សាដោយប្រពៃ មានសិល្បៈស្នាត់ក្នុងដៃ បានសំដែងសិល្បៈរួចហើយបាញ់សរទៅ មិនទាន់ធ្លាក់ដល់ផែនដីនៅឡើយ បុរសដែលមាន សំទុះនោះ ក៏ចាប់នាំយក (សរនោះ) មកបាន គេគួរនឹងនិយាយថា ជាអ្នកប្រកបដោយ សំទុះល្បឿនដ៏ក្រៃលែងបានណាស់ទៅហើយ នឹងចាំបាច់ពោលទៅថ្វី ដល់ខ្មែរឆ្លង៤នាក់ ដែល មានកម្លាំងមាំមួន បានសិក្សាដោយប្រពៃ មានសិល្បៈស្នាត់ក្នុងដៃ បានសំដែងសិល្បៈ រួចហើយ។

[៣៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំទុះនៃបុរសនោះយ៉ាងណាក្តី សំទុះនៃព្រះចន្ទ្រ និង ព្រះអាទិត្យ ដែលល្បឿនជាងសំទុះបុរសនោះ យ៉ាងណាក្តី? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំទុះនៃបុរស នោះយ៉ាងណាក្តី សំទុះនៃព្រះចន្ទ្រ និងព្រះអាទិត្យ យ៉ាងណាក្តី សំទុះនៃទេវតាទាំងឡាយ ដែលស្ទុះទៅពីមុខព្រះចន្ទ្រ និងព្រះអាទិត្យនោះ ល្បឿនជាងសំទុះនៃព្រះចន្ទ្រ និង ព្រះអាទិត្យនោះទៅទៀត យ៉ាងណាក្តី? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំទុះនៃបុរសនោះ យ៉ាងណាក្តី សំទុះនៃព្រះចន្ទ្រ និងព្រះអាទិត្យទាំងឡាយ យ៉ាងណាក្តី សំទុះនៃទេវតាទាំងឡាយ ដែលស្ទុះ ទៅអំពីខាងមុខព្រះចន្ទ្រ និងព្រះអាទិត្យ យ៉ាងណាក្តី អាយុសង្ខារទាំងឡាយ រមែងអស់ទៅ ឆាប់រហ័ស ជាងសំទុះទាំងនោះទៅទៀត។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី៦។

[៣៤០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ពីព្រេងនាយមក មានសំភោរមួយ ឈ្មោះ អានកៈ **[សំភោរមង្គល សម្រាប់វាយ**

ហោរាមហាជន មកប្រជុំក្នុងថ្ងៃមានមហោស្រព (អដ្ឋកថា)។ របស់ពួកក្សត្រនាម ទសារហៈ ។
កាលបើរាងសំភារ ឈ្មោះ អានកៈនោះប្រះតាហើយ ពួកក្សត្រទសារហៈ ក៏ពាសនូវ
រាងស្រោបដទៃ ភ្ជាប់អបទុក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសម័យដែលត្រូវត្រូវរាងចាស់របស់សំភារ
រ ឈ្មោះ អានកៈខូចបាត់ទៅ សល់នៅតែរាងស្រោប។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីនេះមាន
ឧបមេយ្យ ដូចក្នុងកាលជាអនាគត ព្រះសូត្រទាំងឡាយណា ដែលតថាគតសំដែងហើយ ជា
ព្រះសូត្រដ៏ជ្រៅ មានអត្ថដ៏ជ្រៅ ជាលោកុត្តរៈ ប្រកបដោយសភាពដ៏សូន្យ ព្រះសូត្រទាំងនោះ
កាលបើបុគ្គលពោល ពួកមហាជននឹងមិនស្តាប់ មិនដាក់ចុះនូវសោតៈ មិនយកចិត្តទុកដាក់
ដើម្បីដឹង ទាំងមិនសំគាល់ធម៌ទាំងនោះ ថា គួររៀន ឬគួរទន្ទេញឡើយ។ បើព្រះសូត្រ
ទាំងឡាយណា ដែលអ្នកប្រាជ្ញជាករី បានធ្វើជាពាក្យកាព្យឃ្លោង មានអក្សរដ៏វិចិត្ត មាន
ព្យញ្ជនៈដ៏វិចិត្តជាខាងក្រៅ ជាសាវកភាសិត ព្រះសូត្រទាំងនោះ កាលបុគ្គលពោល ទើប
មហាជននឹងស្តាប់ នឹងដាក់ចុះនូវសោតៈ នឹងយកចិត្តទុកដាក់ដើម្បីដឹង នឹងសំគាល់នូវធម៌ទាំង
នោះ ថា គួររៀន គួរទន្ទេញ។

[៣៤១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការវិនាសទៅនៃព្រះសូត្រ ដែលតថាគត សំដែងហើយ
ទាំងនោះ ជាព្រះសូត្រដ៏ជ្រៅ មានអត្ថដ៏ជ្រៅ ជាលោកុត្តរៈ ប្រកបដោយសភាពដ៏សូន្យ
យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សា
យ៉ាងនេះថា ព្រះសូត្រទាំងឡាយណា ដែលព្រះតថាគត សម្តែងហើយ ជាព្រះសូត្រដ៏ជ្រៅ
មានអត្ថដ៏ជ្រៅ ជាលោកុត្តរៈ ប្រកបដោយសភាពដ៏សូន្យ ព្រះសូត្រទាំងនោះ កាលបុគ្គលពោល
យើងនឹងប្រុងស្តាប់ ដាក់ចុះនូវសោតៈ យកចិត្តទុកដាក់ដើម្បីដឹង នឹងសំគាល់នូវធម៌ទាំងនោះ
ថា គួររៀន គួរទន្ទេញ ដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់
សូត្រទី៧។

[៣៤២] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងក្នុងគារសាលា នាមហារិន ទៀប
ក្រុងវេសាលី។ ក្នុងទីនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា នៃព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។

[៣២៣] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ពាក្យនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥឡូវ ពួក
ស្តេចលិច្ឆវី មានអង្គត់ឧសជាខ្នើយ គឺថា យកអង្គត់ឧស ពកឈើគគីរ ធ្វើជាខ្នើយរងព្រះសីរ
និងព្រះបាទ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងការចូលទៅជិត (អាចារ្យ) ព្រះបាទអ
ជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជាឥស្សរៈ ក្នុងដែនមគធៈ ក៏មិនបាននូវចន្លោះ មិនបាននូវអារម្មណ៍ នៃ
ស្តេចលិច្ឆវីទាំងនោះឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលជាអនាគតទៅ ពួកស្តេចលិច្ឆវី ជា
សុខុមាលជាតិ មានផ្ទៃព្រះហស្ត និងព្រះបាទដ៏ទន់ ក្សត្រទាំងនោះ នឹងសម្រេច
សេយ្យាលើក្រឡាបន្តដ៏ទន់ មានខ្នើយដ៏ក្រាស់ ដរាបដល់ថ្ងៃរះ ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត
ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ក៏បាននូវចន្លោះ បាននូវអារម្មណ៍ នៃស្តេចលិច្ឆវីទាំងនោះ។

[៣២៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥឡូវនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយ មានអង្គត់ឧសជាខ្នើយ ជាអ្នក
មិនប្រមាទ មានកិរិយាញ៉ាំងកិលេសឲ្យក្តៅ ក្នុងការធ្វើសេចក្តីព្យាយាម មារចិត្តបាប ក៏មិនបាន
នូវចន្លោះ មិនបាននូវអារម្មណ៍ នៃភិក្ខុទាំងនោះឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលជា
អនាគតទៅ ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាសុខុមាលជាតិ មានផ្ទៃដៃ និងជើងដ៏ទន់ ភិក្ខុទាំងនោះ សម្រេច
នូវការដេកលើដំណែកដ៏ទន់ មានខ្នើយដ៏ក្រាស់ ដរាបដល់ថ្ងៃរះ ឯមារចិត្តបាប ក៏បាននូវចន្លោះ
បាននូវអារម្មណ៍ នៃភិក្ខុទាំងនោះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ
អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ មានអង្គត់ឧសជាខ្នើយ ជាអ្នកមិន
ប្រមាទ មានកិរិយាញ៉ាំងកិលេសឲ្យក្តៅ ក្នុងការធ្វើសេចក្តីព្យាយាម ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី៨។

[៣២៥] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង មានភិក្ខុ
បួសថ្មីមួយរូប ចូលទៅរកត្រកូលហួសវេលា។ ភិក្ខុទាំងឡាយ និយាយនឹងភិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះថា
លោកមានអាយុ កុំចូលទៅរកត្រកូលហួសវេលាឡើយ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើពួកភិក្ខុ
និយាយប្រាប់ ក៏បែរជាពោលយ៉ាងនេះថា អម្បាលយ៉ាងពួកភិក្ខុជាថេរៈទាំងនេះ ម្តេចគង់
សំគាល់នូវត្រកូល ថាគួរចូលទៅរកបាន នឹងបាច់និយាយថ្វីត្រឹមខ្ញុំករុណា។ ត្រានោះឯង

ភិក្ខុច្រើនរូប ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំ
ព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ មានភិក្ខុបួស
ថ្មីមួយរូប ចូលទៅរកត្រកូលហួសវេលា ពួកភិក្ខុបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះថា លោកដ៏
មានអាយុ កុំចូលទៅរកត្រកូលហួសវេលាឡើយ ភិក្ខុនោះ កាលបើពួកភិក្ខុនិយាយប្រាប់ ក៏
បែរជានិយាយយ៉ាងនេះថា អម្បាលយ៉ាងពួកភិក្ខុជាថេរៈទាំងនេះ ម្តេចគង់សំគាល់នូវត្រកូល
ថាគួរចូលទៅរកបាន នឹងបាច់ពោលទៅថ្វីត្រឹមខ្ញុំករុណា។

[៣៤៦] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីព្រេងនាយមក មានស្រះធំមួយ
ក្នុងព្រៃរំលោង ដំរីទាំងឡាយ តែងអាស្រ័យនៅនឹងស្រះធំនោះ។ ដំរីទាំងនោះ ចុះទៅកាន់ស្រះ
នោះ ដកយកក្រអៅឈូក និងមើមឈូក ដោយប្រមោយ ហើយរលាស់ឲ្យស្អាតល្អ លាងឲ្យជ្រះ
ភក់ ហើយទើបបរិភោគ ឯសរីរៈនោះ របស់ដំរីទាំងនោះ ក៏មានសម្បុរល្អផង មានកម្លាំងផង
ដំរីទាំងនោះ ក៏មិនដល់នូវមរណៈ ឬមិនដល់នូវទុក្ខស្ទើរនឹងមរណៈ ព្រោះអាហារនោះជាហេតុ
ឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានពួកកូនដំរីក្មេង សិក្សាតាមដំរីទាំងនោះឯង ក៏នាំគ្នា
ចុះទៅកាន់ស្រះនោះ ដកយកក្រអៅឈូក និងមើមឈូក ដោយប្រមោយ មិនបានរលាស់
ឲ្យស្អាតល្អ មិនបានលាងនូវក្រអៅ និងមើម ដែលមានភក់ចេញ ក៏បរិភោគទៅ សរីរៈនោះ
របស់កូនដំរីក្មេងទាំងនោះ ក៏មិនមានសម្បុរល្អ មិនមានកម្លាំង កូនដំរីក្មេងទាំងនោះ ក៏ដល់នូវ
មរណៈ ឬដល់នូវទុក្ខស្ទើរនឹងមរណៈ ព្រោះអាហារនោះជាហេតុ។

[៣៤៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីនេះ មានឧបមេយ្យ ដូចពួកភិក្ខុជាថេរៈ ក្នុង
សាសនានេះ ស្ងៀកស្ងៀង ប្រដាប់បាត្រ និងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅកាន់ស្រុក ឬនិគម
ដើម្បីបិណ្ឌបាត ថេរៈទាំងនោះ សម្តែងធម៌ ក្នុងស្រុកនិគមនោះ។ មានពួកគ្រហស្ថគេជ្រះថ្លា
ធ្វើនូវអាការៈជ្រះថ្លា ចំពោះថេរៈទាំងនោះ ថេរៈទាំងនោះ ក៏មិនបានជាប់ចំពាក់ មិនបានវង្វេង
មិនបានជ្រុលជ្រប់ នឹងលាភនោះឡើយ ជាអ្នកឃើញទោស មានបញ្ញាសម្រាប់វើខ្លួន
ទើបបរិភោគ សរីរៈនោះ របស់ថេរៈទាំងនោះ ក៏មានសម្បុរល្អផង មានកម្លាំងផង ថេរៈទាំងនោះ

ក៏មិនដល់នូវមរណៈ ឬមិនដល់នូវទុក្ខស្ទើរនឹងមរណៈ ព្រោះលោកនោះជាហេតុឡើយ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកពួកភិក្ខុ ដែលសិក្សាតាមពួកភិក្ខុជាថេរៈនោះឯង ក៏ស្ងៀកស្ងៀង
ប្រដាប់បាត្រ និងចីវរ ក្នុងបុព្វល្អាសម័យ ចូលទៅកាន់ស្រុក ឬនិគម ដើម្បីបិណ្ឌបាត
ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏សម្តែងធម៌ ក្នុងស្រុក ឬនិគមនោះៗ ពួកគ្រហស្ថ ក៏មានសេចក្តីជ្រះថ្លា ធ្វើ
អាការៈជ្រះថ្លា ចំពោះភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ជាប់ចំពាក់ វង្វេង ជ្រុលជ្រប់ នឹងលោកនោះ
ជាអ្នកមិនឃើញទោស មិនមានបញ្ញាសម្រាប់វើខ្លួន ហើយបរិភោគឡើយ សរីរៈនោះ របស់ភិក្ខុ
ទាំងនោះ ក៏មិនមានសម្បុរល្អផង មិនមានកម្លាំងផង ភិក្ខុទាំងនោះ តែងដល់នូវមរណៈ
ឬដល់នូវទុក្ខស្ទើរនឹងមរណៈ ព្រោះលោកនោះជាហេតុ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុង
សាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ ជាអ្នកមិនជាប់ចំពាក់
មិនវង្វេង មិនជ្រុលជ្រប់ (នឹងលោក) ឡើយ ត្រូវជាអ្នកឃើញទោស ទាំងមានបញ្ញា សម្រាប់
វើខ្លួនហើយទើបបរិភោគ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់
សូត្រទី៧។

[៣២៨] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសារវត្តី... ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង មានភិក្ខុ
មួយរូប ត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលហួសវេលា។ ពួកភិក្ខុ បាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះថា លោក
មានអាយុ កុំត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលហួសវេលាឡើយ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើពួកភិក្ខុនិយាយប្រាប់ ក៏
មិនត្រេកអរ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុច្រើនរូប ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទី
ដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទី
ឯណោះ ភិក្ខុមួយរូប ត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលហួសវេលា ពួកភិក្ខុបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះ យ៉ាង
នេះថា លោកមានអាយុ កុំត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលហួសវេលាឡើយ ដូច្នោះ ភិក្ខុនោះ កាលបើពួក
ភិក្ខុនិយាយប្រាប់ ក៏មិនត្រេកអរ។

[៣២៩] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីព្រេងនាយមក មានឆ្មាមួយ ឈរ
នៅក្បែរគំនរសម្រាម មានអាចម៍គោ ត្រង់ទី-តនៃផ្ទះ ឃ្នាំចាំមើលកូនកណ្តុរ ហើយគិតថា កូន

កណ្តុរនេះ នឹងចេញទៅរកចំណីក្នុងទីណា អាត្មាអញ នឹងចាប់វា ទំពាស៊ី ក្នុងទីនោះឯង។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះឯង កូនកណ្តុរ ក៏ចេញទៅរកចំណី។ ឆ្នាំចាប់កណ្តុរនោះខាំ
សាច់លេប (ទាំងរស់) យ៉ាងហ័ស។ កូនកណ្តុរនោះ ក៏ខាំស៊ីនូវពោះវៀនធំផង ខាំស៊ី
នូវពោះវៀនតូចផង របស់ឆ្មានោះ។ ឆ្មានោះ ក៏ដល់នូវមរណៈ ឬដល់នូវទុក្ខ ស្ទើរនឹងមរណៈ
ព្រោះអាហារនោះជាហេតុ។

[៣៥០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីនេះ មានឧបមេយ្យ ដូចភិក្ខុពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ
ស្ងៀកស្ងៀម ប្រដាប់បាត្រ និងចីវរ ក្នុងបុព្វល្អាសម័យ ចូលទៅកាន់ស្រុក ឬនិគម
ដើម្បីបិណ្ឌបាត មានកាយមិនបានរក្សា មានវាចាមិនបានរក្សា មានចិត្តមិនបានរក្សា មានសតិ
មិនបានតម្កល់មាំ មានឥន្ទ្រិយមិនបានសង្រួម បានឃើញមាតុគ្រាម ក្នុងស្រុក ឬនិគមនោះ
ស្ងៀកសំពត់មិនស្រួល ដណ្តប់សំពត់មិនស្រួល លុះឃើញមាតុគ្រាម ស្ងៀកសំពត់មិនស្រួល
ដណ្តប់សំពត់មិនស្រួលហើយ រាគៈ ក៏កំចាត់ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ លុះភិក្ខុនោះ មានចិត្តដែល
រាគៈកំចាត់ហើយ ក៏ដល់នូវមរណៈ ឬដល់នូវទុក្ខស្ទើរនឹងមរណៈ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុណា ពោលលាសិក្ខា ត្រឡប់ទៅកាន់ភេទថោកទាប ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា ដល់នូវ
មរណៈនោះ ក្នុងវិន័យរបស់ព្រះអរិយៈ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ជាគ្រឿងសោហ្មង
ណានីមួយ បានចេញចាកអាបត្តិ តាមសភាពដ៏សមគួរ នេះឈ្មោះថា ដល់នូវទុក្ខស្ទើរនឹង
មរណៈ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សា
យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ ត្រូវជាអ្នករក្សាកាយ រក្សាវាចា រក្សាចិត្ត តម្កល់សតិឲ្យមាំ
សង្រួមឥន្ទ្រិយ សិមចូលទៅកាន់ស្រុក ឬនិគម ដើម្បីបិណ្ឌបាត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី១០។

[៣៥១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយ បានឮរឿងនៃសត្វចចក កាលដែលនៅក្នុងបច្ចុសសម័យនៃរាត្រីដៃរបូ។ ព្រះករុណា
ព្រះអង្គ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចចកចាស់នោះឯង កើតរោគអង្ករ។ ចចកចាស់នោះ ប្រាថ្នានឹង
ដើរទៅក្នុងទីណាៗ ក៏ដើរទៅក្នុងទីនោះៗបាន ប្រាថ្នានឹងឈរក្នុងទីណាៗ ក៏ឈរក្នុងទីនោះៗ

បាន ប្រាថ្នានឹងអង្គុយក្នុងទីណាៗ ក៏អង្គុយក្នុងទីនោះៗបាន ប្រាថ្នានឹងដេកក្នុងទីណាៗ ក៏ដេក
ក្នុងទីនោះៗបាន។ ឯខ្យល់ដ៏ត្រជាក់ ក៏ចេះតែបក់មកត្រូវចចកចាស់នោះ។

[៣៥២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រពៃណាស់ ត្រង់ដែលភិក្ខុពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ បាន
ប្តេជ្ញាខ្លួនជាសក្យបុត្រ ហើយត្រឡប់មកទទួល នូវការបានអត្តភាពបែបនេះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា យើង
ទាំងឡាយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។
ចប់សូត្រទី១១។

[៣៥៣] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយ បានឮរឿងនៃសត្វចចក កាលដែលនៅក្នុងបច្ចុសសម័យនៃរាត្រីដែរឬ។ ព្រះករុណា
ព្រះអង្គ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចចកចាស់ ចួនកាល ក៏មានកតញ្ញកតវេទិតាធម៌ខ្លះដែរ ឯបុគ្គល
ពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ ដែលប្តេជ្ញាខ្លួនជាសក្យបុត្រ បែរជាមិនមានកតញ្ញកតវេទិតាធម៌ខ្លះ
ទៅវិញក៏មាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សា
យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ ជាអ្នកមានសេចក្តីកតញ្ញ កតវេទី ឧបការៈ សូម្បីមាន
ប្រមាណតិច ដែលគេធ្វើចំពោះយើងទាំងឡាយ នឹងមិនវិនាសបាត់បង់ឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ។ ចប់សូត្រទី១២។

ចប់ ឱបម្មសំយុត្តទី៨។

ឧទាននៃឱបម្មសំយុត្តនោះ គឺ

និយាយអំពីកំពូលផ្ទះ១ ចុងនៃក្រចក១ ត្រកូល១ ខ្លះ១ លំពែង១ ខ្នាន់ធ្នូ១ រាងសំកោរ១
អង្កត់ឧស១ ជំរី១ ឆ្មា១ សត្វចចកពីរលើក។

ភិក្ខុសំយុត្ត

[៣៥៤] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមហាមោគ្គល្លាន

មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុមានអាយុទាំងឡាយ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ទទួលពាក្យព្រះមហាមោគ្គល្លាន មានអាយុថា ករុណា លោកមានអាយុ។

[៣៥៥] ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ បានពោលពាក្យដូច្នោះថា ម្ចាស់អារុសោ
ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំនៅក្នុងទីដ៏ស្ងាត់ សម្លឹងនៅតែម្នាក់ឯង ក៏មានបរិវិតក្កៈក្នុងចិត្តកើតឡើង
យ៉ាងនេះថា ពាក្យដែលគេពោលថា សភាពស្ងៀមដ៏ប្រសើរ សភាពស្ងៀមដ៏ប្រសើរ ដូច្នោះ
តើសភាពស្ងៀមដ៏ប្រសើរ ដូចម្តេចទៅ។ ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រម្ងាប់វិតក្កៈ វិចារៈហើយ ដល់នូវទុតិយជ្ឈាន ដែលមានក្នុងខ្លួន
ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មានសភាពនៃចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ
មានតែបីតិ និងសុខៈ ដែលកើតមកអំពីសមាធិ នេះលោកពោលថា សភាពស្ងៀមដ៏ប្រសើរ។
ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំនោះ ក៏រម្ងាប់វិតក្កៈ វិចារៈ ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ដែលមានក្នុងខ្លួន ជាទីជ្រះថ្លា
មានសភាពនៃចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតិ និងសុខៈ ដែលកើត
មកអំពីសមាធិ។ ម្ចាស់អារុសោ កាលខ្ញុំនោះ កំពុងសម្រេចសម្រាន្តនៅ ដោយវិហារធម៌នេះ
ក៏មានសញ្ញា និងមនសិការៈ ដែលមានវិតក្កៈជាអារម្មណ៍ តាំងឡើងទៀត។ ម្ចាស់អារុសោ
គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ស្តេចចូលទៅរកខ្ញុំ ដោយប្រទ្វិ ហើយបានត្រាស់ដូច្នោះថា
ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកកុំប្រមាទ នូវសភាពស្ងៀមដ៏
ប្រសើរឡើយ ចូរតម្កល់ចិត្ត ក្នុងសភាពស្ងៀមដ៏ប្រសើរ ចូរធ្វើចិត្តឲ្យជាធម្មជាតិខ្ពស់ឯក ក្នុង
សភាពស្ងៀមដ៏ប្រសើរ ចូរតម្កល់ចិត្តស្មើ ក្នុងសភាពស្ងៀមដ៏ប្រសើរចុះ។ ម្ចាស់អារុសោ សម័យ
ក្រោយមក ខ្ញុំនោះ ក៏រម្ងាប់វិតក្កៈ វិចារៈរួចហើយ ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ដែលមានក្នុងខ្លួន
ជាទីជ្រះថ្លា មានសភាពនៃចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតិ និងសុខៈ
ដែលកើតមកអំពីសមាធិ។ ម្ចាស់អារុសោ បុគ្គល កាលពោលដោយប្រពៃ គប្បីពោលនូវបុគ្គល
ណាថា ព្រះសាស្តា ទ្រង់អនុគ្រោះសារឹក ដែលដល់នូវអភិញ្ញាធំ គឺអភិញ្ញា៦។ បុគ្គល កាល
ពោលដោយប្រពៃ គប្បីពោលនូវបុគ្គលនោះថា ព្រះសាស្តា អនុគ្រោះសារឹក ដែលបានអភិញ្ញា
ធំ គឺអភិញ្ញា៦ ដូច្នោះ គឺពោលចំពោះខ្ញុំហ្នឹងឯង។ ចប់សូត្រទី១។

[៣៥៦] សារវត្តិនិទាន។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុមានអាយុទាំងឡាយ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលពាក្យព្រះសារីបុត្តមានអាយុថា ករុណា អារុសោ។

[៣៥៧] ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បានពោលពាក្យដូច្នោះថា ម្ចាស់អារុសោ ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំ បាននៅក្នុងទីដ៏ស្ងាត់ សម្លេងនៅ ក៏មានបរិវិតក្កៈ កើតឡើងក្នុងចិត្ត យ៉ាងនេះថា សេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត ការចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត គប្បីកើតឡើង ដល់អាត្មាអញ ព្រោះការប្រែប្រួល និងការផ្លាស់ប្តូរ នៃសត្វនិងសង្ខារណា សត្វនិងសង្ខារនោះ មានតិចតួចក្នុង លោកខ្លះដែរឬ។ ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា សេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត ការចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត មិនគប្បីកើតឡើង ដល់អាត្មាអញ ព្រោះការប្រែប្រួល និងការផ្លាស់ប្តូរ នៃសត្វនិងសង្ខារណា សត្វនិងសង្ខារនោះ មិនមានតិចតួច ក្នុងលោកសោះឡើយ។

[៣៥៨] កាលព្រះសារីបុត្តពោលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ក៏បាន និយាយនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សារីបុត្តមានអាយុ សេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត ការចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត មិនកើតដល់លោក ព្រោះការប្រែប្រួល និងការផ្លាស់ប្តូរនៃព្រះសាស្តាដែរឬ។ ម្ចាស់អារុសោ សេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត ការចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត មិនកើតឡើងដល់ខ្ញុំ ព្រោះការប្រែប្រួល និងការផ្លាស់ប្តូរ នៃព្រះសាស្តាទេ តែថា ខ្ញុំមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា អើហ្ន៎ ព្រះសាស្តា មានស័ក្តិធំ មានបូទិ៍ច្រើន មានអានុភាពច្រើន បាត់បង់ទៅហើយ ប្រសិនបើ ជាព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គគប្បីគង់នៅអស់កាលជាអង្វែងទៅ ការគង់នៅរបស់ព្រះអង្គនោះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ជនច្រើន ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បីគុណ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ទេវតា និងមនុស្ស ទាំងឡាយ។ ព្រោះថា អហង្គារ (ទិដ្ឋិ) មមង្គារ (តណ្ហា) និងមាណុស័យ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បានដកចេញស្រឡះ អស់កាលយូរហើយ ហេតុដូច្នោះ ទើបសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល

លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត ការចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត មិនកើតឡើង ដល់ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ
ព្រោះការប្រែប្រួល ការផ្លាស់ប្តូរ នៃព្រះសាស្តាឡើយ។ ចប់សូត្រទី២។

[៣៥៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង ព្រះសារីបុត្តមាន
អាយុ និងព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ គង់នៅក្នុងវិហារជាមួយគ្នា **ក្នុងល្វែងជាមួយគ្នា**
(អដ្ឋកថា)។ ក្នុងវត្តវេឡូវនៃ ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ។ គ្រានោះឯង ព្រះសារី
បុត្តមានអាយុ ចេញអំពីទីសម្ងំ ក្នុងសាយណ្តសម័យ ហើយចូលទៅរក
ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះ
មហាមោគ្គល្លានមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររព្វកហើយ ក៏
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។

[៣៦០] លុះព្រះសារីបុត្តមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានពោលនឹង
ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ ដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោមោគ្គល្លាន ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ របស់
លោក ថ្វាម៉្លេះ សម្បុរមុខ ក៏បរិសុទ្ធ ផ្លូវផង ថ្ងៃនេះ មហាមោគ្គល្លានមានអាយុ នៅដោយធម៌ ជា
គ្រឿងនៅល្អិតពេកណាស់។ ព្រះមហាមោគ្គល្លាន តបថា ម្ចាស់អាវុសោ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំនៅដោយធម៌
ជាគ្រឿងនៅគ្រោតគ្រោតពេកណាស់ តែថា ធម្មិកថា របស់ខ្ញុំមាន។ ចុះធម្មិកថា របស់ព្រះមហា
មោគ្គល្លានមានអាយុ មានជាមួយនឹងបុគ្គលណា។ ម្ចាស់អាវុសោ ធម្មិកថារបស់ខ្ញុំ មាន
ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ។ ម្ចាស់អាវុសោ ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ឆ្ងាយពេកណាស់ តើព្រះមហាមោគ្គល្លាន
មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្បទិប្ប ៗក៏ព្រះមានព្រះភាគ ស្តេចចូលមករក
ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ ដោយប្បទិវិញ។ ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំមិនបានចូលទៅគាល់
ព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្បទិទេ ចំណែកព្រះមានព្រះភាគ ក៏ពុំបានមករកខ្ញុំដោយប្បទិដែរ
តែថា ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គមានទិព្វចក្ខុ និងទិព្វសោតធាតុ ដ៏បរិសុទ្ធ កំណត់ត្រឹមណា
ទិព្វចក្ខុ និងទិព្វសោតធាតុរបស់ខ្ញុំ ក៏បរិសុទ្ធ កំណត់ត្រឹមណោះដែរ ខ្ញុំមានទិព្វចក្ខុ និងទិព្វ

សោតធាតុ ដ៏បរិសុទ្ធ កំណត់ត្រឹមណា ទិព្វចក្ខុ និងទិព្វសោតធាតុ របស់ព្រះមានព្រះភាគ ក៏បរិសុទ្ធ កំណត់ត្រឹមណោះដែរ។ ចុះធម្មិកថា របស់ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ មាន ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្រការដូចម្តេចទៅ។

[៣៦១] ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំបានក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលពោលថា (ភិក្ខុ) មានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ មានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុមានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ តើដោយ ហេតុដូចម្តេច។ ម្នាលអារុសោ កាលខ្ញុំក្រាបបង្គំទូលសួរយ៉ាងនេះហើយ ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់នឹងខ្ញុំ ដូច្នោះថា ម្នាលមោគ្គល្លាន ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានព្យាយាមប្រារព្ធ ដោយ តាំងចិត្តថា ស្បែកក្តី សរសៃក្តី ឆ្អឹងក្តី ចូរសល់នៅចុះ ឯសាច់ និងឈាមក្នុងសរីរៈ ចង់រឹងស្ងួតទៅ ក៏តាមការណ៍ចុះ (បើអាត្មាអញ) មិនទាន់ដល់គុណជាត ដែលគេគប្បីដល់ ដោយកម្លាំងនៃ បុរស ដោយព្យាយាមនៃបុរស ដោយការប្រឹងប្រែងនៃបុរសទេ ក៏មិនបញ្ឈប់សេចក្តីព្យាយាម ឡើយ ម្នាលមោគ្គល្លាន យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា ភិក្ខុមានសេចក្តីព្យាយាមប្រារព្ធហើយ។ ម្នាលអារុសោ ធម្មិកថា របស់ខ្ញុំ មានជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះឯង។

[៣៦២] ម្នាលអារុសោ ដុំថ្មតូច លើកយកទៅដាក់ផ្ទឹម ក្នុងទីជិតនៃស្តេចភ្នំហិមពាន្ត យ៉ាងណា ខ្លួនយើង លើកយកទៅផ្ទឹមក្នុងទីជិត នៃព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ ក៏យ៉ាង នោះដែរ ព្រោះថា ព្រះមហាមោគ្គល្លាន មានអាយុ មានប្ញទ្ធិច្រើន មានអានុភាពច្រើន ប្រាថ្នា បិតនៅអស់មួយអាយុកប្បក៏បាន។

[៣៦៣] ម្នាលអារុសោ ដុំអំបិលតូច គេបង់ទៅក្នុងឆ្នាំងអំបិលដ៏ធំ យ៉ាងណា ខ្លួនយើង លើកយកទៅផ្ទឹមនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ដ្បិតថា ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្ងើច ទ្រង់ពណ៌នាគុណ ទ្រង់សរសើរ ដោយអនេកបរិយាយថា

ព្រះសារីបុត្ត (ប្រកប) ដោយបញ្ញា ដោយសីល ដោយការរម្ងាប់ ជាភិក្ខុដល់នូវត្រើយ ជា បុគ្គលប្រសើរមែនពិត។

មហានាគទាំងគូនោះ ស្មោះសរ រីករាយ នឹងសុភាសិតដែលលោកពោលល្អ ដល់គ្នានិងគ្នា ដោយប្រការដូច្នោះ។ ចប់សូត្រទី៣។

[៣៦៤] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ ក្នុងសម័យនោះឯង ភិក្ខុប្តីមួយរូប ត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាខាងក្រោយភត្ត ក៏ចូលទៅកាន់វិហារ ជាអ្នកមិនមាន សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ មានសភាពតោះតើយ មិនជួយធ្វើនូវការខ្វល់ខ្វាយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង សម័យដែលធ្វើចីវរឡើយ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុច្រើនរូប ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ ចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ។

[៣៦៥] លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ភិក្ខុប្តីមួយរូប ត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាត ក្នុង វេលាខាងក្រោយភត្ត ក៏ចូលទៅកាន់វិហារ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ មានសភាព តោះតើយ មិនជួយធ្វើការខ្វល់ខ្វាយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យដែលធ្វើចីវរឡើយ។ គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅភិក្ខុមួយរូបទៀតថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកចូរទៅ ហៅភិក្ខុនោះ តាមពាក្យតថាគតថា ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះសាស្តាត្រាស់ហៅអ្នក។ ភិក្ខុនោះ ទទួល ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ហើយចូលទៅរកភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅ ដល់ហើយ បាននិយាយប្រាប់ភិក្ខុនោះ ដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះសាស្តាត្រាស់ហៅអ្នក។ ភិក្ខុនោះ ទទួលពាក្យភិក្ខុនោះថា ករុណា អាវុសោ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ ចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទី សមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់សួរដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ឮថា អ្នកត្រឡប់មកពី បិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាខាងក្រោយភត្ត ក៏ចូលទៅកាន់វិហារ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ មាន សភាពតោះតើយ មិនជួយធ្វើនូវការខ្វល់ខ្វាយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យដែលធ្វើចីវរ ពិតឬ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះខ្ញុំព្រះអង្គ កំពុងជាប់ធ្វើកិច្ចរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គដែរ។

[៣៦៦] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ជ្រាបនូវបរិវិតក្ក ក្នុងចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយ ព្រះហឫទ័យព្រះអង្គ ហើយត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំពោលទោសភិក្ខុនុះឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ជឿតភិក្ខុនោះ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយមិនខុសកាលវេលា នូវឈានទាំង៤ អាស្រ័យនឹងចិត្តដ៏ឧត្តម ជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន កុលបុត្តទាំងឡាយ ចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសដោយ ប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់អនុត្តរធម៌ណា ក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវអនុត្តរធម៌នោះ ជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ។

[៣៦៧] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះ លុះព្រះសុគត ជាសាស្តា ត្រាស់ ព្រះពុទ្ធដីកានេះរួចហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះ តទៅទៀតថា

បុគ្គលប្រារព្ធព្យាយាមដ៏ធ្ងរថយ មិនបានដល់ព្រះនិព្វាននេះ ដែលជាទីញ៉ាំងសត្វ ឲ្យ រួចចាកគន្លុះ គឺកិលេសទាំងពួងទេ បុគ្គលមានកម្លាំងព្យាយាមតិច ក៏មិនបានដល់ ព្រះនិព្វាននេះ ដែលជាទីញ៉ាំងសត្វឲ្យរួចចាកគន្លុះ គឺកិលេសទាំងពួងដែរ ឯភិក្ខុនេះ ជា ភិក្ខុកម្លោះ ភិក្ខុនេះ ជាបុរសដ៏ឧត្តម ទ្រទ្រង់នូវអត្តភាពជាទីបំផុត បានឈ្នះនូវមារ ព្រមទាំង ពាហនៈ។ ចប់សូត្រទី៤។

[៣៦៨] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ គ្រានោះឯង ព្រះសុជាតមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ។

[៣៦៩] ព្រះមានព្រះភាគ បានទតឃើញ នូវព្រះសុជាតមានអាយុ កំពុងមកអំពីចម្ងាយ លុះទតឃើញហើយ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្រនេះ ល្អដោយហេតុពីរយ៉ាងគឺ កុលបុត្តមានរូបល្អ គួរឲ្យពិតពិលរមិលមើល ជាទីជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរល្អក្រៃលែង១ ពួកកុលបុត្តចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួស ដោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម៌ណា ក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវអនុត្តរធម៌នោះ ដែលជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ។

[៣៧០] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះពុទ្ធជីកានេះ។ បេ។ ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា ភិក្ខុនេះមានចិត្តត្រង់ ប្រាសចាកកិលេសហើយ មិនប្រកប (ដោយកិលេស) មានទុក្ខរលត់ហើយ ព្រោះមិនបានប្រកាន់ ទើបឈ្មោះថាល្អពិត ទ្រទ្រង់នូវអត្តភាពជាទីបំផុត បានឈ្នះនូវវិហារ ព្រមទាំងពាហនៈហើយ។ ចប់សូត្រទី៥។

[៣៧១] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ គ្រានោះឯង ព្រះលក្ខណ្ណកកិយៈ មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ។

[៣៧២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទតឃើញ ព្រះលក្ខណ្ណកកិយៈ មានអាយុ កំពុងមកអំពីចម្ងាយ លុះទតឃើញហើយ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឃើញភិក្ខុដែលកំពុងមកនុ៎ះ មានសម្បុរអាក្រក់ លំបាកមើល តូចទាប មានរូបគួរឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយមើលងាយ ដែរឬ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនុ៎ះ មានឫទ្ធិច្រើន មានអានុភាពច្រើន សមាបត្តិណា ដែលភិក្ខុនោះមិនធ្លាប់ចូល សមាបត្តិនោះ បុគ្គលដទៃមិនបានដោយងាយឡើយ មួយទៀត ពួកកុលបុត្តចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួស ដោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម៌ណា ភិក្ខុនោះក៏បានត្រាស់ដឹង ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវអនុត្តរធម៌នោះ ដែលជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ។

[៣៧៣] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះពុទ្ធជីកានេះ។ បេ។ ព្រះសាស្តា ត្រាស់ថា ពួកហង្ស ក្រៀល ក្លោក ដំរី ម្រឹគក្តាន់ សត្វទាំងអស់នោះ រមែងខ្លាចរាជសីហ៍ តែនឹងយករាងកាយទៅប្រៀបធៀបគ្នា មិនបានឡើយ មានឧបមាយ៉ាងណា មានឧបមេយ្យដូចយ៉ាងបណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ ទោះបីមនុស្សកម្លោះ ប៉ុន្តែមានប្រាជ្ញា គេរមែងបានជាធំ ក្នុងពួកមនុស្សនោះ ឯមនុស្សពាលមានតែសរិរៈ មិនបានជាធំ ក្នុងពួកមនុស្សទេ។ ចប់សូត្រទី៦។

[៣៧៤] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងកូដាគារសាលា នាមហារិន ទៀបក្រុងវេសាលី។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង ព្រះវិសាខៈមានអាយុ ជាបុត្តនៃអ្នកស្រុកបញ្ចាល បានញ៉ាំងពួកភិក្ខុក្នុងឧបដ្ឋានសាលា ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យ

កាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ដោយសំដីអ្នកបុរីដ៏ល្អ ជាសំដី
ឥតមានទោស ជាសំដីញ៉ាំងជនដទៃឲ្យដឹងច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ រាប់ចូលក្នុងសច្ចៈ មិន
អាស្រ័យនូវវដ្តៈឡើយ។

[៣៧៥] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ចេញអំពីផលសមាបត្តិ ក្នុងសាយណ្តាសម័យ
ស្តេចចូលទៅឯឧបដ្ឋានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ។
លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ហើយ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកណាហ្ន៎ អាចញ៉ាំងពួកភិក្ខុក្នុងឧបដ្ឋានសាលា ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម
ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ដោយសំដីអ្នកបុរីដ៏ល្អ ជាសំដីឥតមានទោស
ជាសំដីញ៉ាំងជនដទៃឲ្យដឹងច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ រាប់ចូលក្នុងសច្ចៈ មិនអាស្រ័យនូវវដ្តៈបាន។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វិសាខបញ្ចាលបុត្តមានអាយុ អាចញ៉ាំងពួកភិក្ខុក្នុងឧបដ្ឋានសាលា
ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ដោយសំដីអ្នក
បុរីដ៏ល្អ ជាសំដីឥតមានទោស ជាសំដីញ៉ាំងជនដទៃឲ្យដឹងច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ រាប់ចូល
ក្នុងសច្ចៈ មិនអាស្រ័យនូវវដ្តៈ។ គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់នឹងវិសាខបញ្ចាលបុត្ត
មានអាយុថា ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ វិសាខៈ ម្ចាស់វិសាខៈ អ្នកអាចញ៉ាំងពួកភិក្ខុ
ឲ្យឃើញច្បាស់ ដោយធម្មិកថា។ បេ។ ជាសំដីញ៉ាំងជនដទៃ ឲ្យដឹងច្បាស់ នូវប្រយោជន៍
រាប់ចូលក្នុងសច្ចៈ មិនអាស្រ័យនូវវដ្តៈ ជាការប្រពៃណាស់ហើយ។

[៣៧៦] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះ លុះព្រះសុគតជាសាស្តា បាន
ត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះ តទៅទៀតថា

បណ្ឌិតនៅជាមួយនឹងពួកពាល កាលបើមិនទាន់និយាយ ពួកជនក៏មិនស្គាល់ លុះ
តែបណ្ឌិតនោះ ពោល ឬសម្តែងនូវឧបាយនៃព្រះនិព្វាន ទើបពួកជនស្គាល់បាន បុគ្គល គប្បី
ពោលបំភ្លឺ លើកតម្កើងនូវធម៌ ជាទង់ជ័យនៃឥសីទាំងឡាយ ពួកឥសីមានសុភាសិតជាទង់ជ័យ
ដ្បិតព្រះធម៌ជាទង់ជ័យនៃពួកឥសី។ ចប់សូត្រទី៧។

[៣៧៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ គ្រានោះឯង ព្រះនន្ទមានអាយុ ជាបុត្រនៃ ព្រះមាតុច្ឆា (កូនម្តាយមីង) នៃព្រះមានព្រះភាគ គ្រងចីវរទាំងឡាយ ដែលដំទាំងសងខាង បន្តក់ភ្នែកហើយ កាន់យកបាត្រដ៏រលោង ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។

[៣៧៨] លុះព្រះនន្ទមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ ព្រះពុទ្ធដីកានេះថា ម្ចាស់នន្ទ ការណ៍ដែលអ្នកគ្រងចីវរទាំងឡាយ ដែលដំទាំងសងខាង បន្តក់ភ្នែក រួចប្រើប្រាស់បាត្រដ៏រលោងយ៉ាងនេះ មិនសមគួរដល់ខ្លួនអ្នក ដែលជាកុលបុត្តចេញ ចាកផ្ទះ មកកាន់ផ្លូវដោយសទ្ធាឡើយ ម្ចាស់នន្ទ លុះតែអ្នកប្រព្រឹត្តអារក្សិកធុតង្គ បិណ្ឌបាតិក ធុតង្គ បង្សុក្ខលិកធុតង្គ ជាអ្នកមិនប្រាថ្នាក្នុងកាមទាំងឡាយ យ៉ាងនេះ ទើបសមគួរដល់ខ្លួនអ្នក ដែលជាកុលបុត្ត ចេញចាកផ្ទះមកកាន់ផ្លូវដោយសទ្ធា។

[៣៧៩] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះ។ បេ។ ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា អង្គាល់ទៅ ទើបតថាគតឃើញនន្ទ ថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តអារក្សិកធុតង្គ បង្សុក្ខលិកធុតង្គ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយភោជនដ៏លាយច្រឡំ ជាអ្នកមិនប្រាថ្នាក្នុងកាមទាំងឡាយ។

[៣៨០] សម័យខាងក្រោយមក ទើបព្រះនន្ទមានអាយុ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តអារក្សិកធុតង្គ បិណ្ឌ បាតិកធុតង្គ បង្សុក្ខលិកធុតង្គ មិនប្រាថ្នាក្នុងកាមទាំងឡាយ។ ចប់សូត្រទី៨។

[៣៨១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀប ក្រុងសាវត្ថី។ គ្រានោះឯង ព្រះតិស្សៈមានអាយុ ជាបុត្រនៃព្រះបិតុច្ឆា (កូនម្តាយមីងខាងបិតា) នៃព្រះមានព្រះភាគ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំ ព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ក៏កើតទុក្ខទោមនស្ស យំសម្រក់ទឹក ភ្នែកបណ្តើរ។

[៣៨២] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់សួរព្រះតិស្សៈមានអាយុ ដូច្នោះថា ម្ចាស់តិស្សៈ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ កើតទុក្ខទោមនស្ស យំសម្រក់ទឹក

ភ្នែកដូច្នោះ។ ព្រះតិស្សៈ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដ្បិតភិក្ខុទាំងឡាយ ជុំវិញ
ខ្ញុំព្រះអង្គ បានចាក់ដោតដោយជន្នញ គឺសំដី។ ម្នាលតិស្សៈ តាមពិត អ្នកឯង ជាអ្នកស្តីថាឲ្យគេ
គួរជាអ្នកចេះអត់ទ្រាំនឹងសំដីគេវិញ ម្នាលតិស្សៈ បើអ្នកឯងជាអ្នកស្តីថាឲ្យគេ តែមិនចេះ
អត់ទ្រាំនឹងសំដីគេវិញ ដោយហេតុណា ហេតុនោះ មិនសមគួរដល់ខ្លួនអ្នក ដែលជា
កុលបុត្តចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសដោយសទ្ធាឡើយ ម្នាលតិស្សៈ លុះតែអ្នកឯងជាអ្នកស្តី
ថាឲ្យគេ តែជាអ្នកចេះអត់ទ្រាំនឹងសំដីគេវិញ ដោយហេតុណា ហេតុនោះ ទើបសមគួរដល់ខ្លួន
អ្នក ដែលជាកុលបុត្ត ចេញចាកផ្ទះ មកកាន់ផ្នួសដោយសទ្ធា។

[៣៨៣] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះ លុះព្រះសុគត ជាសាស្តា ត្រាស់
ព្រះពុទ្ធដីកានេះហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះ តទៅទៀតថា

ម្នាលតិស្សៈ អ្នកក្រោធថ្វី អ្នកកុំក្រោធសេចក្តីមិនក្រោធជាធម៌ដ៏ប្រសើរ របស់អ្នកហើយ
ម្នាលតិស្សៈ ដ្បិតថា បុគ្គល ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ដើម្បីតែកំចាត់បង់នូវក្រោធនូវសេចក្តីប្រកាន់
និងសេចក្តីរំលុបគុណគេ។ ចប់សូត្រទី៩។

[៣៨៤] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ៉ាន ជាកលទ្ធកនិវាបស្ថាន
ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប បាននាមជាថេរៈ គង់នៅតែម្នាក់ឯង
ផង ពោលសរសើរចំពោះកិរិយានៅតែម្នាក់ឯងផង។ ភិក្ខុនោះ ចូលទៅកាន់ស្រុក ដើម្បី
បិណ្ឌបាតតែម្នាក់ឯង ត្រឡប់មកវិញតែម្នាក់ឯង អង្គុយក្នុងទីស្ងាត់តែម្នាក់ឯង អធិដ្ឋានចង្រ្រម
តែម្នាក់ឯង។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុច្រើនរូប ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏
សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ក្នុងទីឯណោះ ភិក្ខុមួយរូប បាននាមជាថេរៈ នៅតែម្នាក់ឯងផង ពោលសរសើរ ចំពោះ
កិរិយានៅតែម្នាក់ឯងផង។

[៣៨៥] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅភិក្ខុមួយរូបទៀត មកបង្ហាបថា
ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកចូរទៅហៅភិក្ខុជាថេរៈ តាមពាក្យតថាគតថា ម្នាលអារុសោ ព្រះសាស្តា

ត្រាស់ហៅអ្នកជាថេរៈ។ ភិក្ខុនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ហើយចូលទៅរកព្រះថេរៈមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលពាក្យនេះ នឹង ព្រះថេរៈមានអាយុថា ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះសាស្តាត្រាស់ហៅអ្នកជាថេរៈ។ ព្រះថេរៈមានអាយុ ទទួលពាក្យភិក្ខុនោះថា អើ អាវុសោ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។

[៣៨៦] លុះព្រះថេរៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ ត្រាស់សួរ ដូច្នោះថា ម្ចាស់ថេរៈ ឮថា អ្នកនៅតែម្នាក់ឯងផង ពោលសរសើរចំពោះ កិរិយានៅតែម្នាក់ឯងផង ពិតឬ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ម្ចាស់ថេរៈ ចុះអ្នកនៅតែម្នាក់ឯងផង ពោលសរសើរ ចំពោះកិរិយានៅតែម្នាក់ឯងផង ដោយប្រការដូចម្តេច។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គ តែម្នាក់ឯង ចូលទៅកាន់ស្រុក ដើម្បីបិណ្ឌបាត ត្រឡប់មកវិញតែម្នាក់ឯង អង្គុយក្នុងទីស្ងាត់តែម្នាក់ឯង អធិដ្ឋានច្រៀមតែម្នាក់ឯង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យ៉ាងនេះឯង ខ្ញុំព្រះអង្គ ឈ្មោះថា នៅតែម្នាក់ឯងផង ពោលសរសើរចំពោះកិរិយានៅតែម្នាក់ឯងផង។

[៣៨៧] ម្ចាស់ថេរៈ កិរិយានៅតែម្នាក់ឯងនុ៎ះ មានហើយ តថាគត មិនពោលថា មិនមានទេ ម្ចាស់ថេរៈ ប៉ុន្តែ កិរិយានៅតែម្នាក់ឯង របស់អ្នកនោះ ឈ្មោះថា បរិបូណ៌ដោយ ពិស្តារក្រៃពេក ដោយប្រការណា អ្នកចូរស្តាប់នូវប្រការនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគត នឹងសម្តែង។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ហេ។

[៣៨៨] ម្ចាស់ថេរៈ ចុះកិរិយានៅតែម្នាក់ឯង ឈ្មោះថា បរិបូណ៌ដោយពិស្តារក្រៃពេក ដោយប្រការដូចម្តេច ម្ចាស់ថេរៈ ក្នុងសាសនានេះ របស់ណាជាអតីត របស់នោះ គេ លះបង់ហើយ របស់ណា ជាអនាគត របស់នោះ ក៏គេលះចោលហើយ ឆន្ទរាគ ក្នុងការបាន ចំពោះនូវអត្តភាព ជាបច្ចុប្បន្ន គេកំចាត់បង់ចេញល្អហើយ ម្ចាស់ថេរៈ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា កិរិយានៅម្នាក់ឯង បរិបូណ៌ដោយពិស្តារក្រៃពេក។

[៣៨៩] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះ លុះព្រះសុគត ជាសាស្តា ត្រាស់ ព្រះពុទ្ធដីកានេះហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះ តទៅទៀតថា

ជនណា អ្នកគ្របសង្កត់ធម៌ទាំងអស់ ដឹងនូវធម៌ទាំងអស់ មានប្រាជ្ញាល្អ មិនជាប់ចំពាក់
ក្នុងពួកធម៌ទាំងអស់ លះបង់នូវធម៌ទាំងអស់ មានចិត្តចុះស៊ប់ក្នុងព្រះនិព្វាន ជាទី
អស់ទៅនៃតណ្ហា ទើបតែថាគត ហោរជននោះថា អ្នកនៅតែម្នាក់ឯង។ ចប់សូត្រទី១០។

[៣៩០] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ គ្រានោះឯង ព្រះមហាកប្បិន
មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ។

[៣៩១] ព្រះមានព្រះភាគ បានទតឃើញព្រះមហាកប្បិនមានអាយុ កំពុងមកអំពីចម្ងាយ
លុះទតឃើញហើយ ក៏ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ឃើញភិក្ខុនោះ កំពុងដើរមក មានសម្បុរស រាងតូចស្តើង មានច្រមុះកោង ឬទេ? ព្រះករុណា
ព្រះអង្គ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះឯង មានប្ញទ្ធិច្រើន មានអានុភាពច្រើន សមាបត្តិណា
ដែលភិក្ខុនោះមិនធ្លាប់ចូល សមាបត្តិនោះ បុគ្គលដទៃ មិនបានដោយងាយឡើយ មួយទៀត
ពួកកុលបុត្ត ចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសដោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់អនុត្តរធម៌ណា
ភិក្ខុនោះ ក៏បានត្រាស់ដឹង ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានដល់ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវអនុត្តរធម៌
នោះ ជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ។

[៣៩២] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះ លុះព្រះសុគត ជាសាស្តា ត្រាស់
ព្រះពុទ្ធដីកានេះហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះ តទៅទៀតថា

ពួកជនណា ដែលចាំនូវគោត្របាន បណ្តាពួកជននោះ ក្សត្រប្រសើរវិសេសក្នុងពពួកសត្វ
បុគ្គលណា បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជា និងចរណៈ បុគ្គលនោះ ប្រសើរវិសេសក្នុងទេវតា និងមនុស្ស
ព្រះអាទិត្យរុងរឿងក្នុងវេលាថ្ងៃ ព្រះចន្ទភ្លឺស្វាងក្នុងវេលារាត្រី ក្សត្រទ្រង់គ្រឿង ទើបរុងរឿង ខី
ណាសវព្រាហ្មណ៍ មានឈាន ទើបរុងរឿង ចំណែកខាងព្រះពុទ្ធ រុងរឿងដោយតេជះ ទាំងថ្ងៃ
ទាំងយប់។ ចប់សូត្រទី១១។

[៣៧៣] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុពីររូប ជាសំឡាញ់ នឹងគ្នា ជាសទ្ធិវិហារិក របស់ព្រះមហាកប្បិនមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ។

[៣៧៤] ព្រះមានព្រះភាគ បានទតឃើញភិក្ខុទាំងនោះ កំពុងមកអំពីចម្ងាយ លុះ ទតឃើញហើយ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឃើញ ភិក្ខុទាំងពីររូបនេះ ជាសំឡាញ់នឹងគ្នា កំពុងដើរមក ជាសទ្ធិវិហារិករបស់មហាកប្បិនឬទេ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងនេះឯង មានបូទិច្រើន មានអានុភាពច្រើន សមាបត្តិណា ដែលភិក្ខុទាំងនោះមិនធ្លាប់ចូល សមាបត្តិនោះ បុគ្គលដទៃ មិនបានដោយងាយ ឡើយ មួយទៀត ពួកកុលបុត្ត ដែលចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្លូវដោយប្រពៃ ដើម្បី ប្រយោជន៍ ដល់អនុត្តរធម៌ណា ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវអនុត្តរធម៌នោះ ដែលជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ។

[៣៧៥] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះ លុះព្រះសុគត ជាសាស្តា ត្រាស់ ព្រះពុទ្ធដីកានេះហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះ តទៅទៀតថា

ភិក្ខុទាំងនេះ ជាសំឡាញ់នឹងគ្នា ជាអ្នកមានលទ្ធិត្រូវគ្នា ជាយូរហើយ ទាំងព្រះសទ្ធម្ម របស់ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ត្រូវគ្នាក្នុងធម៌ ដែលព្រះពុទ្ធសម្តែងហើយ (ភិក្ខុទាំងនោះ) កប្បិនភិក្ខុ បាន ទូន្មានហើយ ក្នុងធម៌ដែលព្រះអរិយៈសម្តែងហើយ ភិក្ខុទាំងនោះ ទ្រទ្រង់នូវអត្តភាពជាទីបំផុត បានឈ្នះមារ ព្រមទាំងពាហនៈ។ ចប់សូត្រទី១២។

ចប់ ភិក្ខុសំយុត្ត ទី៧។

ឧទាននៃភិក្ខុសំយុត្តនោះ គឺ

ពោលអំពីព្រះកោលិតៈ (មោគ្គល្លាន)១ ឧបតិស្សៈ (សារីបុត្ត)១ សេចក្តីប្រៀបដូចជាផ្ទាំង១ ភិក្ខុបួសថ្មី១ សុជាតត្ថេរ១ លកុណ្ណកកទ្ធិយត្ថេរ១ វិសាខត្ថេរ១ នន្ទត្ថេរ១ តិស្សត្ថេរ១ ភិក្ខុនាមជា ថេរៈ១ កប្បិនត្ថេរ១ ភិក្ខុពីររូបជាសំឡាញ់នឹងគ្នា១ រួមជា១២។

សំយុត្តនៃនិទានវគ្គ។

ឧទ្ទាននៃសំយុត្តនោះ គឺ

អភិសមយសំយុត្ត១ ធាតុសំយុត្ត១ អនមតគ្គសំយុត្ត១ កស្សបសំយុត្ត១ សក្ការសំយុត្ត១ វា
ហុលសំយុត្ត១ លក្ខណសំយុត្ត១ ឱបម្មសំយុត្ត១ ភិក្ខុសំយុត្ត១ និទានវគ្គទី២ លោកសម្តែង
ដោយសំយុត្តនោះ (រួមជា១០)។

ចប់ និទានវគ្គសំយុត្ត។

ចប់ ភាគ៣២។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

ចតុត្ថភាគ

ធាតុសំយុត្ត

នានត្តវគ្គ

ធាតុមានសភាពផ្សេងៗ

ឧទ្ទាន

សត្តធាតុវគ្គ

អាកាធាតុ ជាដើម

ការកើតឡើងនៃកាមវិតក្កៈ ជាដើម

ការកើតឡើងនៃនេក្ខម្មវិតក្កៈ ជាដើម

ឧបមាដោយគប់ស្មៅ

អវិជ្ជាធាតុ

ការត្រូវគ្នាដោយធាតុ

ទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយ

ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ជាដើម

ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ជាដើម

ពួកជនមិនមានសទ្ធា ជាដើម

ការត្រូវគ្នានៃជនមិនមានសទ្ធា ជាដើម
ការត្រូវគ្នានៃជនមិនខ្មាសបាប ជាដើម
ការត្រូវគ្នានៃជនមិនខ្លាចបាប ជាដើម
ការត្រូវគ្នានៃជនខ្ជិលច្រអូស ជាដើម

ទសកម្មបថវគ្គ

ការត្រូវគ្នានៃសត្វអ្នកសម្លាប់សត្វ ជាដើម
ការត្រូវគ្នានៃសត្វមានទិដ្ឋិខុសគ្នា ជាដើម
ឧទ្ធាន

ចតុទ្ធាតុវគ្គ

សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ព្រះពោធិសត្វ
អានិសង្សនៃបឋវីធាតុ ជាដើម
កិរិយាមិនដឹងច្បាស់នូវធាតុទាំងបួន ជាដើម
ការវះនៃសេចក្តីសុខរបស់បឋវីធាតុ
កិរិយារលត់នៃបឋវីធាតុ
ការមិនដឹងច្បាស់នូវចតុទ្ធាតុ
ការមិនដឹងច្បាស់នូវបឋវីធាតុ ជាដើម

អនមត្តសំយុត្ត

តិណកដ្ឋវគ្គ

ភាពនៃទឹកភ្នែកច្រើន
ការសួររកកប្ប
ឧបមាដោយគ្រាប់ស្តៃ
កប្បមានចំនួនច្រើនណាស់
ការដល់នូវសរណៈ

និគមវចនៈ

ឧទាន

ទុគ្គតវគ្គ

ពួកបាវេយ្យកកិក្ក ចូលគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

ទ្រង់ប្រទាននូវសាធុការៈ

ភាពនៃបុគ្គលមិនធ្លាប់កើតជាបិតា

ទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយ

និយាយអំពីរឿងព្រេង

ឈ្មោះនៃភ្នំវេបុល្ល

និគមវចនៈ

កស្សបសំយុត្ត

បឋមសូត្រ ភាពនៃបុគ្គលអ្នកសន្តោស

ទុតិយសូត្រ ភាពនៃបុគ្គលមិនមានការដុតកំដៅកិលេស

ភាពនៃបុគ្គលមិនមានសេចក្តីខ្លាចបាប

ភាពនៃបុគ្គលមានសេចក្តីខ្លាចបាប

តតិយសូត្រ ភាពនៃភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល

ចតុត្ថសូត្រ ភាពនៃភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល

បញ្ចមសូត្រ ព្រះមហាកស្សប ចូលគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

ការឃើញអំណាចប្រយោជន៍

ឆដ្ឋសូត្រ ព្រះមហាកស្សប ចូលគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

បុច្ឆារបស់ព្រះមានព្រះភាគ

ការទ្រង់ទទួលអត់ទោស

សត្តមសូត្រ ភាពនៃសេចក្តីសាបសូន្យ

ភាពនៃសេចក្តីមិនសាបសូន្យ

ភាពនៃសេចក្តីចម្រើន

អង្គមសូត្រ សេចក្តីសរសើរគុណនៃការនៅក្នុងព្រៃ ជាដើម
សេចក្តីមិនសរសើរគុណនៃការនៅក្នុងព្រៃ ជាដើម

នវមសូត្រ បឋមជ្ឈាន
អាកាសានញ្ញាយតនជ្ឈាន

ឥទ្ធិវិធី:

បុព្វេនិវាស

ទិព្វចក្ខុ

ទសមសូត្រ ពួកភិក្ខុនីចូលទៅរកព្រះមហាកស្សប
ឧបមាដោយឈ្មួញម្តុល
ការសួររបញ្ជាក់របស់ព្រះមហាកស្សប

ឯកាទសមសូត្រ ប្រយោជន៍នៃការបញ្ញត្តិតិកភោជន
សេចក្តីមិនពេញចិត្តរបស់បុល្លនន្ទាភិក្ខុនី
វាចារបស់ព្រះមហាកស្សប

ទ្វាទសមសូត្រ ការសាកសួររបស់ព្រះសារីបុត្ត

តេរសមសូត្រ ការសាកសួររបស់ព្រះសារីបុត្ត
សេចក្តីមិនសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្ម

លាភសក្ការសំយុត្ត

សុទ្ធកវគ្គ

លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរជារបស់អាក្រក់

អធិប្បាយអំពីពាក្យថាព្រាន ជាដើម

ឧបមាដោយសត្វកំពោង

លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរជារបស់អាក្រក់

ភាពនៃបុគ្គលត្រូវសក្ការៈគ្របសង្កត់

ឧទ្ធាន

បាតិវត្ត

ភាពនៃបុគ្គលត្រូវលាភសក្ការៈគ្របសង្កត់

មាតុគ្គាមវត្ត

ភាពនៃសាវ័កជាខ្នាត

ការមិនដឹងអានិសង្ស ជាដើម នៃលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ

លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរជារបស់អាក្រក់

ការសាកសួររបស់ព្រះអានន្ទ

ឧទ្ធាន

ភេទវត្ត

លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរជារបស់អាក្រក់

ឧបមាដោយមេសេះអស្សុតរ

ឧបមាដោយឆ្កែកាច

លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរជារបស់អាក្រក់

ឧទ្ធាន

រាហុលសំយុត្ត

អប្បមាទវត្ត

ភាពមិនទៀងជាដើមនៃអាយតនៈទាំងប្រាំមួយ

សេចក្តីនឿយណាយចំពោះចក្ខុវិញ្ញាណ ជាដើម

សេចក្តីនឿយណាយចំពោះចក្ខុសម្បជានា ជាដើម

សេចក្តីនឿយណាយចំពោះរូបតណ្ហា ជាដើម

សេចក្តីនឿយណាយចំពោះរូប ជាដើម

អនុសយវគ្គ

សេចក្តីមិនទៀងជាដើមនៃអាយតនៈទាំងប្រាំមួយ

ការសួររកចិត្ត

អំពីការព្យាករណ៍នូវចិត្ត

លក្ខណសំយុត្ត

អដ្ឋិសង្ខលិកវគ្គ

វិបាកនៃអ្នកសម្លាប់គោ

វិបាកនៃអ្នកសម្លាប់ជ្រូក

វិបាកនៃអ្នកញុះញង់គេ

ឧទាន

បារទាវិកវគ្គ

វិបាកនៃស្រីមេមត់

វិបាករបស់សាមណេរលាមក

វិបាករបស់សាមណេរីលាមក

ឱបម្មសំយុត្ត

តតិយសូត្រ ឧបមាដោយចោរលួចទ្រព្យដោយឆ្មាំង

បញ្ចមសូត្រ ឧបមាដោយលំពែង

ឆដ្ឋសូត្រ ឧបមាដោយខ្មាន់ដូ

សត្តមសូត្រ ឧបមាដោយសំភោរ

អដ្ឋមសូត្រ ឧបមាដោយពួកស្តេចលិច្ឆវី

នវមសូត្រ ឧបមាដោយដំរី

ទសមសូត្រ ការមិនបានសង្រួមឥន្ទ្រិយ

កតញ្ញកតវេទិតា

ភិក្ខុសំយុត្ត

ទុតិយសូត្រ បរិវិតក្ករបស់ព្រះសារីបុត្ត

តតិយសូត្រ ព្រះសារីបុត្តចូលទៅរកព្រះមហាមោគ្គល្លាន

ការសួររកភិក្ខុមានព្យាយាមប្រារព្ធ

ចតុត្ថសូត្រ ភិក្ខុមិនមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ

ទ្រង់ហៅពួកភិក្ខុ

បញ្ចមសូត្រ និតមគាថា

សត្តមសូត្រ ការញ៉ាំងភិក្ខុឲ្យឃើញច្បាស់ដោយធម្មិកថា

អដ្ឋមសូត្រ ព្រះនន្ទចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

នវមសូត្រ ទ្រង់ប្រទានឱវាទដល់ព្រះតិស្សរៈ

ទសមសូត្រ ភិក្ខុមាននាមជាថេរៈ

ឯកាទសមសូត្រ និតមគាថា

ទ្វាទសមសូត្រ និតមគាថា